ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 3.00 DEM. САД 1.25 USD. Швајцарска 2.50 CHF.
Шведска 13.00 SEK. Аустрија 20.00 ATS.
Грчка 230 GRD. Енглеска 1.00 GBP

9 770032 339010

19. IV 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● 30 ДИН. ● БРОЈ 2051

ИГРЕ С ВУКОВИМА

~ НАЈЗАД И ИНДИЈАНЦИ ЗАДОВОЉНИ

Веровали или не!

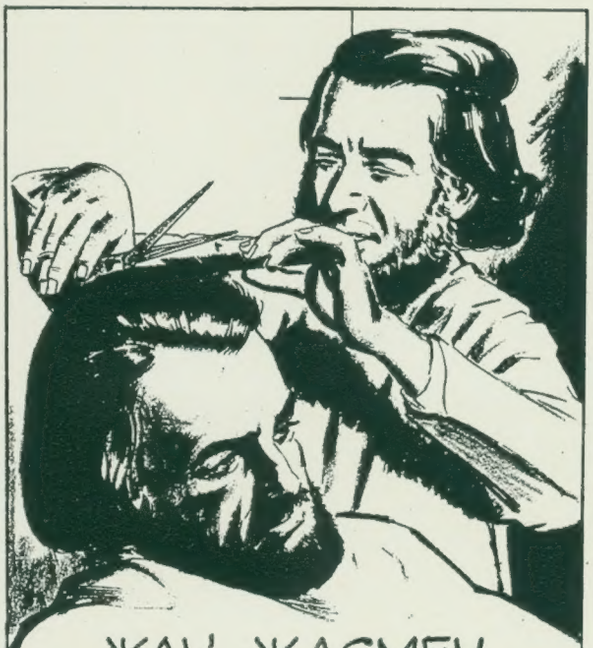

ЖАК ЖАСМЕН
/JACQUES JASMIN/
/1798-1864/

ПОЗНАТИ ФРАНЦУСКИ ПЕСНИК, СТВАРАО ЈЕ СТИХОВЕ САМО У ТРЕНУЦИМА ДОК ЈЕ ПОДШИШАВАО И БРИЈАО МУШТЕРИЈЕ У СВОЈОЈ БЕРБЕРСКОЈ РАДЊИ.

КЕРАМИЧКА ФИГУРИЦА КОКЕРА СПАНИЕЛА

ПОКЛАЊА СЕ НА ДАН ВЕНЧАЊА РУДАРИМА ИЗ ЈУЖНОГ ВЕЛСА (В. БРИТ.). ПО СТАРОМ ВЕРОВАЊУ, ОНА ЋЕ ПАЗИТИ МЛАДОЖЕЊИН ДОМ И ЧУВАТИ ГА ОД НЕСРЕЋЕ У ОКНУ.

Рут Бринкман (Ruth Brinkman)

ГЛУМИЦА ЕНГЛЕСКОГ ПОЗОРИШТА У БЕЧУ, ИМАЛА ЈЕ У ЈЕДНОЈ ДВОЧАСОВНОЈ ПРЕДСТАВИ 19 РАЗЛИЧИТИХ УЛОГА И ПРИТОМ МОРАЛА ДА СЕ ПРЕСВЛАЧИ 22 ПУТА.

СЛАНА КУЋА

У ГРЕНД САЛИНУ /ТЕКСАС, САД/, САЗИДАНА ЈЕ ОД КАМЕНЕ СОЛИ КОЈА СЕ ВАДИ У ОБЛИЖЊЕМ РУДНИКУ. ПРЕМАЗАНА ЈЕ СИЛИКОНСКИМ ЗАШТИТНИМ СРЕДСТВОМ КАКО СЕ НЕ БИ ИСТОПИЛА НА КИШИ.

КАКТУС САГУАРО

КАД ПАДНУ ВЕЛИКЕ КИШЕ, УПИЈЕ У СТАБЛО И ДО ХИЉАДУ ЛИТАРА ВОДЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● многим возачима сметају сигурносни појасеви и Југословени нису једини који их избегавају. Према истраживањима једне аме-

ричке агенције, готово половина возача у САД никада не везује појас. Најнедисциплинованији су житељи државе Мисисипи (17 одсто) док закон о сигурности у саобраћају највише поштују Хавајци – 85 одсто.

●●● досад највећа посластица била је дугачка 4 километра и 200 метара. Направљена је 1984. године, у Вермонту, САД, а за њу је употребљено 20.000 банана, 3,5 тоне сладоледа, 100 килограма крема од чоколаде, исто толико јагода, 17.650 килограма трешања и 1.360 килограма ораха.

●●● према резултатима добијеним на америчком универзитету Корнел сувише стегнуте кравате могу да изазову крварење у мозгу и очима, што доводи до слабљења вида. Истраживања спроведена на 94 особе показала су, срећом, да су сметње тренутне и да нестају врло брзо пошто се чвор олабави.

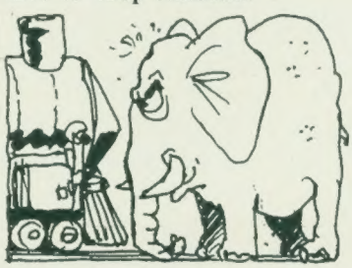

●●● крдо слонова озлојеђено што је воз прегазио једно њихово младунче запосело је пругу у индијској држави Тамил Наду и зауставило саобраћај читава 24 часа. Слонови су тако чврсто решили да истрају у свом протесту и никако нису дозволили да их растерају.

●●● азбест убија, толико је канцероген. Наука је одавно упозорила на ово његово опасно својство, али ко сада да се реши азбеста кад је продро у ако не све оно свакако у многе поре свакодневног живота. Пре свега, има га у ваздуху који удишемо, затим у пекачима за хлеб, па у подлогама за пеглање, затим у облогама водоводних цеви...

●●● кад је реч о говедима намењеним кланици, у Јапану је настала нарочита техника узгајања. Товљеници се свакога дана масирају четрдесетак минута по врату и леђима (ваљда тамо где „расте" бифтек), а у њихов дневни оброк спадају и три литра пива! Месо услед тога има, сматра се, изузетан укус и с њим ниједно не може да се мери.

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

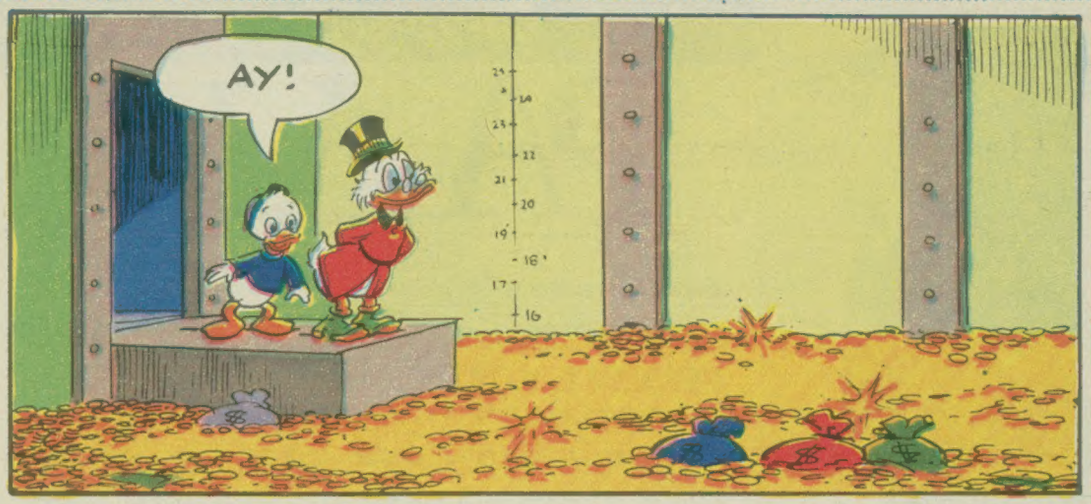

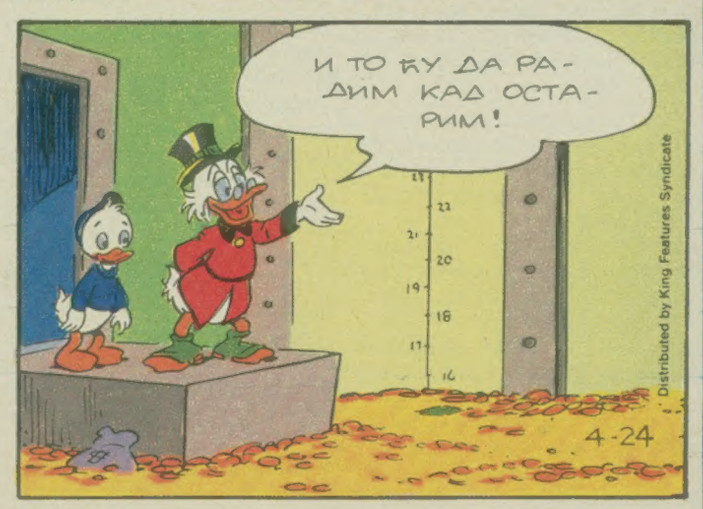

© 1988 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

Како су кроз цртеж видели Нушића: Пјер Крижанић

Смехотворац из Краљевске академије

РАДИ, АГО, ШТО ЈЕ ТЕБИ ДРАГО

Бранислав Нушић је био књижевник, комедиограф, али није било покрета или удружења где га нису позивали, чак се нашао и међу оснивачима Кола српских сестара и извесно време обављао дужност секретара Одбора за улепшавање Калемегдана

Славко Милетић

Марко Мурат

непознати аутор

Ако данас прођете улицом Седмог јула у Београду, и то делом који води према Патријаршији, а поглед вам падне на лепу масивну зграду Народне банке Србије, знајте: ту се 1864. налазила кућа у којој је рођен Бранислав Нушић, четврто дете трговца грчко-цинцарског порекла Ђорђа Нуше.

Октобра поменуте године Бранислав је по рођењу крштен као Алкибијад Нуша и то је његово право име. Родитељи су га одмила звали – Алко, касније најчешће – АГА.

Зашто је Алкибијад касније променио име у Бранислав, а презиме у Нушић? О том потом. Много је важније што је његов отац, иначе човек ведрог духа али слаб трговац, банкротирао и породица се, шест година после рођења Алкибијада, преселила у Смедерево. Ту је Ђорђе Нуша отворио малу бакалницу а његов син, потоњи Бранислав, провео детињство. Није било дана да мали Алко не направи неки несташлук. Људи су се жалили Нуши, а он одговарао: „Удрите га! Немојте да чекате да га ја бијем!"

Позориште са разнетом вилицом

Нушића су у Смедереву сматрали коловођом свих несташлука и држали за „цголјавог чапкуна" јер је био ситан.

Али, док су се Алкови родитељи сматрали Грко-Цинцарима, он се од раног детињства представљао као Србин. За друго порекло није хтео да чује. Зато је, чим је постао пунолетан, променио име и презиме у – Бранислав Нушић.

Нушићева мајка била је веома лепа жена. Пушила је на ћилибарску муштиклу, што је за оно време било крајње необично.

Касније познати књижевник Јевта Угричић био је први комшија Нушиних и Алкибијадов вршњак. Њих двојица су, као деца, у дворишту Угричићевих „отворили" позориште. Завршило се трагично: играјући се у једној сцени кубуром, не знајући да је пуна, Алкибијад је припуцао и Јевти разнео вилицу. Несрећном Јевти до краја живота остала су крива уста. Кад је одрастао, прикривао је то брковима и брадом.

Да би родитељима доказао да је Србин а не Грко-Цинцарин, Алкибијад је још као дете научио да игра српска кола и то тако добро да је постао ненадмашан играч.

Бранислав Нушић, данас класик српске комедиографије, по струци је био правник. Права је почео да учи у Грацу, а завршио на Великој школи у Београду. У међувремену је похађао гимназију у Смедереву и Београду, у Смедереву је чак понављао први разред, шегртовао је у Панчеву код познатог трговца Милана Ђурчина. Када се замомчио, почело је његово, причао је пријатељима, ломатање кроз живот.

Тако је заиста и било.

Црква га је анатемисала

Бранислав Нушић рано је почео да пише, због песме „Два раба" одлежао је годину дана у пожаревачком затвору, али од свега што је написао, а написао је 68 библиографских јединица, јавности је углавном познато десетак. Осим добрих зналаца књижевности, ретко ко је чуо за његову шаљиву игру у једном чину „Под старост", па за „Нашу децу", драму у три чина „Велика недеља" или комеди-

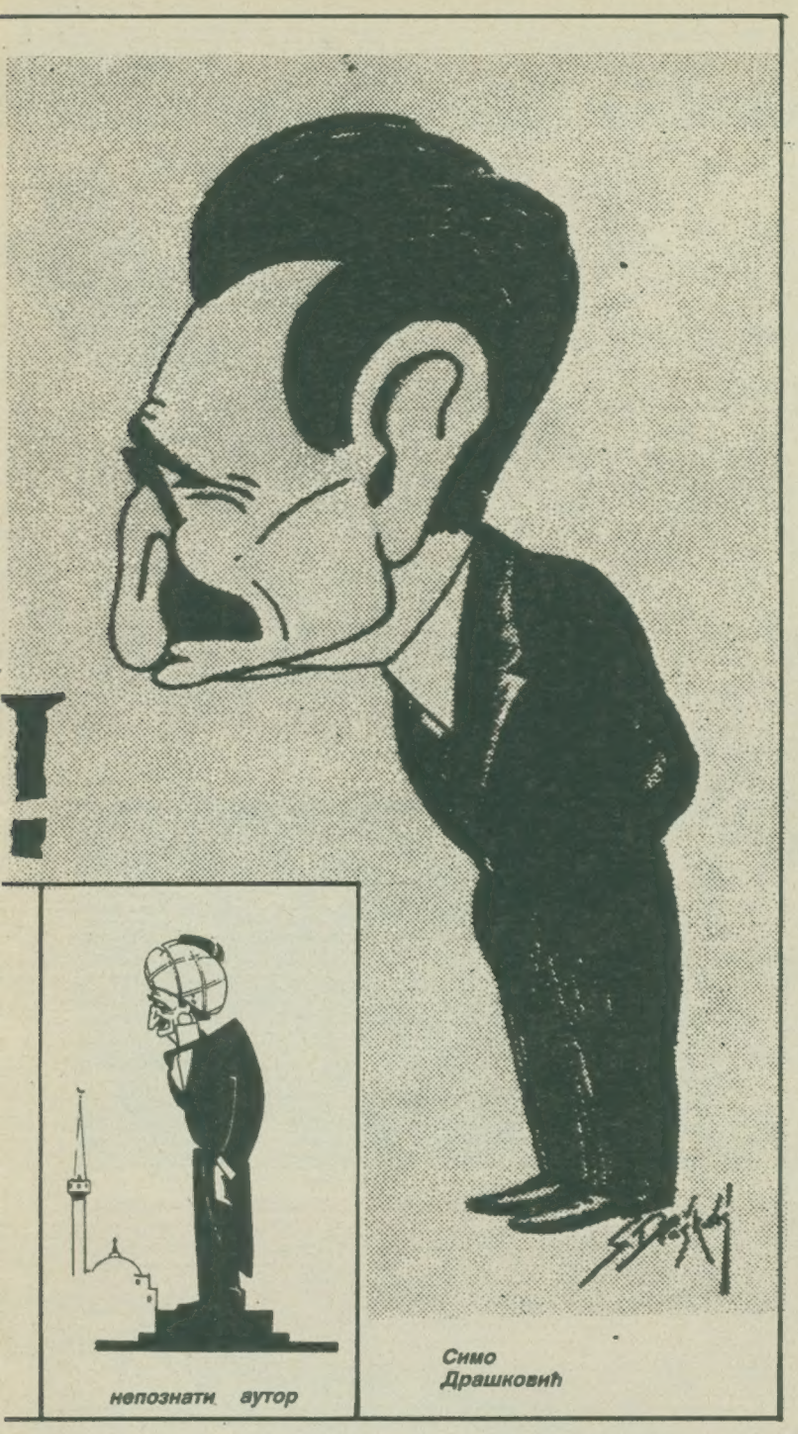

непознати аутор

Симо Драшковић

ју „Два лопова", те драму у три чина „Жена без срца"... Црква га је 1922. анатемисала због драме у пет чинова „Наход"!

Опште је мишљење да је Бранислав Нушић превасходно комедиограф. Ко би рекао да је он највећи део живота посветио фељтонима, веома озбиљним новинским текстовима, патриотским расправама, етнолошким студијама у којима је следио Јована Цвијића и... политичком животу.

Од 1905. до 1910. године објављивао је у „Политици", чија се редакција у то време налазила у данашњој Улици маршала Тита 12, фељтон који је потписивао псеудонимом – Бен Акиба. Због чланка „Народ и династија", штампаног у листу „Трибуна", у коме је описао однос краља Петра I и принца Ђорђа умало није завршио у затвору. Спасло га је избијање Првог светског рата.

Ипак, две су ствари носиле Бранислава Нушића – позориште и дипломатска служба. Прво му је била љубав, друго посао који му је обезбеђивао мир и солидан живот. Од 1889. службовао је, наредних десет година, у конзулатима у Битољу, Приштини, Скопљу, Солуну и Серезу.

У Битољу је упознао Даринку Ђорђевић, нећаку конзула Бодија, и оженио се њоме 1893. Исте године постављен је за конзула у Приштини. Песник Војислав Илић био му је писар, он га је довео да му омогући угодан живот.

Није за Академију наука

Бранислав Нушић се малтене целог живота распињао између државне службе и немирног духа који се тешко покоравао дневној политици. Због тога је неколико пута пензионисан „по сили закона", да би се опет враћао на „државни хлеб", поред осталог за комесара пошта и телеграфа!

Кад је био у немилости политичара, латио би се посла у позоришту. Том приликом „шетао" се од Народног позоришта у Београду до Српског народног позоришта у Новом Саду, Сарајеву и Скопљу. Најчешће је био управник, ређе драматург.

Супруга Даринка пратила га је у стопу и сељакала се с њим, мада јој је то тешко падало.

Без обзира што му је књижевни критичар Богдан Поповић оспорио било какав списатељски таленат, а Јован Скерлић га презирао због објављених фељтона, Бранислав Нушић је 1933. изабран за члана Српске краљевске академије. Три године раније Нушић се појавио као глумац у Парамунт-ревији!

Бранислав Нушић је душом и срцем био Београђанин. Чаршијски живот није могао да се замисли без његовог ведрог духа. Не би прошао дан а да он не приреди неку „зврчку". Наравно, народ се смејао, али је он увек пазио да не пређе меру доброг укуса.

Приликом демонстрација приређених у Београду 1908. због аустроугарске анексије Босне и Херцеговине Нушић је био главни коловођа. Јахао је на белом коњу и позивао Србе да помогну својој потлаченој браћи. Тиме се коначно искупио због пријатељства са краљем Александром Обреновићем и његовом женом Драгом Машин с којом је био близак. Тада је заборављено његово „писаније" посвећено Александру и Драги под називом „Љиљан и оморика".

И ја сам родила близанце!

У Београду, где је провео највећи део живота, Нушић је био бескућник. Селио се из стана у стан. Тек када му је познати београдски књижар и издавач Геца Кон 1936. објавио сабрана дела и унапред дао хонорар, купио је кућу у улици Розалије Мортон, сада Шекспировој на Топчидерском брду.

Приватно, Нушић је био добар муж, отац и домаћин. Никада није могао да прежали смрт сина Страхиње кога је од рођења називао Бане. Момак је погинуо у Првом светском рату. Нушићева жена Даринка у знак жалости за сином никада није скинула црнину.

Иначе, албанску голготу у Првом светском рату прошла је цела Нушићева породица. Доспели су до Драча а одатле у Марсеј где су се поделили: Нушићева кћи Маргита-Гита са мужем Мимом Предићем отишла је у Бари, а Нушић са женом у Париз.

Нушић је обожавао Београд, а и Београд се, то није претерано рећи, тешко може замислити без њега. Тешко је набројати где га све нису позивали. Био је председник певачког друштва „Јакшић", секретар академског друштва „Побратимство", секретар Одбора за улепшавање Калемегдана, један од оснивача Кола српских сестара...

Када је постао уважен и добро плаћен писац, почели су да пристижу хонорари, али сав тај новац као да је у земљу пропадао – Нушић је био друштвен и кафанске седељке све су однеле. Да није било супруге Даринке која је на својим леђима држала кућу, било би зло!

Нушић је устајао рано и све што би написао, а имао је читак, готово калиграфски рукопис, настајало је до одласка у град.

Волео је лепо да се облачи, држао је до мишљења жена у чаршији о свом изгледу. Уживао је да се фотографише у фраку или гала униформи окружног начелника окићеног орденјем.

Патио је од астме и зими је најрадије остајао у топлој соби. На средини собе стајао је стари мангал којим су се наши стари грејали жаром од ћумура. Истина, мангал је био без ћумура и жара, али је Нушићу стварао илузију да се греје на прави начин. У кући је био гологлав, али зато на улицу није хтео да крочи без жирадо шешира или полуцилиндра.

Нушић је имао два брата и сестру. Браћа су била такође духовити људи, али су остали непознати. Сестра је била удата. Једном је хтео да се с њом нашали па јој је послао телеграм из Скопља како му је жена остала у другом стању. Сестра, иначе удата, одговорила је остарелом брату, такође телеграфски: „И ја сам ноћас родила близанце!"

Нушић је умро 19. јануара 1938. године. Сахрањен је на Новом гробљу у Београду. Прича се да је за живота захтевао надгробни споменик у виду пирамиде како његови политички и књижевни противници не би могли да се испогане на његов гроб. Његовој жељи је удовољено.

Миленко Тодоровић

НАЈЗАД СУ И ИНДИЈАНЦИ ЗАДОВОЉНИ

ИГРЕ С ВУКОВИМА

Десет Медведа право име Флојд Ред Кроу Вестерман. Савршен избор за поглавицу. Он је из племена Сијукс и познати фолк-певач и борац за права америчких Индијанаца

У Холивуду је снимљен филм који говори о улози похлепе, насиља и незнања у освајању Дивљег запада – истинита прича о староседеоцима Америке и о њиховој трагичној судбини

Кевин Костнер са глумицом Мери Мендонел (игра белу жену коју су као девојчицу прихватили и одгајили Сијукси)

Све што знамо о Индијанцима сазнали смо из вестерн филмова. И не само ми који живимо далеко од америчког континента. Индијанце су кроз филмове углавном упознали и сви данашњи становници, потомци европских досељеника. А како их данас можете видети само у резерватима или на некој градској улици како туристима продају своје рукотворине, јасно је да сазнање које смо стекли о њима преко филмова и даље живи. Ни чувени режисери, чији су вестерн филмови ушли у антологију, нису имали милости према Индијанцима. Приказивали

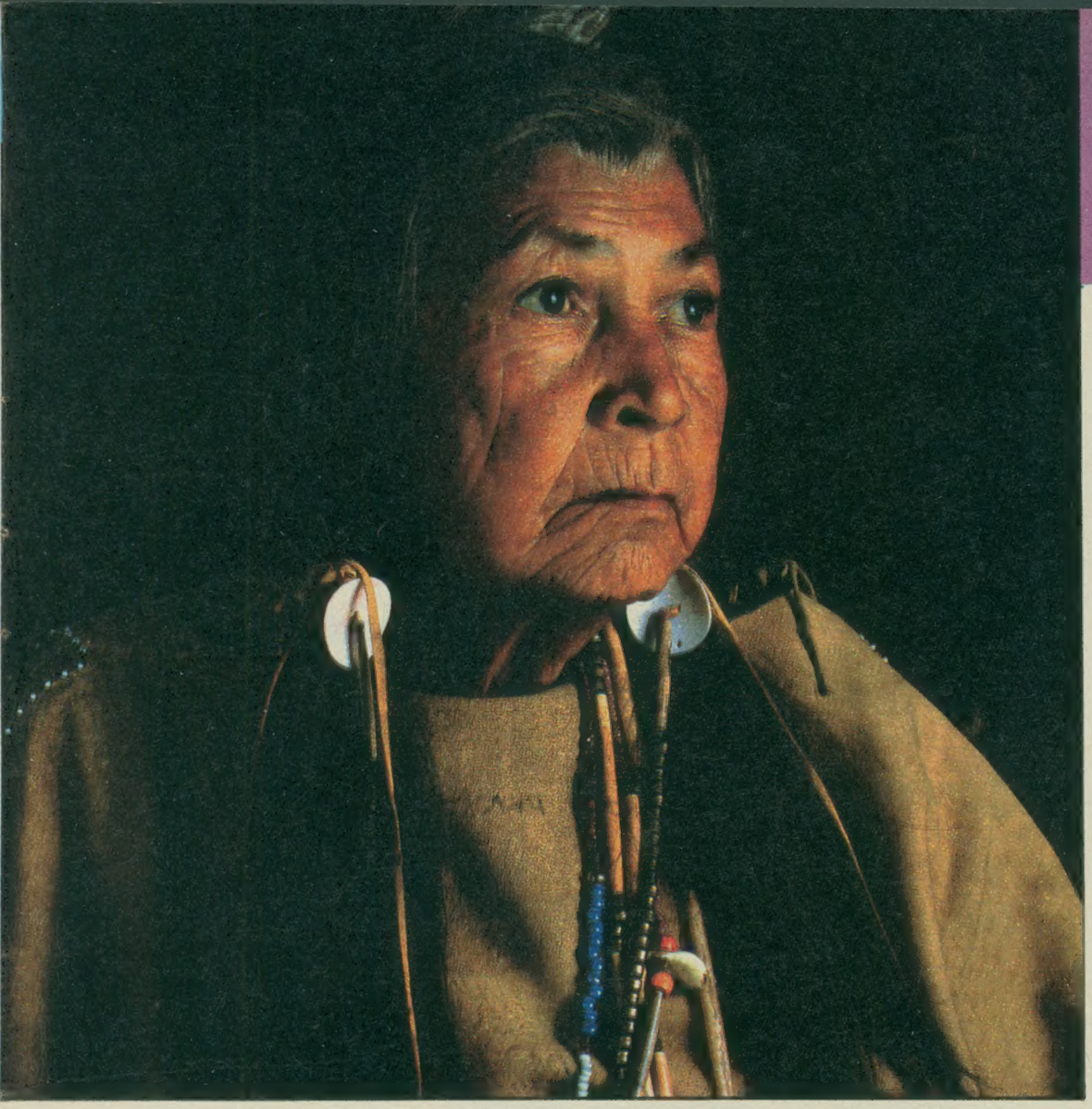

Дорис Лидер Чари као Лепи Штит, жена поглавице Десет Медведа, једина зна језик Лакота Индијанаца. У почетку је одбијала да заигра у филму, желела је само да ради као преводилац

су их у најгорем светлу – чак и као лопове и просјаке, а ретко као пријатеље „бледоликих".

Масакр у кањону

Пошто су их десетковали и оно мало преосталих сатерали у резервате, европски досељеници тражили су од домородаца да прихвате њихова мерила и вредности и нису им дозволили да равноправно учествују у свакодневном животу. Тако је постепено уништавана култура и језик Индијанаца.

Тешко је поверовати да је тек у време Џимија Картера (председник од 1976. до 1980) Индијанцима дозвољено да негују своје обичаје и да говоре својим језиком. Неправда коју су им чинили европски досељеници насељавајући амерички континент и потискујући их више од једног века полако се исправља, али за већину Индијанаца то је сада прекасно јер су многа племена буквално истребљена.

Преокрет у овом смислу стигао је и са филмом „Игре с вуковима". Индијанци први пут доживљавају да се о њима говори с поштовањем и да се приказују као људи који воле, осећају, страхују и имају децу о којој брину. То је прича о трагичној судбини Индијанаца која је дата кроз неколико крвавих историјских догађаја, пре свега масакр у лето 1890. у кањону Рањено колено када је војска побила око 150 мушкараца, жена и деце из племена Сијукс.

Режисер Кевин Костнер, до овог филма само глумац, рођен је 1955. Детињство је провео у Лос Анђелесу, али с поносом говори да у његовим венама тече индијанска крв јер је његов деда, бар тако тврде у његовој породици, био полу – Индијанац.

Лепи Штит и Десет Медведа

У филму „Игре с вуковима" Кевин Костнер је и глумац – игра поручника Џона Данбара из времена Грађанског рата који стражари на граници Дакоте. Време проводи у природи, она га опчињава и самоћа му не пада тешко. Заборављен је у дивљини, али друш-

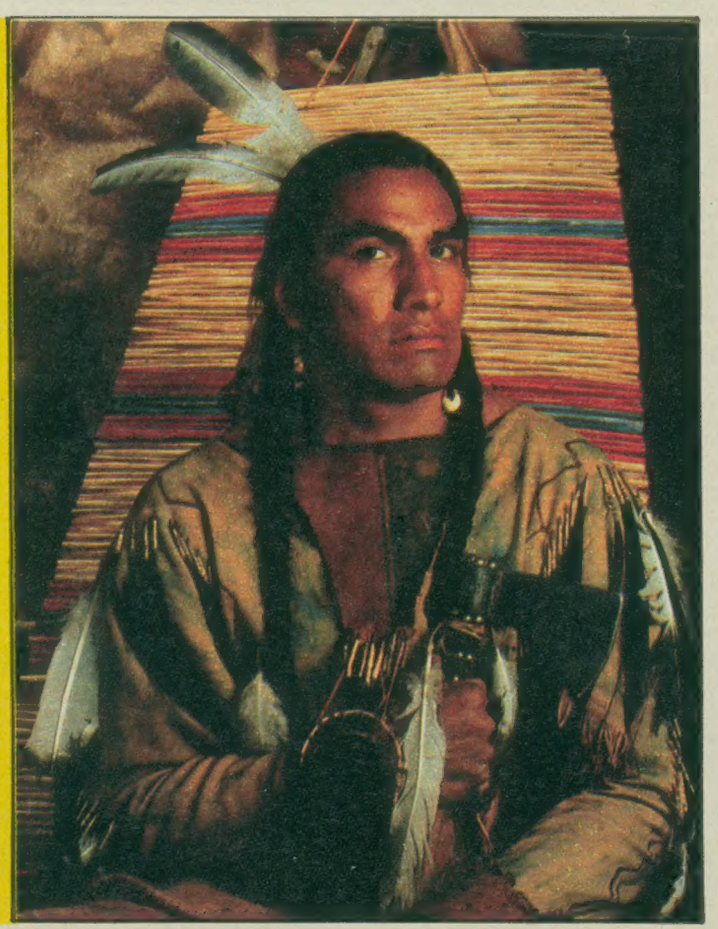

Ветар у коси – игра га Родни Грант, Индијанац из племена Омаха чији се резерват налази на реци Мисури. Родни је већ играо у неколико филмова о Индијанцима

тво му прави један радознали вук. Индијанци који живе у његовој непосредној близини, после безуспешних покушаја да му украду коња, склапају пријатељство с њим. У почетку га зову Лу-Тен-Тент (од енглеске речи „лутенент", што значи поручник), а онда му, задивљени његовим дружењем и игром с вуком, дају индијанско име које у преводу значи „Игре с вуковима".

Данбар стрпљиво учи језик Лакота Индијанаца из племена Сијукс и полако проширује своје знање о њима. Схвата да они нису дивљаци, како их његов народ назива, већ људи као и сви остали. Данбара прихватају као свог члана и он се жени белом девојком из племена коју су Лакоте још као дете усвојили. Њене родитеље убили су њихови непријатељи Пони Индијанци...

Данбар у том свету проналази себе, али га његова војска открива и поступа с њим као са издајником...

„Игре с вуковима" су прави историјски еп, а Кевин је њиме желео да каже да Дивљи запад није освојен само храброшћу пионира, већ и њиховом похлепом, насиљем и незнањем. Политичари су се касније послужили преварама да би их сатерали – тамо где се и сада налазе – у резервате.

Костнер је имао срећу да нађе једину Индијанку која говори Лакота језиком – Дорис Лидер Чарџ – која, иначе, ради као наставница у резервату Роузбад. Она је превела књигу Мајкла Блејка, по којој је рађен филм, и сама заиграла у њему у улози Лепог Штита, у ствари жене поглавице Десет Медведа.

Једна од најлепших сцена је ноћни стампедо буфала – њихово дивље бекство у крду. Снимање ове сцене трајало је осам дана и било је веома опасно јер је учествовало више од три хиљаде животиња. Кевин и његова екипа радили су по петнаест сати дневно. Иако је неколико пута падао с коња, Костнер није желео да га у тим сценама замени дублер.

У знак захвалности што је тако отворено и гласно проговорио о трагичној судбини Индијанаца, Лакоте су Кевина Костнера прогласиле за члана свог племена, а убрзо су почела да му пристижу и писма из свих крајева Америке од староседелаца који му захваљују што им је вратио достојанство. То је за Костнера награда вредна колико и сва досад добијена филмска признања.

С. И.

ЛУДИ

ПРИЧА О ДАГЛАСУ БЕЈДЕРУ

Мада није имао обе ноге, постао је ас британске авијације у Другом светском рату, а кад су га оборили и послали у логор, успео је да побегне – на протезама. Поново су га ухватили и послали у чувени Колдиц...

Летачку каријеру Бејдер је почео 1930. године кад је завршио Ваздухопловну академију и добио распоред за ловачку дивизију. Ускоро се прочуо као један од најуспешнијих у извођењу сложених фигура на изузетно малим висинама, тако рећи изнад саме земље.

Трагедија се догодила 14. децембра 1931. док је, изводећи лупинг на висини од свега 15 метара, авион изненада изгубио правац и зарио се у земљу. Пилота су успели да извуку из смрсканог апарата пре но што се запалио и хитно пренели у болницу. Лекари су морали да му ампутирају обе ноге: једну изнад, другу испод колена.

Изгледало је да Даглас Бејдер никад више неће полетети. Али, „луди пилот" није мислио тако, одлучио је да се по сваку цену врати у авијацију јер је летење за њега било исто што и живот. И, после пола године тврдоглавог вежбања већ је потпуно сигурно ходао на протезама, а ускоро и возио аутомобил.

У јуну 1932. први пут после несреће полетео је на авиону типа „авро-504", док је иза њега у кабини седео његов колега, за сваки случај. Лет је прошао савршено, али то није смекшало лекарску комисију и она је одбила Бејдерову молбу да се врати у своју ловачку јединицу. Тек седам година касније, у новембру 1939, кад је почео Други светски рат, дозволили су му да се врати свом послу, најпре као наставник у пилотској школи, а затим и као летач.

У „Бици за Британију" августа 1940. године Бејдер је оборио први немачки авион и ускоро се прославио као један од најхрабријих и најуспешнијих асова британске авијације. Јуна 1941. кад је Хитлер напао Совјетски Савез, ескадрила којом је командовао Даглас Бејдер добила је наређење да прикује снаге Луфтвафе у Француској и не дозволи немачким авионима пребацивање на Источни фронт.

При нападу на аеродром Сен-Омер 9. августа 1941. Даглас Бејдер је, штитећи повлачење ловачке групе, прихватио борбу са шест месершмита од којих је успео да обори два, што су биле његове 22. и 23. победа од почетка рата. Али, снаге су биле више него неравноправне и харикен неустрашивог Британца је погођен, а пилот се, иако су му обе протезе смрскане за време битке, спасао скоком с падобраном.

Немачки пилоти били су шокирани кад су видели да заробљени британски мајор

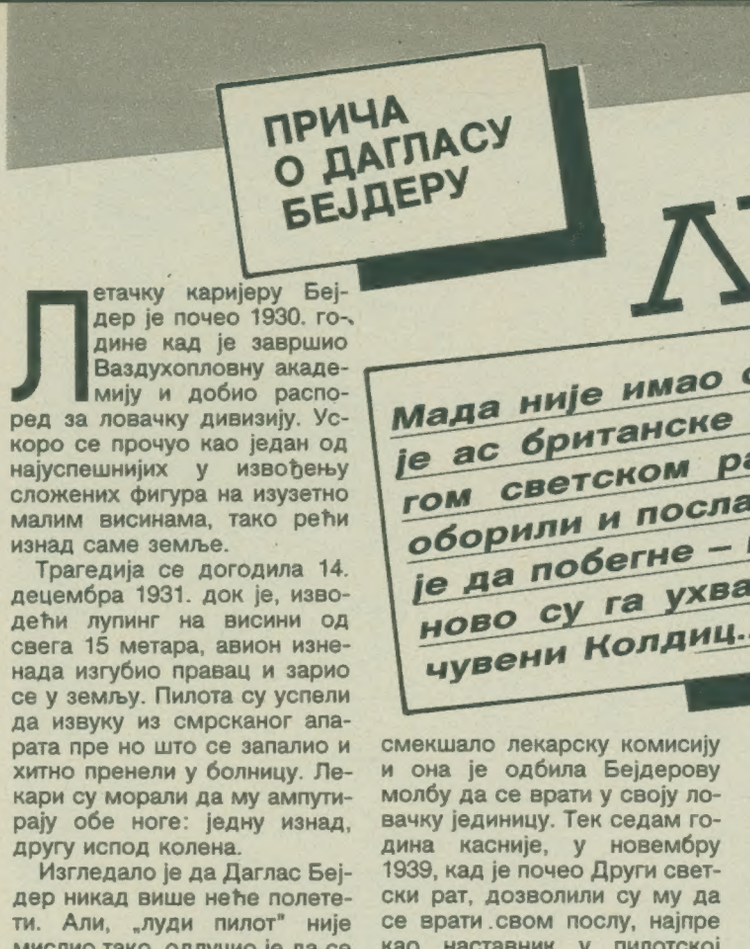

ИМАМ САСТАНАК СА АНЂЕЛОМ

Клифорд Грај (1892–1941) без сумње је најскромнији добитник златне медаље у историји олимпијских игара. Он их је освојио две и то на зимским Олимпијадама 1928. и 1932. године као члан победничке четворке Сједињених Америчких Држава у бобу.

Али, његова рођена деца су то сазнала тек када је он умро. И она, као и остатак света, боље су га познавала по некада веома популарним шлагерима које је компоновао, нарочито по два: „Имам састанак са анђелом" и „Да си ти једина девојка на свету".

РЕКЛАМНО РАСИПНИШТВО

Обично се мисли да су Французи штедљиви. Ево једног податка који говори супротно: током протекле, 1990. године, поштански саобраћај широм Француске били су „бомбардовани" разним рекламним проспектима – бесплатним, наравно – у укупној тежини од двеста хиљада тона! Приближна це-

РАФОВАЦ

Илустровао: Брана Јовановић

нема обе ноге. Упућен је у официрски логор. Кад се чуло за то, његови пријатељи, авијатичари РАФ-а, успели су само неколико дана касније да му из бомбардера баце нове протезе из Британије и месец дана касније Бејдер је побегао из логора. Већ је био надомак једног одреда француског Покрета отпора, али није имао среће. Фашисти су га поново ухватили и овог пута спровели у Немачку где се до краја рата досађивао у чувеном затвору за савезничке официре – Колдицу. Управо се спремао да побегне кад је америчка војска 14. априла 1945. године ослободила логор.

Бејдер се вратио у Енглеску, где је већ био легенда, и постао директор Центра за обуку пилота.

О Дагласу Бејдеру написано је неколико књига, снимљен је филм. Умро је у дубокој старости, славан и поштован.

В. М.

на тих папира износи преко две и по милијарде франака, па сад замислите толику гомилу новчаница намењених... смећу. Није то ни највећа штета. Како су тек еколози „вриснули" пошто су, уместо у франке, „претворили" дотичне проспекте у њихово првобитно стање, то јест дрвеће. Читаве шуме уарчене су за овај папир.

И, Французи су се замислили. Одмах су нађена два начина на која свако може да се супротстави убацивањем реклама у своје сандуче: да се пријави на такозвану Наранџасту листу Телекома и да тиме аутоматски (и бесплатно) његово име и адреса буду брисани из именика, или да се обрати новооснованој сервисној агенцији „Стоп за рекламе" која ће скинути његову адресу са спискова свих компанија које на овај начин шаљу своје рекламе.

Обрни, окрени, они вични пословима одмах се дочекају на ноге...■

ПАМУЧНО БРАШНО

До сада је људски род користио памук углавном за прављење конца и свега што од конца иде: тканина, мајица, чарапа и свих осталих одевних стварчица, затим постељине, столњака, ко да наброји све силне улоге коју ова биљка има у нашем животу. Само, нисмо могли још и да једемо памук, а то из једног јединог разлога: он садржи госипол, отровну материју коју само говеда могу да сваре.

Сада су научници и овоме доскочили. Нашли су начин да пониште госипол, па је постало могуће да се из памучних чаура цеди уље или да се мељу у брашно. Ускоро, дакле, треба очекивати нове понуде у ресторанима, попут „памучне салате" или можда „памучних кифлица". Уосталом, кулинарска је машта неисцрпна...■

ВАТРЕНА НАПОЛЕОНОВА СЕСТРА

Полина Бонапарта, рођена сестра великог војсковође и француског цара Наполеона, није се либила да своју велику лепоту прикаже на све могуће начине. Када су је питали да ли јој је било непријатно док је позирала гола чувеном вајару Канови (та скулптура је и данас његово ремек-дело), она је дала разоружавајући одговор:

– Не, зашто бих? У камину је горела ватра.

„Ле Фигаро"

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ВИДИ, ВИДИ... ОДБОР ЗА ДОЧЕК!
ДОБРО ДЕ... ВИ СТЕ МОЖДА БРОЈНИЈИ ОД НАС... ВИ СТЕ МОЖДА СНАЖНИЈИ ОД НАС...
ВИ СТЕ МОЖДА ИЗДРЖЉИВИЈИ И НАДМОЋНИЈИ...
...МА КЕТЕ НАС МОЖДА НАТЕРАТИ И НА ПОВЛАЧЕЊЕ...
© 1990 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved
'ОЋЕШ ЛИ СКОРО ДОЋИ ДО ОНОГ „АЛИ"...
ХОЋУ, САМО ШТА ДА КАЖЕМ ПОСЛЕ ТОГ „АЛИ?"
CHRIS BROWNE 10-28

Тајна Минотаурових костију

БИО ЈЕ САМО БИК?

Немачки археолог Гинтер Нобис верује да је открио остатке легендарног бића са острва Крита. Његови су докази много више занимљиви него што су чврсти

Све митологије пуне су фантастичних бића каква никад нико није видео у природи. Тако и старогрчка којој припада Минотаур, страшна неман пола човек – пола бик, сурови становник Лавиринта коме су редовно приносили чак и људске жртве Подсетимо се тог мита, да бисмо боље разумели причу коју је надовезала наука

Минотаур је, благо речено, плод грешне љубави: син је критске краљице Пасифаје и... белог бика! Краљица је згрешила са том светом животињом чије су је лепота и снага опчиниле, док је њен муж, краљ Минос, био одсутан. Сам Минос је, по грчкој легенди, био син бога Зевса који му је лично подарио краљевско жезло и поучио га како да буде мудар владар и законодавац. И Минос је одиста успео да од Крита начини моћну краљевину. Уметник Дедал саградио му је Лавиринт, палату замршених ходника из којих је било немогуће наћи излаз и која је у миту о Минотауру имала важну улогу

Кад је Минос сазнао за неверство своје жене, њу је казнио, а њеног сина Минотаура склонио далеко од очију људи – усред Лавиринта. Крвожедни Минотаур је за храну добијао злочинце, али и невине младиће и девојке које су Атињани морали да дају Миносу као данак

То је трајало док се није појавио легендарни јунак Тезеј, Атињанин, који је коначно убио Минотаура. А да би после тог јуначког дела могао поново да нађе излаз из Лавиринта, помогла му је Аријадна, кћи Миноса и Пасифаје. Дала је Тезеју конац који је он одмотавао све док није нашао Минотаура. После се вратио пратећи конац и тако је настала и изрека „Аријаднина нит" која означава путоказ.

Пуна соба костију

Иако су и Минос и Минотаур, Тезеј, Пасифаја и Аријадна све митске личности, антички историчари су сматрали да је критски краљ био историјска личност Ово је било једнако тешко доказати као и оспорити. Међутим, последње године прошлога века, британски археолог сер Артур Џон Еванс (1851–1945) дошао је до запањујућих открића, истина после много мука. Желео је, наиме, да истражује на Криту и да би то успео, пет година је преговарао и уговарао док коначно није откупио Кефалу, место у Кнососу

Евансово знање и научничко шесто чуло показали су се као пун погодак: баш ту је откопао остатке палате за коју је смело уствrдио да је била она Миносова, а по имену тог митског краља назвао је целу критску цивилизацију – миноска. Била је то до тада потпуно непозната цивилизација бронзаног доба, а и наговештај да је Минос стварно постојао

Међу ископинама сер Артура Еванса налази се и 375 костију, а све их је нашао у просторији коју је назвао Соба бикова Већ тада, у Евансово време, јавила се мисао: да ли су међу тим костима и Минотаурове? Сама откопана палата, пространа и са мноштвом просторија и ходника, била је тешка за сналажење, па није ли то онда Лавиринт?

Еванс није ни настојао да одгонетне тајну костију. Али, оне су деценијама подстицале и научну мисао и машту. Тако је немачки археолог Гинтер Нобис, сада пензионисани управник Музеја Алегзандер Кениг у Бону, изучио свих 375 комада подвргнувши сваку подробним анализама. Резултат тог његовог животног дела је, најкраће речено: Минотаур је ту!

Открио све, и ништа

Нобис је успео да са хрпе издвоји и сложи око шездесет одсто костију, то јест да одреди којој су врсти припадале. Тако се испоставило да међу њима уопште нема људских, дакле ни неког „мешаног бића. Све до једне припадале су говедима. Али, не баш обичним кравама и воловима. Добар део костију односио се на ауроксе, метар и по високе биволе који су давно истребљени

Други део костију припадао је обичним говедима, али било је и таквих које су указивале на укрштање ове две врсте. Из свега је Нобис закључио да је Крит у давно бронзано доба миноске културе морао бити надалеко чувено узгајалиште расних говеда. Са Крита су одлазили бикови за рад у пољу, жртвовање боговима и Кнососке игре које су биле чувене и на којима су главна атракција били „разиграни бикови". Та тачка изводила се тако што би човек – акробата у ствари – одскочио, ухватио се бику за рогове и у салту га прескочио. Човек и бик увежбано су изводили ту вратоломију пред публиком

Из Нобисовог научног рада види се да је узгајање бикова било и те како уносно и пресудно за развој миноске цивилизације и економске моћи острвске краљевине. Јер, добра раса добро се и плаћала

Али, оно најважније откриће нису кости аурокса, ма како та изумрла врста занимала научнике, него поменути хибриди, то јест животиње настале укрштањем аурокса и обичног бика. Јер, по Нобису, Минотаур је био баш то и неке од ових костију – његове су. Тако испада да је чудовиште из легенде „савладао" не атински јунак Тезеј, него Нобис, научник из музеја

Ипак, ово је само претпоставка. Не заборавимо да је Нобис успео да сложи само већи део костију, али онај мањи, њих 40 одсто, и даље су само гомила. И изазов за даља истраживања о Минотауру.

М. К.

ХОКУС ПОКУС У СТВАРНОМ ЖИВОТУ

НЕСТАО БЕЗ ТРАГА ДОШАО НИОТКУД

Иако су се неки, највероватније, послужили триком да би „заборавили" прошлост, много је више оних чија је судбина заувек остала непозната. Неки од тих случајева границе се са фантастиком

Британски војници на Галипољу 1915. Неке је, кажу, „прогутао" тамни облак

Поуздано се зна да само у Сједињеним Америчким Државама годишње нестане око десет милиона људи. Највећи број се кроз неколико дана врати својим кућама, а око пет одсто нестане заувек. Италија такође спада у земље у којима годишње нестане велики број људи. Такви случајеви забележени су и код нас.

Није баш тако једноставно да неко нестане а да за собом не остави никакав траг. Сви ти случајеви личе донекле на крими-приче, с тим што је за крај све препуштено машти читаоца. Чудне су и околности које их прате и често невероватан и необјашњив начин на који су се догодиле – у возу, на броду, авиону, приликом преласка улице...

Мотиви могу бити различити. Понекад је то питање срца, жеља да се побегне од једноличности свакодневног живота или од одговорности. У позадини је често имовина или жеља за авантуром, пропала каријера, политичке интриге, сарадња с подземљем или само чињеница да се о некоме или нечему сувише зна.

Много ређе, али и много необичније, јесу приче о онима који су буквално ишчезли или су се појавили ниоткуд – они за које се никад није сазнало ко су и откуд долазе. Помисао да неко може тако да ишчезне или да се појави, односно да нема никакве прошлости, није лако прихватити, нарочито данас кад о нама и нашем постојању сведочи читав низ података који се бележе од рођења до смрти.

Прва наша прича везана је за стеновито и негостољубиво острво Кокос које се налази око триста километара од обале Костарике и за његово благо, односно судбину оних који су га ту закопали. Године 1819. пират Бенито Бонито отео је са једног шпанског брода око 150 тона злата и закопао га на овом острву, а затим поубијао највећи број чланова своје посаде и са оно мало преосталих нестао без трага. Британска морнарица тврдила је да је Бонито убијен у једној поморској бици, али то није потврђено. У сваком случају, о њему се ништа више није чуло.

„Најомиљеније гунђало Сан Франциска – Емброуз Бирс (карикатура из 1911) нестао је у Мексику где је отишао с намером да учествује у устанку Панча Виље.

Две године касније, у настојању да спрече да огромно благо Перуа и цркве у Лими падне у руке ослободилаца, Шпанци су изнајмили енглески брод „Мери Дајер", утоварили благо и послали га према Панами. Капетан брода Чарлс Томпсон једноставно је променио курс и, уместо према Панами, кренуо ка острву Кокос где је, заједно са посадом, закопао ово благо. За разлику од Бонита, Томпсон није поубијао своје људе да би сачувао тајну, али су зато нестали – и он, и брод и сви чланови посаде. Нестали су и чланови експедиције која

Руски цар Никола Други с породицом. За њих се тврдило да су убијени 1918. Да ли су мали Алексеј и најмлађа Анастазија ипак били поштеђени?

У Шпанији су, као и у Енглеској у 11. веку, у једној пећини нађени зелени дечак и девојчица

је 1840. кренула у потрагу за благом које никада није нађено.

У марту 1848. године централном аустралијском пустињом кретала се експедиција коју је предводио Лудвиг Лајхард. Иако се све одвијало по плану и нису имали никаквих потешкоћа, сви чланови експедиције, као и седамдесет животиња које су им служиле за ношење терета, преко ноћи су нестали без трага.

Године 1975. фармер Жак Матијас појавио се у граду Дарвину (Северна Територија) с фотографијама пећинских цртежа домородаца на којима су се видели бели људи и животиње. Али, пре него што је предузео нову експедицију која је требало да обиђе пећине где су нађени ови цртежи, нестао је и Жак Матијас.

Ево једног случаја који, између осталог, потврђује и правило да деца не треба да узимају бомбоне од непознатих људи. Чарли Рос, четворогодишњи син једног послодавца из Џермантауна, у Пенсилванији, и његов шестогодишњи брат Волтер често су се играли на улици испред куће. Крајем јуна 1874. године две непознате особе разговарале су с њима и понудиле им карамеле. Неколико дана касније, 1. јула, предложили су им да их повезу у Филаделфију и да им тамо купе поклоне и прскалице за прославу Дана независности...

У граду су дали Волтеру 25 центи, што је за оно време била прилична свота, и послали га у једну продавницу. Кад се малишан вратио, више није било ни кочије ни она два човека, а ни његовог брата. Два дана касније отац Рос је добио писмо са поруком да се не узда у полицију јер му неће помоћи и захтев за откуп у висини од 20.000 долара.

Према рукопису је откривено да је дечака киднаповао обичан лучки џепарош Виљем Мошер. Али, пре него што су му ушли у траг, Мошер и његов саучесник Џозеф Даглас смртно су рањени у једном обрачуну с полицијом. Даглас је живео још само толико да каже да једино Мошер зна где се налази Чарли који се и данас води као нестао.

Године 1887. у близини места Банхос, у Шпанији, на улазу у једну пећину нађено је двоје деце – дечак и девојчица. Кожа им је била потпуно зелена, а одећа од неког непознатог материјала. Имали су косе очи и нису говорили ниједним познатим језиком. У почетку су одбијали да једу, тако да је дечак убрзо умро. Девојчица је преживела и успела да савлада шпански језик толико да је могла да објасни да су стигли из земље где нема сунца и где их је некакав ваздушни ковитлац покупио и спустио у ту пећину.

Девојчица је умрла 1892. и нико није успео да открије њено порекло. (Узето из књиге Колина Вилсона „Тајне и загонетке".)

Почетком маја 1889. у британској амбасади у Паризу појавила се, сва уплакана, једна млада Енглескиња. Службеницима амбасаде испричала је да се враћа из Индије и да су она и њена мајка неколико дана раније одселе у две одвојене собе једног хотела где се мајка разболела...

Дошао је лекар, прегледао је, а затим послао кћерку у апотеку по лекове. Кад се вратила, сви су наједном почели да се чуде њеној узнемирености и да тврде како никада нису видели њену мајку. Чак је и у списку гостију хотела стајало само име девојке... Захтевала је да види собу у којој је одсела мајка, али је и сама закључила да то није соба које се сећа. Штавише, лекар је тврдио да никог осим ње није ни видео.

Пошто није наишла на разумевање, девојка је завршила на психијатријској клиници у Енглеској. Касније су се испредале разне приче. По једној од њих мајка је била заражена кугом и, да хотел не би изгубио госте, одлучено је да се соба потпуно преуреди и да се леш мајке сакрије од кћерке...

Човек по имену Луј Пренс, који је тврдио да је проналазач филмске траке, нестао је у једном француском возу септембра 1890.

Само неколико месеци раније у Театру опере, у Паризу, он је приказао процес анимације – технику којом се, у ствари, прославио Томас Едисон. Његов изум је био заштићен и имао је разлога да се нада блиставој каријери.

Из воза није изашао нити га је више икада неко видео. Седам година касније и званично су га прогласили несталим.

„Одлазим за Мексико из сасвим одређених разлога које сада не могу да откријем" – написао је Емброуз Бирс свом секретару 16. децембра 1913. Упркос својим годинама (71), писац „Ђавољег речника" још је био у пуној снази и довољно радознао да пожели да лично присуствује побуни Панча Виље. „Ако чујете да су ме поставили уз неки зид у Мексику и стрељали, знајте да је то за мене бољи начин да напустим овај свет него да умрем од старости, болести или од пада низ степенице!" – стајало је на крају поруке.

Од тада ни његов секретар, ни његови познаници више ништа нису чули о њему и овај случај је сврстан у тајанствене нестанке.

Многи писци и истраживачи заинтересовани за НЛО и све што је натприродно тврде да је стотинак британских војника тајанствено нестало у једном облаку који их је прекрио док су се приближавали положају Турака на Галипољу 1915. О овом догађају сведочила су три новозеландска војника која су видела велики таман облак како се спушта готово до површине тла и прекрива колону у јуришу. Кад се облак поново подигао, на земљи више никога није било...

У својој књизи „Нестали" Пол Бег тврди да овако нешто није могло да се догоди, али наводи детаље из извештаја комисије која је обишла ратиште Галипоља где стоји да је неуобичајена магла пре-

ХОЋЕ ДА МЕ ОДВЕДУ!

Да ли је, уопште, могуће да неко пред вашим очима једноставно ишчезне? Изгледа да јесте, бар према писању Роберта Неша у књизи „Међу несталима" у којој описује случај неког надзорника имања по имену Дидерих који је завршио на робији зато што се, после смрти газде, послужио његовим именом.

Док се једног дана 1915. у ланцима шетао затворским двориштем, Дидерих је, наочиглед присутних затвореника, буквално почео да се „топи"... Све је више бледео и кроз неколико минута од њега није било ни трага. Лисице и ланци уз тресак су пали на земљу. Нико га више никада није видео.

Забележено је да је оваквих случајева било и раније:

Једног јулског дана 1854. Орион Вилемсон, фармер из Селме, у Алабами, устао је са своје столице за љуљање испод трема и преко ливаде кренуо да врати коње који су били на испаши. Супруга и син стајали су на вратима куће, док су поред њега пролазиле комшије на коњу и поздрављале га махањем руку... У једном тренутку, пред свима њима, Вилемсон је једноставно ишчезао! Претражили су сву околину, али од њега ни трага. Стигли су и полицајци са својим псима трагачима. Узалуд! Ту су се нашли и многи новинари, међу њима и млади Емброуз Бирс који је овај догађај описао у причи под насловом „Није баш једноставно прећи преко ливаде".

Новембра 1878. шеснестогодишњи Чарлс Ешмор, из Квинсија у Илиноису, изашао је ноћу да из бунара захвати воду и више се није вратио. Отац и сестра су га узалуд тражили. У снегу се видео траг његових стопала, али само до пола пута од куће до бунара...

Уочи Нове 1909. године једанаестогодишњи Оливер Томас, из Велса, кренуо је ка бунару да захвати воду, али је на пола пута почео да виче: „Ови хоће да ме одведу!" И, нестао је... Трагови његових стопала у снегу видели су се само до места где је застао и запомагао.

У својој антологији „Нестали" Пол Бег пише да све ове епизоде воде порекло од једне те исте приче. „Која је од њих она права, остаје да сами закључите!" – каже он.

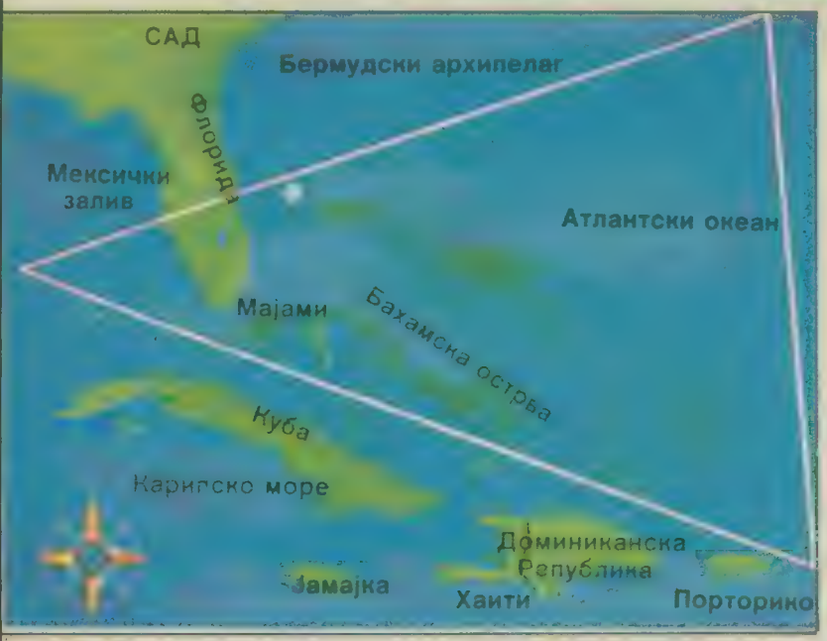

Означени (Ђавољи) троугао представља зону у којој нестају бродови и авиони

НЕСТАО БЕЗ ТРАГА – ДОШАО НИОТКУД

крила савезничку артиљерију и помогла Турцима да разбију једну британску јединицу

Иако би о неким детаљима могло да се расправља, остаје тајна – то каже и сам Бег – како се догодило да се и данас не зна за гробове 27.000 војника британске империје, од 34 000 колико их је тамо укупно погинуло

Династија Романових владала је Русијом од 1613. а угасила се револуцијом бољшевика 1917. Цар Николај Други, његова супруга Александра, син и четири кћерке одведени су у затвор у Екатеринбург, у планинама Урала Све новине су писале да су убијени и да су им тела спаљена 16 јуна 1918. Онда се пронео глас да су они живи. А од свих прича које су се тада чуле најуверљивија је она по којој су Романови у запечаћеном вагону, и уз одобрење Лењина, отпутовали у Пољску

У току протеклих година многи су се представљали као Романови. Познат је случај пољског официра Михаила Голенијевског који је 1960 пребегао у САД. Његову тврдњу да је велики војвода Алексеј, син Николаја Другог, подржао је и један бивши функционер CIA

Да ли је чувени пљачкаш банака Џон Дилингер заиста погинуо у обрачуну са полицијом у Чикагу 22. јула 1934? Историчар криминала Џеј Роберт Неш тврди да се извештај са аутопсије односи на неку другу особу која је била не само нижа од Дилингера, него је и патила од неке срчане болести, што за Дилингера није било познато. Стопи и да су му очи кестењасте, док су Дилингерове биле плаве. Неш тврди да је „убиство" Дилингера требало да допринесе угледу Истражног бироа Едгара Хувера. С друге стране, могуће је и да је сам Дилингер прихватио ову лаж јер је желео да започне нови, другачији живот

Мартин Борман, министар Адолфа Хитлера, налазио се, кажу, у бункеру у Берлину заједно са диктатором и једном женом за коју се мисли да је била Ева Браун у тренутку када су се ово двоје убили 30 априла 1945. Своју верност исказао је и на тај начин што је изнео њихова тела у двориште и спалио их. Сутрадан увече, заједно са осталим члановима из државног врха, стигао је до једне железничке станице, а затим наставио пешице кроз град у пламену. Један из групе тврди да је налетео на Бормана који је лежао мртав на улици, али без озледа

На суђењу ратним злочинцима у Нирнбергу Борман је осуђен на смрт

Касније су почеле да круже приче да је Борман убијен у Данској док је покушавао да ступи у везу са Карлом Дениц ем, законитим наследником Хитлера... да је пребегао у Италију преко Алпа... да је неком подморницом отпутовао за Јужну Америку... Симон Визентал, чувени ловац на нацистичке ратне злочинце, сматра да је Борман уз помоћ лажног пасоша пребегао у Аргентину, а затим у Чиле. Писац Ладислас Фераго тврди да је видео Бормана у једној боливијској болници 1973. Ако је жив, Борман би данас требало да има око 90 година.

С. И.

Музика као део намештаја

У Америци у шали кажу да можда једино неки ванземаљац не би знао о чему се ради кад би му неко споменуо – мјузек. Јер, мјузек је малтене свугде присутан. У зубарској ординацији, лифту, по канцеларијама, самопослугама. Било га је и у Белој кући, а и у свемиру, на „Аполо" летовима. Незванично, 75 одсто Американаца зна шта се крије под фирмом „Мјузек"

А крије се инструментална обрада популарних песама које су заузимале прва места на топ-листама и које су свима, како се то већ каже, ушле у уши. Мјузек (музак), популаран назив од речи музика (music), смишљен је да задовољи различите укусе и да се, рецимо као тапете, уклопи у простор и постане његов саставни део. То је музика која би требало да прија и опушта, да се чује, а не слуша.

Амбијентални канал

Осамдесетих година компанија „Мјузек", која се тада налазила у саставу корпорације „Вестингхаус", преживљавала је лоше дане. Одговорни из „Вестингхауса", по речима Кирка Андерсона, некадашњег генералног директора огранка „Мјузек" за Бостон, нису схватили да та музика не треба да буде сврстана у радио-програм већ у – канцеларијски намештај. Они су само гледали како да на мјузеку што више уштеде

Пошто су им извођачи из САД били сувише скупи, ангажовали су музичаре из чехословачког Радио-оркестра Брно. Готово 80 одсто мјузека снимили су, дакле, музичари који се до тада углавном и нису сретали с том музиком, тако да је звук, по речима многих слушалаца који су се жалили, деловао „некако страно и непрепознатљиво"

Маршал Филд В. магнат из Чикага, 1987. преузима „Мјузек" и из Њујорка га сели у Сијетл. За одговорног уредника поставља тридесетчетворогодишњег Кристофера Кејса, диск-џокеја који се опробао на различитим радио-програмима са различитим музичким „опредељењима", од џеза до фолка.

Кејс се бацио на посао и убрзо са запрепашћењем закључио да међу 4.000 постојећих мјузек-композиција нема уопште новијих песама. За две и по године, колико ради, осавременио је мјузек програм на радију познат као амбијентални или позадински канал и модернизовао песме на касетама које се наручују. Врло брзо успео је да поврати углед фирми која је још пре 55 година прва смислила „чаробну формулу" за музику која ће се слушати и на радном месту. Са поносом каже да сада имају 100 милиона слушалаца у САД и још 14 земаља Западне Европе.

Да би био у току, Кристофер Кејс пали радио чим отвори очи. Слуша га док се тушира, доручкује, вози се колима, чак и кад одлази на викенд или одмор

СЛУША СЕ, А НЕ ЧУЈЕ

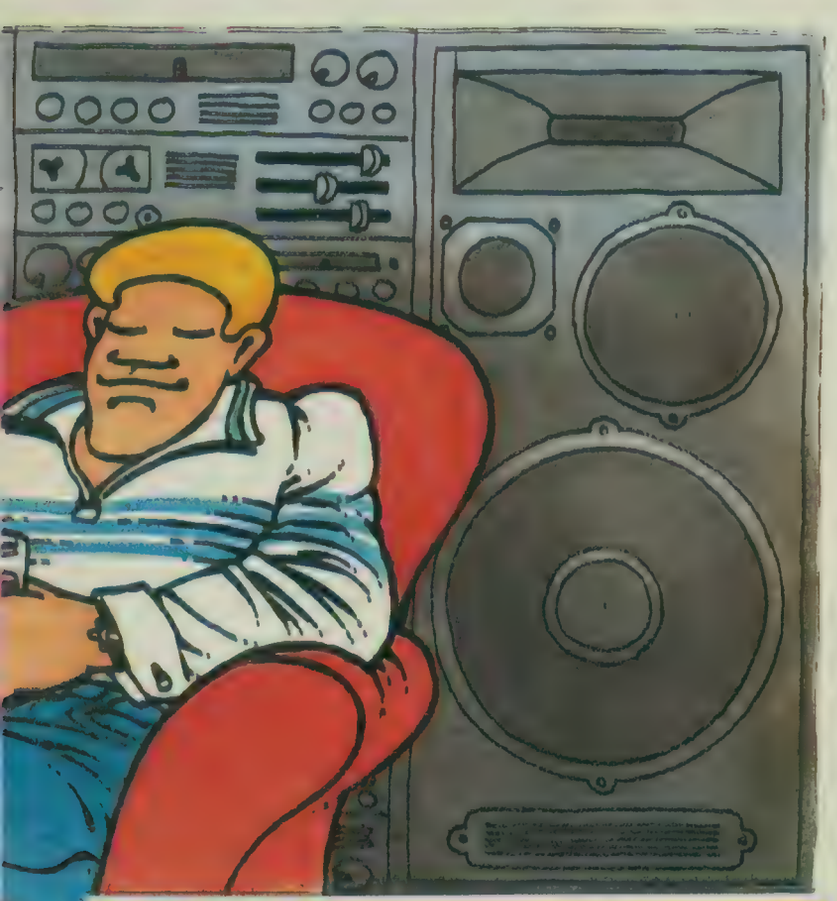

Уз помоћ мјузека, Кристофер Кејс покушава да усрећи људе. Како онда тај исти свет, који би требало да му буде захвалан, углавном са презрењем говори о његовој „инструменталној тишини"? И шта уопште значи бити диск-џокеј за фабричке хале, самопослуге, лифтове?

– Једина тишина у мом животу – како уз осмех каже – то је оних неколико корака које направим од кола до посла или куће. Не смем да направим паузу ниједан дан. Музика се мења брже него што је то био случај пре пет или десет година

У ритму откуцаја срца

Још 1922. године Џорџ Сквајер, генерал-мајор за везе у америчкој војсци, приметио је да одговарајућа музика побољшава концентрацију војника у касарнама. Требало је да прође још 12 година док Доналд О'Нил није открио Сквајерова истраживања и учествовао у оснивању „Мјузек корпорације". Она је почела да „производи" музику која је требало непосредно да утиче на продуктивност.

Да ли мјузек заиста побољшава радни учинак? Обављена су различита испитивања. Џејмс Кинен, професор комуникација на Универзитету Фарфилд, испитивао је запослене у пошти. Групи од 20 чиновника који су радили уз мјузек продуктивност се повећала за шест одсто. Запослени у фабрици прецизне механике у Чартесвилу, у Вирџинији, имали су учинак чак 17 одсто већи од радника који нису имали музичку „подршку"

Музика повољно делује и на болеснике. То је приметила и применила доктор Хелен Бони. Створила је такозвану музичку терапију за срчане болеснике који се, уз мјузек, лакше опорављају у коронарном одељењу „Џеферсон болнице" у Порт Таунсенду у Вашингтону.

Како ствари стоје с купцима? Одабране су две велике самопослуге у Лос Анђелесу У једној је месец дана „гостовао" мјузек, док су у другој и купци и запослени слушали обичну музику с радија. Опет се показало да мјузек има магичну моћ. У тој радњи купци су се дуже задржавали и трошили пет одсто више пара него у другој

– Кад кажемо за неку музику да је брза или спора – објашњава Џејмс Кинен – њен ритам, у ствари, меримо према откуцајима срца којих, просечно, има 80 у минуту. На пример, „Звуци тишине", песма некада чувеног дуета „Сајмон и Гарфанкл" превазилази срце за 20 откуцаја и самим тим не сврстава се у сасвим споре ствари

Имајући у виду Киненово истраживање, Кристофер Кејс је, заједно са асистентом Чаком Вокером, пажљиво смислио двадесетчетворочасовни програм који се емитује широм света помоћу сателита постављеног у Северној Каролини. Програм је подељен на делове од по 15 минута. У тих четврт сата стане шест до седам песама и онда наступа пауза испуњена – тишином.

Програм је пажљиво одабран. У време кад већина људи креће на посао мјузек има бржи ритам да би се људи лакше разбудили и спремније отпочели с радом. Између 10 и 11 пре подне и три и четири после подне, кад је примећено да се запослени више замарају, мјузек такође убрзава ритам. Остало време музика је лаганија и не достиже рад срца.

Сајмон против Ферија

Доналд Мероу, бубњар и пијаниста, некадашњи члан рок-групе „Кид Африка", већ две године ради за „Мјузек". Оно што Кристофер Кејс замисли, Мероу, уз помоћ музичара које сада доводи искључиво из америчких оркестара, оствари. Већ је научио који су инструменти на листи забрањених – бас гитара, сувише гласни бубњеви, саксофон, хармоника и сви инструменти који би могли да зазвуче пренападно.

– Требало ми је доста времена да се навикнем на самоконтролу – каже Мероу. – У почетку ми је било тешко јер сам се стално питао „Ко нас уопште слуша?". Онда сам једног дана ушао у апотеку да купим мараме и чуо нашу верзију музике из филма „МЕШ". Схватио сам да је слуша више света него ону оригиналну

Да је Мероу у праву, потврђује и Пол Сајмон (који сада наступа самостално)

– Кад уђем у лифт и чујем неку своју композицију, тек онда сам сигуран да сам направио „песму за народ". Јер, ући на листу мјузек-стваралаца исто је као и добити „Греми" награду (нешто као музички Оскар)

Али, нису сви музичари као Пол Сајмон. Неки, као Брајан Фери, изричито забрањују да им се композиције „мјузекизују" док су други, као двадесетих година Пол Сати а седамдесетих Брајан Ино, сами стварали музику налик мјузеку – један под називом „намештај", други „амбијенталну"

Треба знати, то Кристофер Кејс у свакој прилици наглашава, да није све што подсећа на мјузек заиста – мјузек Да би се обезбедио прави звук Кристоферове инструменталне тишине, треба платити месечну претплату од 50 долара. Пошто „Мјузек корпорација" Удружењу музичара САД (ASCAP) даје пет одсто зараде и додатна три одсто Корпорацији за емитовање (BMI), то су иначе два најјача удружења америчких музичких стваралаца, сасвим је разумљиво да и једна и друга организација настоје да своје чланове наговоре да дају права „Мјузеку". Они од тога имају директну корист

Иако је доказано да мјузек повећава радну способност, смањује замор и могућност стреса, психолошки позитивно утиче на људе и, чак, прорећује посете WC-у (!), готово свако кога питате шта мисли о амбијенталном каналу одговориће да мисли све – најгоре

Једино је Енди Ворхол, ексцентрични сликар и уредник листа „Интервју", увек тврдио да од све музике највише цени мјузек. Али, он је исто тако говорио да би више волео да буде робот него човек.

В. С.

Живот пише драме

РАТНО ОПЕЛО ЗА

Када је августа 1943. јапански разарач преполовио торпедни чамац којим је командовао Џон Кенеди, у америчкој бази били су сигурни да ни он ни осталих 12 чланова посаде нису могли да преживе трагедију. А њихове муке су, у ствари, тек почињале...

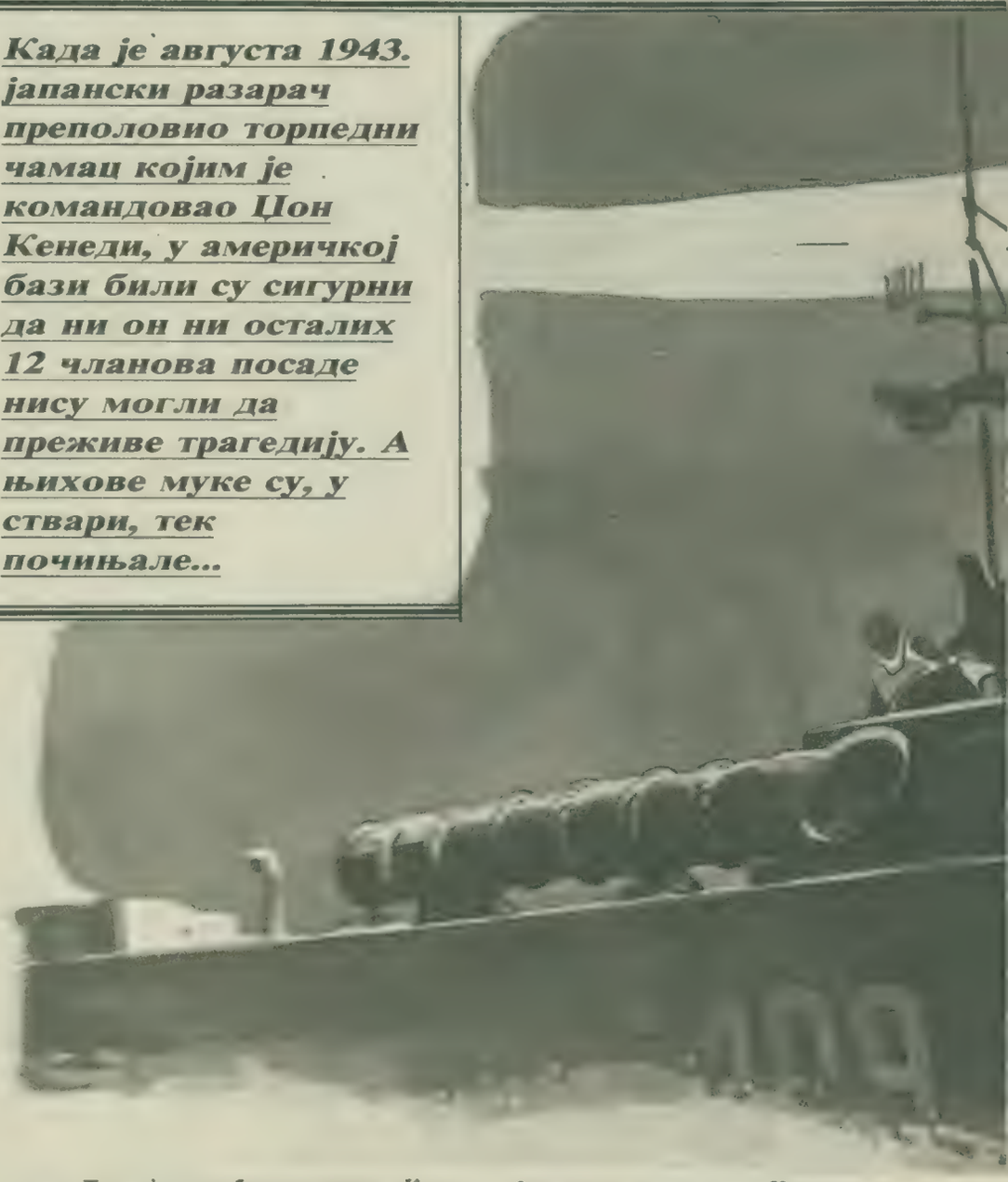

Из морнаричке базе на Соломоновим острвима августа 1943. породици Рос стигло је писмо. Обавештавали су их да је њихов син Џорџ Рос изгубио живот у ратним операцијама на Пацифику. На задатку је погинуо и Џон Кенеди, син бившег америчког амбасадора.

У ПТ (Patrol Torpedo = торпедни чамац) бази одржано је опело за покој душа Кенедија, Роса и осталих 11 чланова посаде торпедног чамца 109. На срећу, убрзо се испоставило да је жалост углавном била преурањена.

Вода гори

„ПТ 109", под командом поручника Џона Фицералда Кенедија, патролирао је превлаком Блекит у средишњем делу Соломонових острва. У ноћи без звезда, да не би привукао пажњу Јапанаца, чамац се кретао трећином снаге.

Око пола три Џорџ Рос, који се налазио на крми, почео је рукама да даје знаке. Нешто им се приближавало. То „нешто" био је јапански разарач. Брзином од 40 чворова на сат кретао се право ка торпедном чамцу. Било је сувише касно да се нешто предузме. Разарач је наставио пут и прошао кроз чамац пресекавши га на пола.

Кенеди је помислио: значи, овако изгледа смрт, и од силине ударца срушио се на палубу. Разарач је прошао тако близу да му се чинило да је могао руком да га дотакне.

Од свих чланова посаде само је Мекмехон био у потпалубљу. У тренутку судара запалило се гориво у резервоарима. Сукнуо је пламен. Мекмехон се скупио покривши лице. Онда је осетио да тоне заједно с чамцем и схватио да можда може да се спасе. Почео је да граби ка површини. Кад је испливао, нашао се у пламеном обручу. Вода засићена бензином горела је око њега.

Џонстон, други бродски инжењер, спавао је на палуби. Од јаког ударца прелетео је преко ограде и пао у океан. Велики таласи које је разарач остављао за собом махнито су га окретали горе-доле по узбурканој води. Следећег дана читаво тело било му је у модрицама.

Разарач се појавио ниоткуд и поново нестао у тами. Неколико тренутака владао је сабласни мир. Само се чуло пуцкетање бензина који је догоревао.

И даље у шоку, Кенеди је почео да дозива своје другове. Једва чујним гласом прво су се јавили Мекгир, Мауер, Алберт и Том. Потом и остали. Трећи официр Рос, Харис, Мекмехон, Џонстон, Цинсер, Старки. Само су Киркси и Марни – нестали.

Онда се из мрака огласио Харис:
– Господине Кенеди! Мекмехон је гадно повређен!

Пошто је Џон Кенеди (рођен 1917. године, дипломирао на Харварду) на универзитету био и у пливачком тиму, мислио је да му спасавање Мекмехона и Хариса неће бити тешко.

Скочио је у воду и запливао ка повређеним људима. Ухватио је Мекмехона испод паса и почео да га вуче ка остатку чамца који се још одржавао на површини. Због ветра који је гурао чамац Кенедију је било потребно добрих 45 минута да ову двојицу привремено смести на „сигурно".

Пошто је збринуо Мекмехона и Хариса, запливао је од једног до другог човека да провери у каквом су стању. Сви су, срећом, имали појасеве за спасавање. Они који нису били повређени помагали су рањеним

– ЖИВЕ

Илустровао: Бранислав Јовановић

друговима да се пребаце у чамац. Спасавање је трајало пуна три сата.

Када се разданило, на око пет километара у правцу североистока, угледали су врхове острва Коломбангара. На њему је било, то су добро знали, око 10.000 Јапанаца. Седам километара западно, на Вељи Лавељи, било је још више непријатеља. А према југу готово су се оцртавали обриси јапанских касарни на острву Гизо.

Све мање наде

Било је очигледно да ће се олупина још кратко одржати на води. Кенеди је наредио да се направи место за Мекмехона и Џонстона који су били најтеже повређени. Само њих двојица остали су у чамцу, остали су поскакали у воду. Придржавали су се за олупину проклињући рат и злу срећу која их је снашла.

Око десет сати остатак торпедног чамца се превртнуо, још мало плутао на води и – потонуо. Кенедију је било јасно да коначно мора да донесе одлуку у ком правцу да крену.

– Идемо ка оној групи мањих острва – показао је у правцу југоистока, на око пет километара удаљености. – Мање су нам наде да безбедно стигнемо тамо, али и већи изгледи да не набасамо на Јапанце!

Сви су, с већим или мањим потешкоћама, могли да пливају без нечије помоћи, сем Мекмехона. Кенеди је у зубима држао дугачко уже којим је овај био повезан и тако је пливао вукући Мекмехона за собом.

Требало им је пет сати да стигну до острвца које је имало стотинак метара у пречнику. Кенеди се докопао обале и крајње исцрпљен испружио. Ако се не рачунају кратке паузе, провео је у води петнаест и по сати. Чинило му се да му је стомак изједен од соли. Али, није било времена за опуштање.

Знао је да патроле торпедних чамаца скоро сваке ноћи пролазе кроз Фергусонов пролаз. Ако стигне тамо, можда ће имати среће да угледа неки од чамаца. Фергусонов пролаз пружао се мало даље, иза следећег острвца.

Узео је пиштољ, батеријску лампу и још неколико ситница и упутио се у том правцу. И та друга ноћ била је без звезда. Ипак, за сваки случај, ишао је уз саму обалу, кроз воду, да не би наишао на непријатеље. Ноге није осећао. Ходао је по коралним спрудовима који су му се усецали у табане.

Око десет увече био је крај Фергусоновог пролаза. Пливао је доста дуго док се није нашао негде на средини. Ако наиђе неки ПТ, неће га мимоићи.

/ Хладноћа му је полако улазила у кости, но, Кенеди је упорно чекао. Онда је приметио светла и чуо тихо брундање мотора, али на петнаестак километара удаљености, крај острва Гизо. То је било прво вече да су торпедни чамци, уместо кроз Фергусонов пролаз, прошли крај Гиза.

Домороци као божји спас

Кенеди је први пут помислио да нема наде. Пливао је натраг, својим друговима. И они су били на ивици снаге. Када је један рекао да ће сигурно сви умрети, Џонстон му је, трудећи се да у групи колико-толико одржи морал, одбрусио:

– Умукни, молим те! Ти не можеш да умреш. Само добри умиру млади! – желео је да може и сам да поверује у своје речи.

Поручник Џон Кенеди је допливао до острвца и, ни сам не знајући како и због чега, остао у води. Таласи и јаке струје носили су га у великом кругу поред острва Гизо, затим северно па источно од Коломбангаре, па на југ. Када је око шест свануло, схватио је да је опет у Фергусоновом пролазу, на месту са којег је и кренуо. Поново је запливао ка острвцу где су били остали. Чинило му се да губи здрав разум. Ипак, докопао се обале, успео само да каже „Рос, ове ноћи ме замењујеш!" и онесвестио се.

Рос је те ноћи био на straži у Фергусоновом пролазу, али опет ниједан ПТ није прошао.

Наредног јутра сви су били избезумљени од умора, хладноће, глади... Кенеди је прикупио снагу и одлучио да се пребаце на суседно острво. Чинило му се да тамо има више кокосових ораха, то им је била једина храна, а и пиће.

Ноћ су провели шћућурени у некој шпиљи. Кад је освануло и јутро четвртог дана, видели су да је лишће са којег су цедили воду прекривено птичјим изметом. Острвце су назвали – Птичје.

Шта још може да се учини, мислио је Кенеди, не желећи да остали примете његову неодлучност. Решио је да са Росом крене ка острву Науру. За раздаљину коју би иначе препливали за двадесетак минута, требало им је више од сат.

На острву су нашли сандук са храном и водом и кану са седиштем за једног веслача. Раздвојили су се рачунајући да тако имају више шанси да нађу на неки торпедни чамац. Предвече, Кенеди је сео у кану и кренуо да се нађе с Росом. Таласи су га одвукли на супротну страну и одједном се нашао лицем у лице са групом домородаца. Одмах је схватио да имају добре намере.

Узео је кокосов орах и исписао: „11 живих, домороци знају позиције, Кенеди".

Онда је домороцима рекао „Рендова" и рукама показивао да се на том острву налази његова војна база. Незнанци као да су разумели шта је хтео да им каже. Узели су кокосов орах, сели у чамац и завеслали ка Рендови.

Следећи дан нико се није појављивао да их избави са тих ђаволских острва усред Пацифика. Кенеди и Рос су опет покушали да у Фергусоновом пролазу нађу неки од торпедних чамаца америчке морнарице. Јутро их је затекло израњављене, промрзле, готово без свести.

Кад су угледали домороце од којих им се један обратио на чистом енглеском, мислили су да сањају. А незнанац је носио писмо од поручника Винкота, из новозеландске јединице на острву Њу Џорџија. Он им је поручивао да крену с домороцима док ови не ступе у везу с њиховом базом на Рендови.

Једанаест људи смештено је у чамце које су домороци прекрили лишћем у случају да се појави неки јапански авион. Полако су кренули пут Њу Џорџије.

Ту ноћ, прву од тренутка удеса, провели су у миру. Наредног дана торпедни чамац је стигао да их врати у базу на Рендови. Сви су били пресрећни што су потрешили. Опело је одржано за – живе.

В. С.

РАТ ЗВЕЗДА: ВАРИЈАНТА СА СКАКАВЦИМА

Него, шта ће бити са свим оним супермоћним ласерима уколико до „ратова звезда" никада не дође? Ако се ствари буду одвијале онако како професор оптичких наука са универзитета Аризоне Питер Френкен мисли да би требало да се одвијају, биће употребљени као џиновске лопатице за тамањење мува, с тим што би се уместо мува истребљивали скакавци.

Френкен предлаже следеће: да најезде скакаваца који пустоше афрички континент схватимо као војни задатак. У том случају једини исправан приступ гласио би овако: „Потражити, наћи, уништити". С овим се слаже и СССР, па тако стручњаци совјетске Академије наука и њихове америчке колеге тренутно заједнички раде на изради ратног плана.

Дотични план у грубим цртама изгледа овако. Акција здружених совјетско-америчких снага почеће детаљним проучавањем шпијунско-извиђачких сателитских снимака: знак за опипту узбуну биће дат оног трена када се на некој од фотографија појаве издајничке „закрпе" у вегетацији, сигуран знак да је непријатељ (скакавци) на делу. Чим ударна група потврди откривање циља, наступају хеликоптери са ласерским топовима.

Илустровала: Ивана Шваби

Предложена ратна тактика има један озбиљан недостатак. Пре него што крену у поход, скакавци се прво, маршрирајући у густим роје вима, окупљају на земљи. То је уједно и тренутак када их треба напасти јер када се једном вину у ваздух, они, захваљујући својим „оклопима", далеко успешније одолевају ласерским зрацима.

„Пекао сам их, пржио и излагао их радијацији и после света могу само да кажем како су те напасти уби боже отпорне", каже Френкен.

Деси ли се случајно да ласерски напад омане, здружене јединице примениће план Б: тепих-бомбардовање непријатељских ројева. Чак и овакво решење још увек је мање штетно за околину, а и јевтиније, од примене хемијских средстава за сузбијање најезди. Само СССР и САД годишње на хемијска средства за заштиту од скакаваца потроше преко милијарду долара и то са врло мршавим резултатима.

У сваком случају, изгледи да ћемо на скакавце пуцати из ласерских топова прилично су велики. Јевгениј Великов, саветник за науку Михаила Горбачова, изјавио је да је реч о „значајном, згодном и оригиналном плану".

ТИНТИН У ТИБЕТУ II ДЕО

КАО ДА МАЛО ПОГУШТА!
ПСТ! СЛУШАТИ, САХИБ!
ААУУУАУУУУ!
ЈЕТИ!
ЗАР СЕ ЈОШ МОТА ОКО НАС?
АУУУАУУУУУУ!
ТЕШКО ТОМ ПИЈАНОМ МАЈМУНУ АКО МИ ПРИЂЕ БЛИЖЕ...
АМА, НИЈЕ ТО ЈЕТИ! ПОЗНАТ МИ ЈЕ ОДНЕКУД ТАЈ ГЛАС! ДА ИЗВАЉЕМО ДА ГА БОЉЕ ЧУЈЕМО!
ВАУУАУУУАУУУ!
СЛУШАЈ!
ПА ТО СНЕШКО ЗАВИЈА! МОРА БИТИ ДА СЕ НЕШТО ДЕСИЛО ТИНТИНУ!
ТАРКЕЈ, МОРАМО ОДМАХ ДА ГА ПОТРАЖИМО!
ЈА ДОНЕСЕ УЖЕ И ЛАМПЕ, САХИБ!
ВАУАУУ! АУАУУУУ!
ЕНО!
ЈАДНИ МОЈ СНЕШКО! ГДЕ ТИ ЈЕ ГАЗДА? ШТА МУ СЕ ДЕСИЛО?
ВАУ!
ЕВО, САХИБ! ПАЛО У ЈАМУ!
СТО МУ БАКАЛАРА!
ТИНТИНЕ! ТИНТИНЕ!

НЕ ОДГОВАРА! МОРАМО ГА ИЗБУЋИ ОДАВДЕ, ТАРКЕЈ!

ВИ СПУСТИШ МЕНЕ У ЈАМА, САХИБ! ЈА ПОКАЖЕМ ВАМ!

ВАЖИ!

ВИ НЕ ПУСТИШ УЖЕ, САХИБ?

НЕ БРИНИ, ТАРКЕЈ!

КАПЕТАНЕ! ХЕЈ, КАПЕТАНЕ!

ПУСТИ МЕ САД! ЗАР НЕ ВИДИШ ДА САМ ЗАУЗЕТ?

АМА... КО ЈЕ ТО РЕКАО?

ТИНТИН! УРА! ТО ЈЕ ТИНТИН!

НЕ ПУШТАЈТЕ УЖЕ, ЗАБОГА!

УЖЕ, КАПЕТАНЕ!

УЖЕ? АУХ!

Мало касније...

СКЛИЗНУО САМ У ЈАМУ! УДАРИО САМ ГЛАВОМ У НЕШТО ТВРДО, И ОНЕСВЕСТИО СЕ!

КАД САМ ДОШАО СЕБИ, ВИДЕО САМ ДА СЕ ДНО ЈАМЕ ПОСТЕПЕНО ПЕЊЕ! УЗ МАЛО НАПОРА, ИЗАШАО САМ НА ПОВРШИНУ... И УГЛЕДАО ВАС, КАПЕТАНЕ, НА ДЕСЕТАК МЕТАРА ОД МЕНЕ!

АЛИ, ЈЕДНО НЕ РАЗУМЕМ... ПРЕТХОДНО, У МЕЋАВИ, ПРОШАО САМ ТИК УЗ ВАС, А ВИ МЕ НИСТЕ НИ ВИДЕЛИ НИ ЧУЛИ ИАКО САМ ВИКАО ИЗ СВЕГ ГЛАСА!

ЈА?... ЈА СЕ НИКУД НИСАМ МАКАО ОД АВИОНА!

ШТА? ЗНАЧИ ДА СИ ТО БИО ТИ, ТАРКЕЈ?

ЈА? НЕ, САХИБ! ЈА СВЕ ВРЕМЕ БИО УЗ КАПЕТАН!

ПА... **КОГА** САМ ЈА ТО ОНДА ВИДЕО?

ВИ ВИДЕЛИ ЈЕТИ, САХИБ, НЕМА СУМЊА! БРЗО МИ СИЂИ У ДОЛИНА! ОВДЕ И ТАКО НЕМА НИКО ЖИВО...
ВАРАШ СЕ, ТАРКЕЈ! ИМА!
У ПЕЋИНИ САМ ВИДЕО ЧАНГОВО ИМЕ, УРЕЗАНО У КАМЕНУ... БЕЗ СВЕТЛОСТИ, НИСАМ МОГАО ДА УТВРДИМ НИШТА ВИШЕ! АЛИ ЧИМ СЕ РАЗДАНИ, ПРЕДЛАЖЕМ ДА ОДЕМО И ИСТРАЖИМО ПЕЋИНУ!
ЧАНГОВО ИМЕ! ЗНАЧИ, ИПАК СИ ТИ БИО У ПРАВУ!
У ЗОРУ...
ОВДЕ ЈЕ НЕГДЕ БИЛА! АЛИ СНЕГ ЈЕ ПОТПУНО ИЗМЕНИО ПРЕДЕО!
НЕ, ОВДЕ НИЈЕ... МОРА ДА СМО ПРОШЛИ ПЕЋИНУ НЕ ОПАЗИВШИ ЈЕ... ВРАТИМО СЕ!
СЛУШАЈ, СТО МУ ЈАРБОЛА, ВЕЋ ДВА САТА ХОДАМО! ХАЈДЕ ДА ПРЕДАХНЕМО!
КАСНИЈЕ!
ТИ НАСТАВИ АКО БАШ ХОЋЕШ! ЈА ЋУ МАЛО ДА СЕДНЕМ!
?
ЕВО ТИ ТВОЈЕ ПЕЋИНЕ! КАД ЈА ТРАЖИМ, ЈА И НАЂЕМ!
ГЛЕДАЈТЕ! ТО ЈЕ ТАЈ КАМЕН С НАТПИСОМ!
АЛИ АКО ЧАНГ ЖИВ, САХИБ, ГДЕ ОН САДА?
ТО СЕ И ЈА ПИТАМ, ТАРКЕЈ?
ЈА КАЖЕМ ВАМА! ВАШ ПРИЈАТЕЉ ДОШЛО ОВДЕ, АЛИ ОНДА ЊЕГА ЈЕТИ УБИЛО И ПОЈЕЛО!
?
НЕ, ТАРКЕЈ! ДА ЈЕ ТАКО... СТРАХ МЕ И ДА ПОМИСЛИМ... ОСТАЛЕ БИ БАР ЊЕГОВЕ КОСТИ!
!

ОХ, САХИБ! ПОГЛЕДАЈТИ!
!
НЕ, ХВАЛА БОГУ! ТО ЈЕ КОСТ ДИВОКОЗЕ ИЛИ НЕКЕ ДРУГЕ ЖИВОТИЊЕ! ДА ВИДИМО ИМА ЛИ ИХ ЈОШ!
ОВО СУ КОСТИ ПТИЦА И МАЛИХ ГЛОДАРА!
БОГА МУ, ЛЕПО СЕ ХРАНИ ТАЈ ЈЕТИ!
А МОЖДА ЈЕТИ ПОЈЕЛО ЧАНГ ДРУГО МЕСТО... И КАКО МИ ЊЕГА НАЋИ ПОД СНЕГ?
ВЕЋ МИ СЕ СМУЧИО ТАЈ ЈЕТИ...
БОЖЈУ МУ КРСТАРИЦУ, ВОЛЕО БИХ ДА СЕ ПОЈАВИ! ЈА БИХ ГА НАУЧИО ПАМЕТИ!
МИ ВРАТИМО, САХИБ! НИШТА ОВДЕ НЕ МОЖЕМО УЧИНИТИ!
ИЗЛАЗИ ОДАТЛЕ, ГЛАВОЊО!
И, САХИБ, ЧАК И АКО ЧАНГ ЖИВ...
...ГДЕ МИ ЊЕГА ТРАЖИТИ? ОВДЕ?
ИЛИ ТАМО?
СХВАТАМ, ТАРКЕЈ! У ПРАВУ СИ! СУТРА ЋЕМО КРЕНУТИ НАТРАГ У ДОЛИНУ!
Идућег јутра...
ХАЈДЕ, ТИНТИНЕ, СТАРИ ДРУЖЕ! УМИНИО СИ СВЕ ШТО СИ МОГАО...
ЗБОГОМ, ЧАНГ! ЗБОГОМ!

ДОЂИ! НЕ ВРЕДИ ГУБИТИ ВРЕМЕ!
ТАРКЕЈ, КАПЕТАНЕ! ЧЕКАЈТЕ! СТАНИТЕ! ШТА ЈЕ ОНО ЖУТО, ГОРЕ НА СТЕНИ?
ЖУТО? ГДЕ ТИ ВИДИШ НЕШТО ЖУТО?
ТАМО! ПОГЛЕДАЈТЕ У ПРАВЦУ МОГ ПРСТА...
БРЗО! ДАЈТЕ МИ ДОГЛЕД ИЗ МОГ РАНЦА!
НЕКА КРПА... НЕ, ШАЛ!
ПОГЛЕДАЈ, ТАРКЕЈ! ЖУТИ ШАЛ! ВИСИ НА СТЕНИ!
ВИ У ПРАВУ, САХИБ!
ШАЛ? ГДЕ?
ТО ЈЕ САВРШЕН ДОКАЗ ДА ЈЕ ЧАНГ ЖИВ! ЧАК ЗНАМО И ГДЕ ДА ГА ТРАЖИМО! ХАЈДЕ, ТАРКЕЈ, ПЕЊИМО СЕ!
ЈА НИШТА НЕ ВИДИМ!
НЕ, САХИБ! ЈА НЕ ИЋИ! ЈА ОБЕЋАЛО ОДВЕДЕ ВАС ДО АВИОН, И ОДВЕЛО! ОДД ЈА ВРАТИМ! ЧАНГ СИГУРНО МРТАВ!
АЛИ, ШАЛ, ТАРКЕЈ?
НИЈЕ ДОКАЗ, САХИБ... САМО ПЛАНИНАР МОГЛО БИ ПОПНЕ НА ТА СТЕНА!
АМА, ГДЕ СУ ОВА ДВОЈИЦА ВИДЕЛА ШАЛ?
ТРЕБА ПОСЕБНЕ ЧИЗМЕ, УЖАД И ДРУГО! ЧАНГ ТО НЕМА, НЕ МОЖЕ ПОПНЕ!
ОТКУД ОНДА ШАЛ?
ГДЕ ЈЕ ТАЈ ШАЛ?
НЕ ЗНАМ... МОЖДА ВЕТАР ДОНЕЛО ЊЕГА! ИЛИ ЈЕТИ! АЛИ НЕ ЧЕНГ! ЧАНГ МРТАВ, САХИБ!
?
МИЛИОН МУ ПИЗДАНИХ ПИРАТА, ТО ЈЕ ОН! ВИДИМ ГА!

ТО ЈЕ ВИДИ... ЈАСНО САМ ГА ЈЕТИО! ХОЋУ РЕЋИ... ЈЕТИ, ЈАСНО САМ ГА ВИДЕО!
НЕ ВИДИМ ГА... ЈЕСТЕ ЛИ СИГУРНИ?
НАРАВНО ДА САМ СИГУРАН! ОГРОМНА МАЈМУНЧИНА! ВАЉДА ЈЕ ОСЕТИО ДА ЈЕ ПРИМЕЋЕН ПА ЈЕ ОДМАХ ШМУГНУО!
Е ГА, ЈЕТИ ИЛИ НЕ, ЈА ИДЕМ ГОРЕ! А ВИ, КАПЕТАНЕ?
ИДЕМ И ЈА! ХОЋУ ДА СЕ ОБРАЧУНАМ СТИМ ДЛАКАВИМ КРАДЉИВЦЕМ...
А ТИ, ТАРКЕЈ?
НЕ, САХИБ, ЈА НЕ ПОЂИ С ВАМА! ВИ МНОГО ХРАБРО, АЛИ НЕ ЗНАТИ КОЛИКО ОПАСНО ПЛАНИНА...
ДОБРО, ТАРКЕЈ, ОНДА СЕ РАСТАЈЕМО! АЛИ ПРВО ДА ТЕ ИСПЛАТИМО! КАПЕТАН ЋЕ ОБРАЧУНАТИ...
УМИНИ ТО ТИ, ТИНТИНЕ! ЈА ЋУ ДА СКУВАМ КАФУ!
УМЕТЕ ЛИ ДА УПАЛИТЕ ПРИМУС?
ШТО ДА НЕ? ТО БИ УМЕЛО И МАЛО ДЕТЕ!
ДА ВИДИМО... ПЕТ ПУТА СЕДАМ ЈЕ 35, ПЕТ ПИШЕМ А ТРИ ПАМТИМ...
НЕ ЗАБОРАВИ ОСИГУРАЊЕ И ДЕЧЈИ ДОД...
БАНГ!
АУУ!
Мало касније...
ЗБОГОМ, ТАРКЕЈ, И ХВАЛА ТИ ЗА СВЕ!
ЗБОГОМ! ЈА НАДАМ ВИ ВРАТИТЕ У ВАША ЗЕМЉА!
ХВАЛА! ЗБОГОМ!
А САД, НА ПУТ! ПРВИ ЦИЉ ЈЕ ЖУТИ ШАЛ!
КАПЕТАНЕ, ШТА ТО РАДИТЕ?

ШТА РАДИМ? ВИДИШ И САМ! ВРАЋАМ СЕ, ЗАЈЕДНО С ТАРКЕЈЕМ!
АЛИ, РЕКЛИ СТЕ...
МОЖДА САМ И РЕКАО, АЛИ САМ СЕ ПРЕДОМИСЛИО! ЛУДОСТ ЈЕ ПЕЊАТИ СЕ БЕЗ ВОДИЧА!
САМО ТРЕНУТАК!
ДА ЛИ БИСТЕ МИ ИЗВАДИЛИ ФЛАШУ КОЊАКА ИЗ ЧЕПА НА РАЊЦУ? ХЛАДНО ЈЕ! ДА СЕ МАЛО ЗАГРЕЈЕМ...
КОЊАК?! ТИ ЈОШ ИМАШ КОЊАКА?
ОХ, САМО МАЛУ БОЦУ КОЈУ САМ ЧУВАО ЗА РЕЗЕРВУ... МОЖДА БИСТЕ И ВИ ХТЕЛИ ДА ГУЦНЕТЕ?
ЈОШ ПИТАШ!
ГЛУГ!
ГЛУГ!
ЗНАШ, АЛКОХОЛ ШКОДИ МЛАДИМ ЉУДИМА КАО ШТО СИ ТИ! НИШТА БОЉЕ НЕГО БИТИ ТРЕЗВЕЊАК, ТИНТИНЕ! ХАЈДЕ САД, ПРИДРУЖИМО СЕ ТАРКЕЈУ!
КАД РАЗМИСЛИМ, КАПЕТАНЕ, У ПРАВУ СТЕ ШТО СЕ ВРАЋАТЕ! СУВИШЕ ЈЕ ОПАСАН ТАЈ ЈЕТИ! АКО ПОМИСЛИ ДА СМО ГА СЕ УПЛАШИЛИ ШТА ДА МУ РАДИМО...
ГЛЕЂ! ВЕЋА ЈЕ ПРАЗНА!
А МЕНИ?
ШТА?
КО СЕ УПЛАШИО? ЈА? ЈЕДНОГ МАЈМУНА? НАЛЕВО КРУГ, МЛАДИЋУ! ЧУЈЕШ ЛИ? РЕКАО САМ НАЛЕВО КРУГ!
УСПЕЛО ЈЕ!
ПОКАЗАЋУ ЈА ТОМ ПЛАНИНСКОМ СТРАШИЛУ КО ЈЕ КАПЕТАН ГАРАНГАЛ!
ЛАКШЕ МАЛО!
ЈА ДА СЕ УПЛАШИМ?
ЧЕКАЈТЕ, КАПЕТАНЕ! ТРЕБА ДА СЕ ВЕЖЕМО!
ОВИ МИСЛЕ ДА ЈА ИМАМ КРИЛА!
МОРЕ, ВЕЗУЈ СЕ САМ! СИДРО МУ БОЖИЈЕ! КАД СРЕТНЕМ ТОГ ЈЕТИЈА, ПОЛЕТЕЋЕ ВАРНИЦЕ!
СТОЈТЕ!
?
А-А-АЈООЈ!

ТИНТИНЕ! МОЈ ЦЕПИН! ШТА СЕ ТО ДОГАЂА?
САМО ВАТРА СВЕТОГ ЕЛМА, КАПЕТАНЕ! ВИ ТО КАО МОРНАР СИГУРНО ЗНАТЕ! АТМОСФЕРСКИ ЕЛЕКТРИЦИТЕТ КОЈИ ИЗАЗИВА СЕВАЊЕ ОКО КАТАРКЕ!
ХВАЛА БОГУ! ПОМИСЛИО САМ ДА САМ СЕ ПРЕТВОРИО У ПРСКАЛИЦУ!
ПРИЧЕКАЈТЕ ДА СЕ ЈА ПОПНЕМ!
ВЕЗАЋЕМО СЕ, А ОНДА ЋУ БАЦИТИ МАЛО ТЕРЕТА ДА БИХ МОГАО ДА УЗМЕМ СНЕШКА НА ЛЕЂА!
2 сата и 30 минута касније...
УСПЕЛИ СМО! ЕВО ШАЛА!
ЈАО! ПОГЛЕДАЈТЕ! КРВАВЕ МРЉЕ!
ВИДИМ... И ШТА САД? КУДА ПРЕДЛАЖЕШ ДА КРЕНЕМО?
ЧАНГ ЈЕ ДОШАО ОВУДА! ТРЕБА ДА НАСТАВИМО ОВОМ СТАЗОМ ДО ВРХА!
ТИ ТО ЗОВЕШ СТАЗА? НЕК' ТИ БУДЕ!
ПАЗИТЕ, КАПЕТАНЕ! ОВО ЈЕ МАЛО КЛИЗАВО!
КАД ПОМИСЛИМ ДА НЕКИ ЉУДИ ОВО РАДЕ ИЗ ЗАБАВЕ!
!

ЈАО!
КРВАВО МУ КОРМИЛО! ЗАМАЛО ДА ПОГИНЕМ... АЛИ ОСТАО САМ ЖИВ, ЗАХВАЉУЈУЋИ ТЕБИ! МОЖЕШ ЛИ САД ДА МЕ ИЗВУЧЕШ ДО ГОРЕ?
НЕ, НА ЖАЛОСТ! АКО СЕ САМО МРДНЕМ, ПАШЋЕМО ОБОЈИЦА!
БОЖЈУ ТИ АЈКУЛУ! ПА ШТА ЋЕМО ОНДА?
КОЛИКО ГОД СЕ ЉУЉАО, НЕ МОГУ НОГОМ ДА ДОХВАТИМ СТЕНУ!
НЕ ВРЕДИ... ПОЧИЊЕМ ДА СЕ СМРЗАВАМ ВИСЕЋИ ОВАКО! КАКО ЈЕ ТЕБИ ТАМО ГОРЕ?
ТРУДИМ СЕ ДА ИЗДРЖИМ... АЛИ И МЕНИ ВЕЋ ТРНУ РУКЕ ОД ХЛАДНОЋЕ!
ОНДА ЋЕМО ОБОЈИЦА ПАСТИ! НЕ ВРЕДИ, МОМЧЕ! БАР СЕ ТИ СПАСИ! ПРЕСЕЦИ УЖЕ! ТО ЈЕ ЈЕДИНО РЕШЕЊЕ!
ЈАДНИК! ОН НЕ УВИЂА ДА СЕ СА СВАКИМ ЗАМАХОМ УЖЕ ЗАСЕЦА СВЕ ДУБЉЕ У МЕНЕ!
НИКАД! ИЛИ ЋЕМО СЕ ОБОЈИЦА СПАСТИ, ИЛИ ОБОЈИЦА ПОГИНУТИ!
ПРИЧАШ КОЈЕШТА! ВАЉДА ЈЕ БОЉЕ ДА ЈЕДАН НАСТРАДА НЕГО ДВОЈИЦА! ПРЕСЕЦИ УЖЕ!
НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР! РЕКАО САМ!
У РЕДУ, ОНДА ЋУ ЈА! САМО ДА УЗМЕМ НОЖ И... ДИЖЕМ СИДРО!
НЕ МОГУ ДА ГА ОТВОРИМ... СМРЗЛИ МИ СЕ ПРСТИ... АХА, ЕВО ГА!

КАПЕТАНЕ, ПОЛУДЕЛИ СТЕ! НЕ СЕЦИТЕ! ПРЕКЛИЊЕМ ВАС!
ГОТОВО ЈЕ! ОДЛУКУ НЕ МЕЊАМ!
УХ! ШТО САМ НЕСПРЕТАН!
?!
ЈУУУ-ХУУ!
ЈУУ-ХУУ!
?
ЈУУУ-ХУУУУ!
ТАРКЕЈ! ТО ЈЕ ЊЕГОВ ГЛАС! СПАСЕНИ СМО!
Неколико минута касније...
АЛИ, РЕЦИ МИ, ТАРКЕЈ, ОТКУД ТО ДА СИ ЈОШ ОВДЕ?
ЈА ПОШЛО У МОЈЕ СЕЛО, ОНДА МИСЛИЛО НА ВАС... ВИ СТАВЉА ЖИВОТ НА КОЦКУ ДА СПАСЕ КИНЕСКИ ПРИЈАТЕЉ... ЈА РЕКЛО СЕБИ ЈА КУКАВИЦА... ПОШЛО НАТРАГ ДА ПОМОГНЕ ВАС!
СВАКА ТИ ЧАСТ, ТАРКЕЈ! САД СМО ОПЕТ ЗАЈЕДНО!
Те ноћи...
ПОДИЋИ ШАТОР ИЗА СТЕНА! ДОЂЕ ОЛУЈА!
ЧВРСТО ДРЖАТИ! ЈА ДОНЕСЕ КАМЕН ДА ПРИТИСНЕ УЖЕ!
ПОЖУРИ, ТАРКЕЈ!
УПОМОЋ! ОДЛЕТЕ ШАТОР!
СВЕТА САНТО САХАЛИНСКА! ПУСТИ УЖЕ!

ШАТОР ЈЕ ОДЛЕТЕО! НЕСТАО У МРАКУ!
ПСТ! СЛУШАТИ!
ХАО-ХАО-ХАО!
ЈЕТИ!
ШТА ЋЕ ОН ОВДЕ У ОВО ДОБА НОЋИ?
ХАО-ХАО-ХАО!
ХАО-ХАО-ХАО-ХАО! БАМП!
?
?
ХУИ! ХУИИИИ! ХУИ!
ШТА ВИ? ИЗГЛЕДА ДА СЕ ПОВРЕДИО!
ТАКО МУ И ТРЕБА!
ХУИ... ХУИ... ХУИИИ...
ПОДИЋИ МОЈЕ МАЛО ШАТОР! БУДЕ ТЕСНО ЗА СВИ ТРИ!
НЕМОГУЋЕ ДА СВИ СТАНЕМО У ЊЕГА!
МОРАЋЕМО!
МАЛО СЕ ЈОШ СТИСНИТЕ, КАПЕТАНЕ!
ШТА ВРЕДИ? ВЕЋ СМО НАБИЈЕНИ КАО САРД... КАО СА... ААА...
...ААА-А-А-АП...
НЕ, КАПЕТАНЕ! НЕ СМЕТЕ...
...БИХААА!

ОВО ВЕЛИКО НЕСРЕЋА! АКО ОСТАНЕ ОВДЕ, МИ СМРЗНЕ БЕЗ ШАТОР!
МОРА БРЗО СИЋЕ... НЕ МОЖЕ ВИШЕ ТРАЖИ ЧАНГ!
ОХ, ЧАНГ!
Два дана касније...
САД МИ ЈЕ ДОСТА! ВЕЋ ДВА ДАНА ХОДАМО БЕЗ ОДМОРА! НЕЋУ НИ КОРАКА ДАЉЕ!
ХАЈДЕ, КАПЕТАНЕ, ЈОШ САМО МАЛО НАПОРА! ДА БАР ИЗАЂЕМО ИЗ СНЕГА!
НЕ! ИДИТЕ БЕЗ МЕНЕ!
ОСТАЛО ЈЕ ЈОШ МАЛО КОЊАКА! ГУЦНИТЕ!
НЕ! МАКАР МЕ НАПУНИО И КЕРОЗИНОМ, НЕЋУ СЕ МАЋИ ОДАВДЕ!
САХИБ! ПОГЛЕДАЈТЕ!
МАНАСТИР! СПАСЕНИ СМО!
ТАМО МИ МОЖЕ СПАВА, САХИБ!
УСТАНИТЕ, КАПЕТАНЕ! ТАМО ЈЕ НЕКИ МАНАСТИР!
САМО ЗЕМЉОТРЕС МОЖЕ ДА МЕ ПОКРЕНЕ ОДАВДЕ!
КРРЦ!
ПАЗИТЕ! СНЕГ ОДРОНИ!
КРРЦ!
?
?

БРРУУММ!
БРРРУУМ!
БЕЛА БОГИЊА ЈЕ ЉУТА! ТО ЈЕ ЗНАК НЕБЕСКИ!
БЛАЖЕНА МУЊО, ТИ СИ НАИВАН КАО СЕЉАК ИЗ ПОХ-ПРАЗАНГА! ТО ЈЕ НАЈОБИЧНИЈА ЛАВИНА!
!?
ГЛЕДАЈ, БЛАЖЕНА МУЊА СЕ ДИЖЕ У ВАЗДУХ! ОПЕТ ЋЕ ИМАТИ ВИЗИЈУ!
ОН И ЊЕГОВЕ ВИЗИЈЕ! НЕ ВРЕДЕ НИ ПО ЛУЛЕ ДУВАНА ИЗ ВЕЈ-ПИОНГА!
ЈУТИ, БЛИСТАВИ ЗРАЧЕ! БЛАЖЕНА МУЊА ГОВОРИ!
ВИДИМ ТРИ ЧОВЕКА... НЕ, ДВА ЧОВЕКА И ЈЕДНОГ ДЕЧАКА ВЕЛИКОГ СРЦА... И ПСА БЕЛОГ КАО СНЕГ...
У СМРТНОЈ СУ ОПАСНОСТИ... ВЕЛИКО СРЦЕ ХОДА... ХОДА... НА ИЗМАКУ ЈЕ СНАГЕ... ВЕЛИКО СРЦЕ ПАДА...
ИЈАУ!
АУУУАУУУ!
МУ-ХУУ!

КАКВО УЖАСНО ЧУДОВИШТЕ! ПРОГУТАЋЕ ТИНТИНА!
?
ЈАО!
ВАВАВ! ВАВАВ!
ПА ТО ЈЕ ЈАК, ТИБЕТАНСКО ГОВЕЧЕ!
МОРАМ СПАСТИ ОСТАЛЕ! МОРАМ СТИЋИ ДО МАНАСТИРА...
НЕ ВРЕДИ... УГАНУО САМ ЧЛАНАК! НЕ МОГУ ДА ХОДАМ! ШТА ДА РАДИМ?
СНЕШКО! ЈЕДИНО ТИ МОЖЕШ ДА НАС СПАСЕШ! ОДНЕСИ ОВУ ПОРУКУ ДО МАНАСТИРА...
БРЗО, СНЕШКО! НАШИ ЖИВОТИ ЗАВИСЕ ОД ТЕБЕ...
МОРАМ ОДНЕТИ ПОРУКУ... ОДНЕТИ ПОРУКУ...
?!
ГОСПОДЕ, КАКВА ПРЕКРАСНА КОСТ!
НЕ, СНЕШКО! ТВОЈА ДУЖНОСТ! ПОРУКА!
КОЈЕШТА! ПОРУКА МОЖЕ ДА ПРИЧЕКА! ОВАКВУ КОСТ НЕ ВИЂАШ СВАКИ ДАН
SOS ПОМОЋ

ПОРУКА!?
НЕСТАЛА!
ШТА НЕ РЕЋИ ТИТИНУ!
ОСТАЈЕ МИ САМО ЈЕДНО...
У МАНАСТИР, СМЕСТА! С ПОРУКОМ ИЛИ БЕЗ ЊЕ, НАТЕРАЋУ ИХ ДА ПОЂУ ЗА МНОМ!
Пола сата касније...
ЕВО, МЛАДИ СУНЧЕВ СЈАЈ ВРАЋА СЕ ИЗ ШЕТЊЕ!
ОТКУД ОВАЈ ПАС? НИКАД ГА РАНИЈЕ НИСАМ ОВДЕ ВИДЕО!
АВ-АВ! АВ-АВ!
ШТА ХОЋЕ ОД МЕНЕ? ПРЕСТАНИ, ОДВРАТНА ЖИВОТИЊО!
ПОЂИ СА МНОМ! МОРАМО СПАСТИ ТИНТИНА!
ТАКО МИ БЕЛЕ БОГИЊЕ! ОН ЈЕ БЕСАН! УПОМОЋ!
АМА, ПОЂИ СА МНОМ!
УПОМОЋ! У-ПО-МОЋ!
БЕСАН ПАС! ДРЖИТЕ ГА!
ПОМОЋ!
АВ-АВ! АВ-АВ!
САТЕРАЈТЕ ТУ ЖИВОТИЊУ У ЋОШАК!
ОПКОЉЕН ЈЕ! ПАЗИТЕ ДА НЕ УМАКНЕ!
АВ-АВ! ГР! ГР! АВ!

СТОЈТЕ! НЕ ДИРАЈТЕ ТОГ ПСА!
?
?
ТО ЈЕ БЕЗ СУМЊЕ СНЕЖНИ ПРАХ, ПАС КОГА ЈЕ БЛАЖЕНА МУЊА ВИДЕО У СВОЈОЈ ВИЗИЈИ!
СИГУРНО СУ ЉУДИ НА ПАДИНАМА У ОПАСНОСТИ! ПОТРАЖИМО ИХ!
ВИДИТЕ? ТРЕБА САМО ДА ГА ПРАТИМО! ОН НАС ВОДИ!
Два дана касније...
ДОНГ!
ДОНГ!
ДОНГ!
ДОНГ!
ДОБРО! ДОБРО! БУДАН САМ!
ХАЈДЕ, УСТАЈТЕ! ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ПОЛАЗАК!
!?
ТРИСТА МУ ТОРПЕДА, ВИ СТЕ БАШ ЛЕП ПАР!
ОЧИГЛЕДНО СМО У ЊИХОВОМ МАНАСТИРУ...
АЛИ КАКО СМО ДОСПЕЛИ ОВАМО?
?

ЗМАЈ ОД ПАПИРА!
КАЛУЂЕРИ, ПА СЕ ИГРАЈУ ЗМАЈЕВИМА! НИСУ БАШ МНОГО ОЗБИЉНИ!
О МЕНИ СЕ НИКО НЕ БРИНЕ! ИДЕМ САМ ДА ИЗВИДИМ ТЕРЕН! ПРЕ СВЕГА, ГДЕ СУ МИ ЦИПЕЛЕ?
ШТА ЈЕ ОВО? ИЛИ СУ МИ НОГЕ ОТЕКЛЕ, ИЛИ СЕ ЦИПЕЛЕ СМАЊИЛЕ!
ТРЕС!
МИЛУ МУ АЈКУЛУ! ЛЕПО САМ ПОЧЕО!
За то време...
ДОБРО ДОШЛИ, О ПУТНИЦИ, У МАНАСТИР ХОР-БАЈОНГ! А ЗАР ВАС НИЈЕ БИЛО ТРОЈИЦА?
НАШ ПРИЈАТЕЉ ЈОШ СПАВА, О СТАРЕШИНО... ИСЦРПЉЕН ЈЕ!
ДА, ЧУЈЕМ ДА ВИ СТРАНЦИ ИМАТЕ ЧУДАН НАГОН ДА СЕ ПЕЊЕТЕ НА ВИСОКЕ ПЛАНИНЕ, ЧАК И ПО ЦЕНУ ЖИВОТА! ОТКУД ТО?
У НАШЕМ СЛУЧАЈУ, СТАРЕШИНО, НИСМО СЕ ПЕЊАЛИ ЗАБАВЕ РАДИ! ЦИЉ НАМ ЈЕ БИО ДА...
КУЦ!
КУЦ!
КУЦ!
?
ПАРДОН... ДА НЕМА НЕКО КАШИКУ ЗА ЦИПЕЛЕ?

ТИНТИНЕ! ТАРКЕЈ! ДИВНО ЈЕ ШТО ВАС ОПЕТ ВИДИМ!

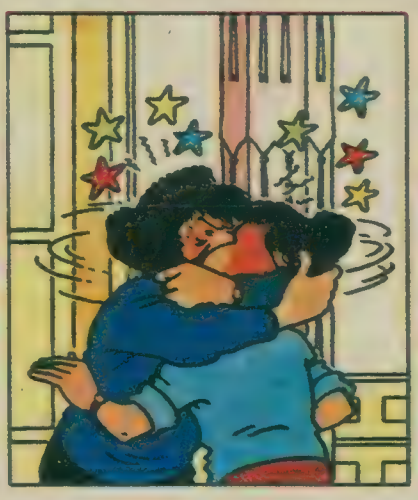

ДОБРО ДОШЛИ И ВИ, ПЛЕМЕНИТИ СТРАНЧЕ! СЕДИТЕ!
ХВАЛА... ОВАЈ... АДМИРАЛЕ!

НАСТАВИ, МЛАДИЋУ! ГОВОРИО СИ О ЦИЉУ ВАШЕГ ПУТА!

ПА ЕТО, СТАРЕШИНО, НЕДАВНО СЕ СРУШИО ЈЕДАН АВИОН У КОМЕ ЈЕ БИО И МОЈ ПРИЈАТЕЉ, МЛАДИ КИНЕЗ ЧАНГ!

ДА, ОВАЈ... КОМАНДАНТЕ! А ОВАЈ БАЛАВАЦ САЊАО ЈЕ ДА ЈЕ ЧАНГ ЖИВ, И САМО ЗБОГ ТОГА КРЕНУО ЈЕ ДА ГА СПАСАВА! А ЈА, МАТОРА БУДАЛА, ПОШАО САМ С ЊИМ...

ХОДАЛИ СМО ДАНИМА! ВЕРАЛИ СЕ УЗ СТЕНЕ! ПАДАЛИ У ПРОВАЛИЈЕ! СМРЗАВАЛИ СЕ У СНЕГУ И ПЕКЛИ НА СУНЦУ! ШТО ЈЕ НАЈГОРЕ, ОВАЈ... МАХАРАЏО, ЈЕТИ МИ ЈЕ УКРАО ПОСЛЕДЊУ ФЛАШУ ВИСКИЈА! ТЕК ОТВОРЕНУ!

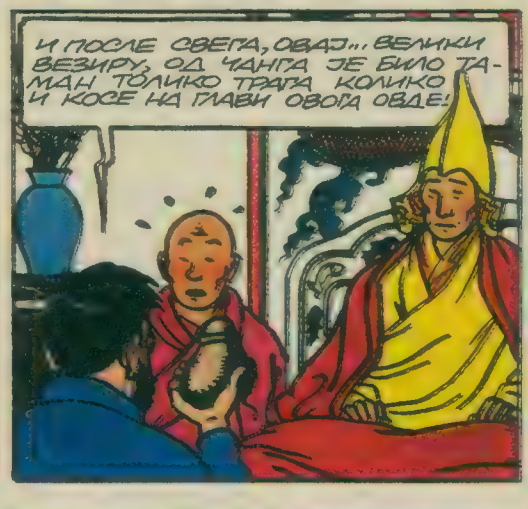
И ПОСЛЕ СВЕГА, ОВАЈ... ВЕЛИКИ ВЕЗИРУ, ОД ЧАНГА ЈЕ БИЛО ТАМАН ТОЛИКО ТРАГА КОЛИКО И КОСЕ НА ГЛАВИ ОВОГА ОВДЕ!

ШТА ОН ТО КАЖЕ? ШТА ЈЕ НА МОЈОЈ ГЛАВИ?

ЗНАЧИ, ДА БИСТЕ НАШЛИ ПРИЈАТЕЉА, ИЗЛОЖИЛИ СТЕ СЕ СВИМ ТИМ ОПАСНОСТИМА! И ПОГИНУЛИ БИСТЕ ДА НИЈЕ БИЛО ПО:А?
ПА... ДА, СТАРЕШИНО!

ОВАЈ, СТРАНЧЕ, КОГА ТИБЕТАНСКЕ ПЛАНИНЕ УЗМУ, ВИШЕ ГА НЕ ВРАЋАЈУ! ВАШ ПРИЈАТЕЉ ЈЕ МРТАВ, БУДИТЕ СИГУРНИ! ЛЕШИНАРИ СВЕ РАЗНЕСУ! НИЈЕ ОД ЊЕГА ОСТАЛА НИ ЈЕДНА ЈЕДИНА КОСТ!

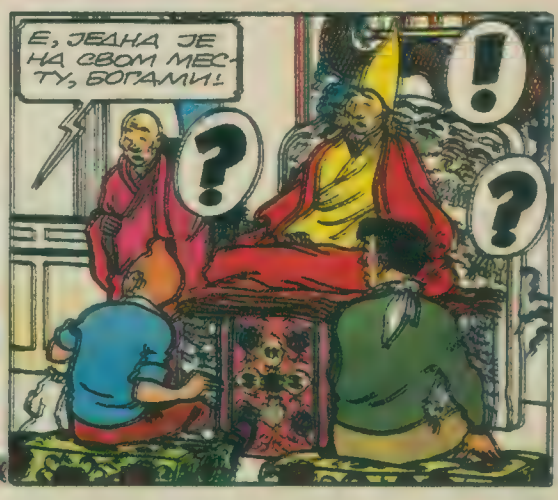
Е, ЈЕДНА ЈЕ НА СВОМ МЕСТУ, БОГАМИ!
!
?
?

А НАВУЋИ ГУ И ДРУГУ, ЧИМ ОВУ ЗАШНИРАМ!
ДА, МЛАДИЋУ, НЕМА НИКАКВЕ НАДЕ! НАЈБОЉЕ ЈЕ ДА СЕ ВРАТИТЕ У СВОЈУ ЗЕМЉУ!
ПРАВИЛО НАШЕГ РЕДА ЗАБРАЊУЈЕ НАМ ДА ПРИМАМО СТРАНЦЕ! СУТРА ЈЕДАН КАРАВАН ПОЛАЗИ ЗА НЕПАЛ! БИСТЕ ЛИ КРЕНУЛИ С ЊИМА?
ДОБРА ИДЕЈА, ОВАЈ... ПОГЛАВИЦО!
Следећег јутра...
КАРАВАН ЈЕ СПРЕМАН, ПЛЕМЕНИТИ ПУТНИЦИ!
ХВАЛА! ОДМАХ ЋЕМО ПОЋИ С ВАМА!
НАЈЗАД, ИДЕМО КУЋИ...
БЕЗ ЧАНГА, НА ЖАЛОСТ!
ШТА МОЖЕШ, ТИНТИНЕ? БИЛО ЈЕ БЕЗНАДЕЖНО ОД САМОГ ПОЧЕТКА! РЕКАО САМ ТИ ЈА!
ВЕЛИКО СРЦЕ, ЗАБОРАВИО СИ ОВО!
ЧАНГОВ ШАЛ!
ВРЛО СТЕ ЉУБАЗНИ...
ЈА ВИДИМ... РОГ ЈАКА... ИСПОД ТОГА... ЛЕЂИНА... ЈЕДАН ДЕЧАК... ОВО ЈЕ ЊЕГОВ ШАЛ... ОН ЛЕЖИ НА ГРАЊУ...
НЕМОГУЋЕ! ОВО МОРА ДА ЈЕ НЕКИ ТРИК!
АВАЈ! ОН ИМА ГРОЗНИЦУ... АЛИ, КО МУ ТО ПРИЛАЗИ? НЕ ВИДИМ... АХА, САД ВИДИМ ЈАСНИЈЕ...
ДАЈ ФОТО-АПАРАТ! НИКО НАМ НЕЋЕ ВЕРОВАТИ...
ЈАО! НЕ! МИГУ-ГУ!

САД ЈЕ ПРЕКАСНО ЗА СНИМАЊЕ! СИШАО ЈЕ НА ЗЕМЉУ!

БРЗО, РЕЦИТЕ МИ, ГДЕ ЈЕ ЧАНГ?

КО ТО?

ЧАНГ! ДЕЧАК КОГА СТЕ ВИДЕЛИ ДА ЛЕЖИ НА ГРАЊУ! ГДЕ ЈЕ?

НЕ ЗНАМ О ЧЕМУ ГОВОРИШ... ЕВО ТИ ОВАЈ ШАЛ... ПОЂИ У МИРУ, ПУТНИЧЕ!

АЛИ...

ВИДЕО ЈЕ ЧАНГА! БОЛЕСНОГ, АЛИ ЖИВОГ! НЕМА СУМЊЕ!

ТИНТИНЕ, ПОБОГУ! ВАЉДА НЕ ВЕРУЈЕШ У БРБЉАРИЈЕ ТОГ ЛЕЛАВЦА?

СИГУРАН САМ ДА ЈЕ ТО ИСТИНА!

ДОЂИ! МОРАМО РАЗГОВАРАТИ СА СТАРЕШИНОМ!

ОВАЈ НИЈЕ ЧИТАВ!

ЈАКОВ РОГ... ТАКО СЕ ЗОВЕ ЈЕДНА ПЛАНИНА, НА ТРИ ДАНА ХОДА ОДАВДЕ! ШТА ЈЕ ЈОШ РЕКАО?

ПОМЕНУО ЈЕ НЕКУ ПЕЈИНУ!

СТО МУ ЛЕВИХ ЛЕНГЕРСКИХ ЛАНАЦА! ВАЉДА ТО НЕ СХВАТАТЕ ОЗБИЉНО?

МНОГЕ СТВАРИ ОВДЕ У ТИБЕТУ, СТРАНЧЕ, ИЗГЛЕДАЈУ НЕВЕРОВАТНЕ ВАМА ЗАПАДЊАЦИМА!

ОПИСАО ЈЕ ЧАНГА, МОГ ПРИЈАТЕЉА, КАКО ЛЕЖИ НА ГРАЊУ, А НЕКО МУ ПРИЛАЗИ... ОНДА ЈЕ, САВ УПЛАШЕН, УЗВИКНУО: МИГУ-ГУ! ШТА ЛИ МУ ТО ЗНАЧИ?

МИГУ-ГУ? ТАКО ОВДЕ НАЗИВАЈУ СТРАШНОГ ЧОВЕКА! У НЕПАЛУ ГА ЗОВУ ЈЕХ-ТЕХ, ИЛИ ЈЕТИ!

АЛИ, ТО ЗНАЧИ, СТАРЕШИНО...

НЕ УЛАЗИ! ОН РАЗГОВАРА СА СТРАНЦИМА!

БИЛО БИ БОЉЕ ЗА ВАШЕГ ПРИЈАТЕЉА ДА ЈЕ МРТАВ! МИГУ-ГУ НЕ ИСПУШТА ПЛЕН ИЗ СВОЈИХ ШАПА!

ЧАНГ ЗАРОБЉЕНИК ЈЕТИЈА? УЖАСНО! МОРАМО ГА СПАСТИ!
АВАЈ, ВЕЛИКУ СРЦЕ, НИКО СЕ НЕ ВИ УСУДИО ДА ПОЂЕ ТАМО!
ПОЋИ БУ ОНДА ЈА САМ! НЕ МОГУ ВАЉДА ДА ОСТАВИМ ПРИЈАТЕЉА НА ЦЕДИЛУ!
Е, НЕЋЕШ ПОЋИ! НИ САМ, НИ СА МНОМ! САД ЈЕ СТВАРНО ДОСТА! ВРАЋАМО СЕ КУЋИ!
ГДЕ ЈЕ ТА ПЛАНИНА КОЈУ ЗОВУ ЈАКОВ РОГ?
УБЕДИТЕ ГА ВИ, ОВАЈ... НАДВОЈВОДО! РЕЦИТЕ МУ ДА СЕ ОКАНИ ЛУДОСТИ!
КОД СЕЛА ШАРАБАНГ, НА ТРИ ДАНА ОДАВДЕ... ПРЕ НЕКИ ДАН ТАМО ЈЕ МИГУ-ГУ УБИО ЈЕДНОГ ЈАКА!
ЕТО ВИДИШ!
НЕ ЉУТИТЕ СЕ, КАПЕТАНЕ! ЈА МОРАМ У ТАЈ ШАРАБАНГ! ВИ ПОЂИТЕ С ТАРКЕЈОМ И КАРАВАНОМ!
У РЕДУ, ИДИ И НА МАРС АКО ХОЋЕШ! НЕЋУ ТЕ ВИШЕ УБЕЂИВАТИ! ЈА СЕ ПАКУЈЕМ И ОДЛАЗИМ...
...ПРЕ НЕГО ШТО НЕКО НАСТРАДА!
Шарабанг, три дана касније...
СТРАНАЦ! СТРАНАЦ!
ЗДРАВО! МОЖЕТЕ ЛИ МЕ ОДВЕСТИ ВАШЕМ ПОГЛАВАРУ?
ДОБИ ОВАМО!
ВОДИМ? ЗА ЈАКОВ РОГ? НИКО ТАМО НЕ ИДИ МИГУ-ГУ!
ЕНО!
ГЛЕДАЈ!
ЈОШ ЈЕДАН!
?

МАНГУПИ ЈЕДНИ! ЈЕ Л' ВАС ТОМЕ УМЕ У ШКОЛИ?
МОРА БИТИ ДА САЊАМ!
И ЈА ТЕБИ, БЕЗОБРАЗНИЧЕ!
!
КАПЕТАНЕ! ВИ ОВДЕ?
ДА... И ЗАМИСЛИ! ОВА ДЕРИШТАД ПЛАЗЕ ЈЕЗИК ЧИМ МЕ ВИДЕ!
НОРМАЛНО, КАПЕТАНЕ! У ТИБЕТУ СЕ ЉУДИ ТАКО ПОЗДРАВЉАЈУ! АЛИ, ОТКУД ВИ ОВДЕ?
А, ИЗНЕНАЂЕН СИ, ЈЕ ЛИ? ГА...
ВИДИШ... ОВАЈ... ФОТО-АПАРАТ ЈЕ ОСТАО КОД МЕНЕ, ПА САМ РЕШИО ДА ТИ ГА ДОНЕСЕМ... И ТАКО...
СХВАТАМ... И СИГУРНО СЕ ОДМАХ ВРАЋАТЕ?
ПА... КАД САМ ВЕЋ ТУ... МОГУ МАЛЧИЦЕ И ДА ОСТАНЕМ...
ОДЛИЧНО! АЛИ НИСАМ ЈОШ НАШАО НИКОГА ДА МЕ ОДВЕДЕ ДО ЈАКОВОГ РОГА!
ЈАКОВ РОГ? НЕ ИЋИ ТАМО, СТРАНЦИ! ТАМО МИГУ-ГУ! ПРОШЛА НЕДЕЉА УБИЛО ЈАК, БЛИЗУ СЕЛО!
ГДЕ ТО? МОЖЕШ, ЛИ ДА МИ ПОКАЖЕШ?
Сат касније...
ЕВО... ОВДЕ ПАСТИР НАШАО МРТВО ЈАК!
ПОГЛЕДАЈТЕ, КАПЕТАНЕ! НЕ ТРЕБА НАМ НИ ВОДИЧ! СНЕШКО ЈЕ ВЕЋ НЕШТО НАЊУШИО!
ХВАЛА ТИ ШТО СИ НАМ ПОМОГАО... ТРИ САД КУБИ! ДО ВИЂЕЊА!
НЕ ИЋИ... МИГУ-ГУ УБИЈЕ ВАС!
ДО ВИЂЕЊА... НА ТИБЕТСКИ НАЧИН... МЊААА!
ХАЈДЕМО! ЦИЛО ЈЕ БЛИЗУ!
ЕВО ТИ!

?
БЕЕЕЕ!
ШТА ЈЕ, КАПЕТАНЕ! ДОЛАЗИТЕ ЛИ?
ДОЛА-ЗИМ...
...АЛИ САМ МОРАО ТОГ КЛИНЧУ ДА НАУЧИМ ЛЕПОМ ПОНАШАЊУ!
Сутрадан...
ЗАР СЕ ТИ НАДАШ ДА ЋЕШ ТЕК ТАКО НАБАСАТИ НА БРЛОГ ТОГ ЧУДОВИШТА? ТО ЈЕ БЕЗ-НАДЕЖНО!
НИЈЕ! ВОДИ НАС СНЕШКОВ НЮХ!!! САД ТРЕБА НАЋИ НЕКУ ПЛАНИНУ КОЈА ЛИЧИ НА ЈАКОВ РОГ!
ДА, ТРЕБА НАЋИ...
ЕНО! ШТА САМ ВАМ РЕКАО! ТО ЈЕ ТА ПЛАНИНА, БЕЗ СУМЊЕ!
МОРАМО СТИЋИ У ПОДНОЖЈЕ У СУМРАК, И ПАЗИТЕ ДА СЕ НАШ ШАТОР НЕ ВИДИ!
Три дана касније...
ТИНТИНЕ, ДОСТА МИ ЈЕ! ВЕЋ ТРИ ДАНА СЕДИМО И ЧЕКАМО ДА СЕ ПОЈАВИ ТАЈ ТВОЈ МИГУ-ГУ!
КАЛУЂЕР ЈЕ РЕКАО ДА СЕ ИСПОД РОГА НАЛАЗИ ПЕЋИНА! МОРАМО ДА БУДЕМО СТРПЉИВИ И ПАЖЉИВО ДА ГЛЕДАМО...
СТРПЉИВИ, КАЖЕ ОН! ДА БАР МОГУ ДА ЗАПАЛИМ! АЛИ НЕ! МЛАДОМ ГОСПОДИНУ СМЕТА ДУВАНСКИ ДИМ!
ХАОААО!
!
?

ЈЕТИ! ВИДИМ ГА! УПРАВО ЈЕ ИЗАШАО ИЗА ЈЕДНЕ СТЕНЕ!

ОТИШАО ЈЕ... САД ЈЕ ТРЕНУТАК! НАПРЕД, КАПЕТАНЕ!
ШТА МИ МОЖЕМО?

ИДЕМО У ЊЕГОВУ ПЕЋИНУ, ДА СПАСЕМО ЧАНГА! БРЗО!
ДА... ЧЕКАЈ... НЕ ЗАБОРАВИ НА ФОТО-АПАРАТ...

ПОМИСЛИ! АКО БИСМО СНИМИЛИ ЈЕТИЈА, КАКВА БИ ТО СЕНЗАЦИЈА БИЛА!
ПОКУШАЋУ!

СТОЈТЕ!

ОСТАНИТЕ ВИ ОВДЕ НА СТРАЖИ! АКО ГА ВИДИТЕ ДА СЕ ВРАЋА, ЗВИЗНИТЕ!
ВАЖИ... НЕ ЗАБОРАВИ СНИМАК!

!

ТУ ЈЕ УЛАЗ У ПЕЋИНУ!

НИСАМ СМЕО ДА ГА ПУСТИМ... САМО ДА НЕ НАСТРАДА...

ЧАНГ! ЧАНГ!
КО...КО ЗОВЕ? КО ЈЕ ТО?
ЧАНГ! ТО САМ ЈА... ТИНТИН!
ЈАДНИ МОЈ ЧАНГ!
ТИНТИН!
ЗНАО САМ ДА ЋУ ТЕ НАЋИ! ОВО ЈЕ ДИВНО!
ТИНТИНЕ! КОЛИКО САМ МИСЛИО НА ТЕБЕ!
ТРЕСЕШ СЕ! ИМАШ ПРОЗНИЦУ... ПОЖУРИ! УМОТАЋУ ТЕ У МОЈ КАПУТ И ИДЕМО!
НЕ, ТИНТИНЕ! НЕ МОГУ!
СУВИШЕ САМ СЛАБ... ОСИМ ТОГА, ОН БИ МОГАО ДА СЕ ВРАТИ!
НЕ БРИНИ! ЈЕДАН МОЈ ПРИЈАТЕЉ ЈЕ НА СТРАЖИ! АКО СЕ ЈЕТИ ПОЈАВИ, ОН ЋЕ ЗАЗВИЖДАТИ!
?!
К... КАКО ГА НИСАМ РАНИЈЕ ПРИМЕТИО? Б... БРЗО... МОРАМ ДА ЗАЗВИЖДИМ...
ФХ!
ПФФ!
ЗЗЗ!..
ЗВВВ!
ДРЖИ СЕ САМО ЗА МЕНЕ! ИЗАЋИ ЋЕМО! ВИДЕЋЕШ!
ТИНТ... БГБМ... ТИНТИНЕ! ЧУВАЈ СЕ!
?!

ГРРХВААХ!
УПОМОЋ! ПОЖАР! УЗБУНА! ШТА ДА РАДИМ?
ХАОАРРРХ!
НА СВОЈА МЕСТА! ПУНОМ ПАРОМ НАПРЕД! ЈУРИШ!
ХАОААРРРХ!
НЕ ДАЈ СЕ, ТИНТИНЕ! ДОЛАЗИМ!

КАПЕТАНЕ! ЈЕСТЕ ЛИ ПОВРЕЂЕНИ?
АТОМСКА БОМБА! АТОМСКА БОМБА!

ШТА СЕ ДЕСИЛО? ЈЕСМО ЛИ СВИ МРТВИ? ЕКСПЛОЗИЈА?
НЕ, САМО СЕ ЈЕТИ...

...УПЛАШИО СА БЛИЦА! АЛИ МОГАО БИ ДА СЕ ВРАТИ! ТРЕБА БРЗО ДА ПРЕНЕСЕМО ЧАНГА!

Два сата касније...
ИСПРИЧАЋУ ВАМ ШТА СЕ ДЕСИЛО...

„ЛЕТЕО САМ ИЗ ПАТНЕ ЗА КАТМАНДУ! СВИ СМО БИЛИ ДОБРО РАСПОЛОЖЕНИ... АЛИ ОНДА ЈЕ АВИОН УПАО У ЖЕСТОКУ ОЛУЈУ..."

МАДА ЈЕ ПОСАДА ПОКУШАВАЛА ДА НАС УМИРИ, УЖАСНО СМО СЕ УПЛАШИЛИ! ОДЈЕДНОМ СЕ ЧУО ТРЕСАК... И ЈА САМ СЕ ОНЕСВЕСТИО...

„КАД САМ ДОШАО СЕБИ, ЛЕЖАО САМ У СНЕГУ, МЕЂУ КРХОТИНАМА АВИОНА! НОГЕ СУ МЕ СТРАХОВИТО БОЛЕЛЕ..."

ОСИМ ВЕТРА, НИШТА СЕ НИЈЕ ЧУЛО! ЈЕДИНИ САМ ЈА ПРЕЖИВЕО ПАД АВИОНА!

„ПОДИГАО САМ СЕ НЕ МИСЛЕЋИ НА БОЛ! ЈЕДИНА ЖЕЉА МИ ЈЕ БИЛА ДА ОДЕМ С ТОГ МЕСТА! НАЈЗАД САМ СЕ СКЛОНИО У ЈЕДНУ ПЕЋИНУ, И ТУ САМ ПОНОВО ИЗГУБИО СВЕСТ..."

НЕ ЗНАМ КОЛИКО САМ БИО У НЕСВЕСТИ! АЛИ КАД САМ СЕ ПРОБУДИО...

„...ПРЕМРО САМ ОД СТРАХА, ВИДЕВШИ ИЗНАД СЕБЕ ОГРОМНУ ГЛАВУ И ДВА СЈАЈНА ОКА КАКО ПИЛЕ У МЕНЕ..."

ХАО-ХАОААУХ!

ХАОДАААХАООО!

КАКАВ КРИК! ЗВУЧИ КАО ДА ЈЕ ОЧАЈАН!

НИЈЕ НИ ЧУДО... ЗАВОЛЕО МЕ ЈЕ! ХРАНИО МЕ ЈЕ БИЉКАМА И КОРЕЊЕМ, ПОНЕКАД ЧАК И МАЛИМ ЖИВОТИЊАМА...

„БИЛО ЈЕ ГРОЗНО, АЛИ САМ НАТЕРАО СЕБЕ ДА ИХ ЈЕДЕМ! КАД САМ СЕ МАЛО ОПОРАВИО, ПАЛО МИ ЈЕ НА ПАМЕТ ДА УРЕЖЕМ СВОЈЕ ИМЕ У СТЕНУ..."

ДА, ЧАНГ, НАШЛИ СМО ТУ ПЕЋИНУ И ВИДЕЛИ ТВОЈЕ ИМЕ! КАСНИЈЕ СМО НАШЛИ И ТВОЈ ШАЛ!

АХ, ДА, ШАЛ! РЕЋИ ЋУ ВАМ И О ТОМЕ...

„ЈЕДНОГ ЈУТРА ЈЕТИ ЈЕ ДОТРЧАО САВ УПЛАШЕН! УЗЕО МЕ ЈЕ У РУКЕ, ПОНЕО МЕ..."

„И ПОЧЕО ДА СЕ ПЕЊЕ ПО ВРТОГЛАВОЈ СТРМИНИ!"

ЈА САМ СЕ МНОГО УПЛАШИО, АЛИ ОН ЈЕ СКАКАО С КАМЕНА НА КАМЕН, СИГУРНО, КАО ДИВОКОЗА! КАД ЈЕ ЗА ЧАСАК ЗАСТАО, ВИДЕО САМ ШТА СЕ ЗБИВА...

ДАЛЕКО ДОЛЕ, КОЛОНА ЉУДИ ИШЛА ЈЕ КА ОЛУПИНИ АВИОНА! А ЈЕТИ МЕ ЈЕ НОСИО СВЕ ДАЉЕ ОД ЊИХ!

ВИКАО САМ ДА ПРИВУЧЕМ ЊИХОВУ ПАЖЊУ, АЛИ ГЛАС МИ ЈЕ БИО ПРЕСЛАБ! ОНДА САМ БАЦИО СВОЈ ШАЛ НА СТЕНУ, НАДАЈУЋИ СЕ ДА ЋЕ ГА НЕКО ПРИМЕТИТИ!

И ПРИМЕТИЛИ СМО ГА, ЧАНГ... А ШТА ЈЕ ЗАТИМ БИЛО?

„ЈЕТИ МЕ ЈЕ НОСИО ДАЉЕ, КРОЗ МЕЋАВУ! БИО САМ СМРЗНУТ, ПОЛУСВЕСТАН... НЕ ЗНАМ КОЛИКО ЈЕ ТО ТРАЈАЛО, ЗНАМ САМО...

„...ДА САМ СЕ НАШАО У ОВОЈ ДРУГОЈ ПЕЋИНИ, ИСЦРПЉЕН И ДРХТЕЋИ ОД ГРОЗНИЦЕ... БИО САМ ОЧАЈАН..."

„...РАЗМИШЉАО САМ КАКО ЋУ ТУ ДА СВИСНЕМ, ДАЛЕКО ОД ПОРОДИЦЕ И ПРИЈАТЕЉА..."

БОЖЈЕ МУ БРОДОГРАДИЛИШТЕ, НЕ МОГУ ОВО ВИШЕ ДА СЛУШАМ! ЧЕКАЈТЕ, БАР ДА УЗМЕМ МАРАМИЦУ!
ПВУУ!
ХАОАААААА!
ХАОАУАААА!
А, ТУ СИ, НАКАЗО ПРЕПОТОПСКА! ДОЂИ АКО СМЕШ! НАПРАВИЋУ ОД ТЕБЕ ОТИРАЧ ЗА НОГЕ!
ЈАДАН ЈЕТИ! УЖАСНО СЕ ПРЕПЛАШИО ОД КАПЕТАНОВОГ БРИСАЊА НОСА!
МАФИЈАШУ! МАЛОЛЕТНИ ДЕЛИКВЕНТУ!
РЕКАО СИ „ЈАДАН ЈЕТИ„" ЧУДНО! ТИ ГА ЈЕДИНИ ПОЗНАЈЕШ, И ЈЕДИНИ ГА НЕ НАЗИВАШ „СТРАШНИМ"!
ГА, НАРАВНО, ТИНТИНЕ! ОН МЕ ЈЕ НЕГОВАО! БЕЗ ЊЕГА БИХ УМРО ОД ГЛАДИ!
После неколико дана...
СТРАНЦИ!
ВРАТИЛИ СЕ СТРАНЦИ!
ДА, ЕВО НАС ОПЕТ! МИГУ -ГУ НАС НИЈЕ ПОЈЕО! ПОТРЕБНИ СУ НАМ НОСАЧИ, ДА ПРЕНЕСУ ОВОГ ДЕЧАКА У МАНАСТИР!
Три дана касније...
ТЕК ШТО НИСМО СТИГЛИ, ЧАНГ!
ВЕСЕО ЈЕ ♫♪ ЖИВОТ МОРЕПЛОВЦА ♫ ПОМ ♩ ПОМ-ПО ♫ ПО-ПОМ...
ЗИНГ!
ТУ-ТУУУ!
БАНГР!
ЦИНЦИН!
ПЛОНГ!
ДОНГ!

ЦЕЛА ПОВОРКА СА СТАРЕШИНОМ НА ЧЕЛУ! ЗАМИСЛИ, ИЗАШЛИ СУ НАМ УСУСРЕТ!

ПОЗДРАВ, О ВЕЛИКО СРЦЕ...ПО НАШЕМ ОБИЧАЈУ, ПРЕДАЈЕМ ТИ ОВУ СВИЛЕНУ МАРАМУ! БЛАЖЕНА МУЊА НАМ ЈЕ РЕКАО ДА СЕ ПРИБЛИЖАВАТЕ, ПА СМО ДОШЛИ ДА ТИ СЕ ПОКЛОНИМО!
ДА СЕ ПОКЛОНИТЕ МЕНИ?! АЛИ...

ДА, ОНО ШТО СИ ТИ ПОСТИГАО, МАЛО КО БИ И ПОКУШАО! НЕКА ЈЕ ЧАСТ ТВОЈОЈ ХРАБРОСТИ, ИСТРАЈНОСТИ И ПРИЈАТЕЉСТВУ!

ЧАСТ И ТЕБИ, БЕСНИ ГРОМЕ, ЈЕР УПРКОС СВЕМУ, ИМАШ ВЕРУ КОЈА ПОКРЕЋЕ ПЛАНИНЕ!
АМА, НЕ ПОМИЊИТЕ МИ ПЛАНИНЕ!

БЛАГОСЛОВ И ОВОМ ДЕЧАКУ, КОГА ЈЕ ОДАНОСТ У СРЦУ ДВОЈИЦЕ СТРАНАЦА СПАСЛА ИЗ ЧЕЉУСТИ МИГУ -ГУА!
А ЈА? О МЕНИ НИ РЕЧИ?

ЈЕ ЛИ ОВО ТРУБА? ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СЕ ОВДЕ ДУНЕ...

ПУУАА!

ИЗВИНИТЕ!

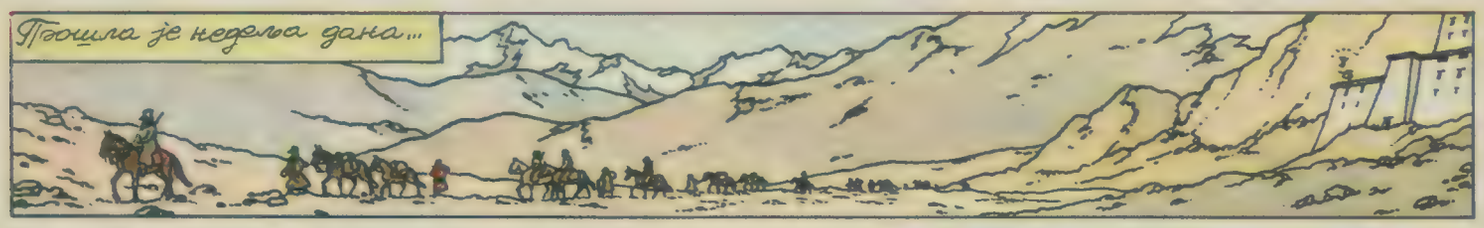
Прошла је недеља дана...

КАКО СЕ САД ОСЕЋАШ, ЧАНГ?
МНОГО БОЉЕ! ОДМОРИО САМ СЕ, А ВИ СТЕ МЕ ОДЛИЧНО ХРАНИЛИ!

ДОБРО ЈЕ! СА ОВИМ КАРАВАНОМ УСКОРО ЋЕМО СТИЋИ У НЕПАЛ, А ОДАТЛЕ НАТРАГ У ЕВРОПУ!

ХААУАААУХ!
ОПЕТ ОНА ПРОПАЛИЦА!

ЈЕТИ СЕ ОПРАШТА ОД НАС, ЧАНГ... САД ЈЕ ОПЕТ САМ... ДОК ГА НЕКА ЕКСПЕДИЦИЈА НЕ ОТКРИЈЕ!
СУВЕНИР ИЗ ТИБЕТА!

ЈА СЕ НАДАМ ДА ГА НИКАД НЕЋЕ ОТКРИТИ! ПОСТУПАЛИ БИ С ЊИМ КАО С ДИВЉОМ ЗВЕРИ! ЗНАШ, ТИНТИНЕ, КАКО МЕ ЈЕ НЕГОВАО, ЈА СЕ ПИТАМ ДА ЛИ ОН У СУШТИНИ НЕМА ЉУДСКУ ДУШУ...
КО ЗНА...

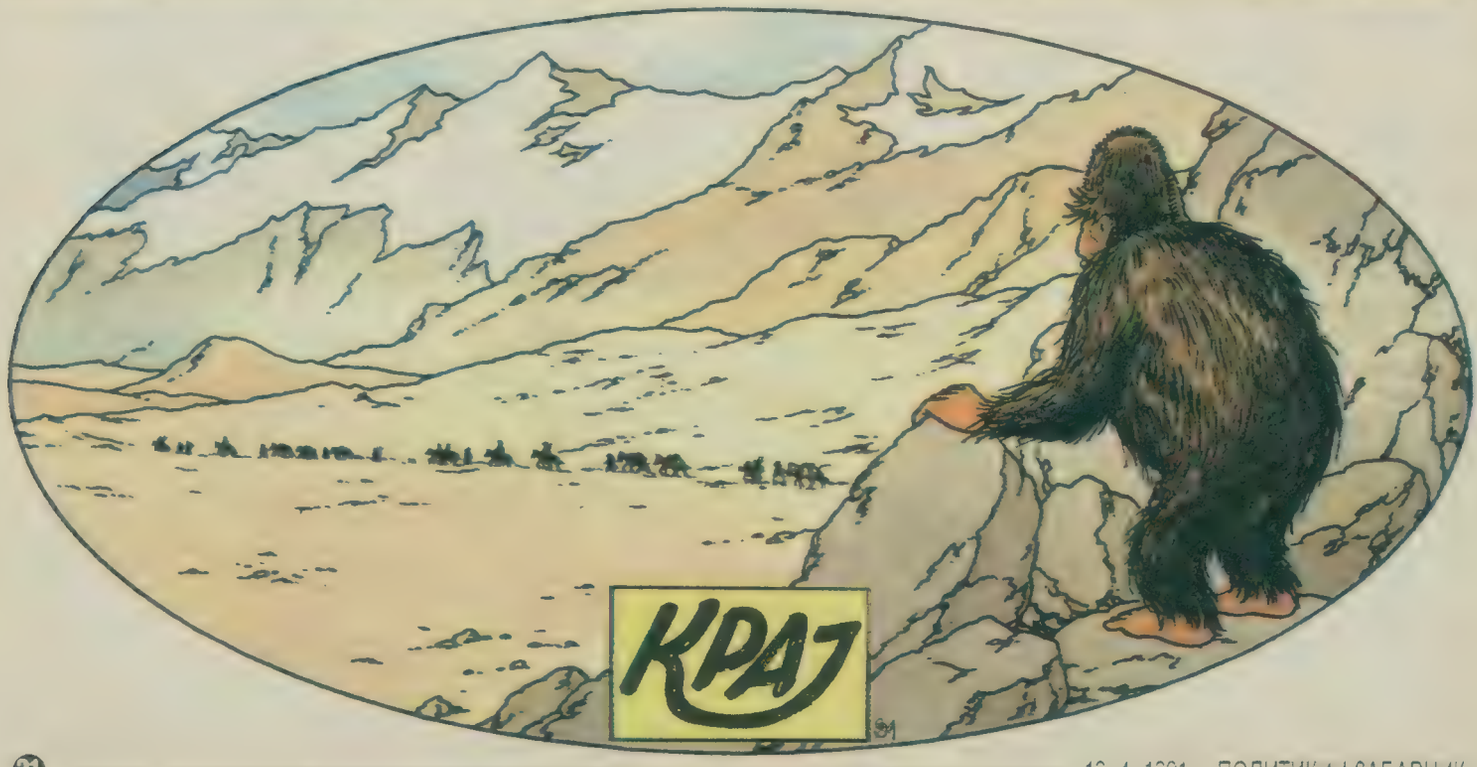
КРАЈ

УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ БР. 13
САВРШЕН ИЗУМ! СВАКУ НОВЧАНИЦУ КОЈУ ДАМ, ОДМА' ЈЕ ВРАТИМ!
ЕВО ПАРА! НАЈЗАД МИ ЈЕ ПЛАТИО! УРА!
1000
АУ! ИЗГЛЕДА ДА САМ ПРЕТЕРАО!
ГЛЕ'! ДРПИО САМ ГРОМОБРАААААН!
МАМИЦЕ! ВИДИ! БИЛИ СМО У ЗООЛОШКОМ ВРТУ И...
СТВАРНО ЈЕ ЧУДНА ОВА НОВА НАСЛОЊАЧА КОЈУ СТЕ МИ ПОКЛОНИЛИ!
ТАЧНО ДА САМ РЕКАО ДА НЕКУ МОДЕРНО ОДЕЛО, АЛИ ИПАК...
УПОМОООЋ!
ДОКТОРЕ, ПОМОЗИТЕ! СПАВАЛА ЈЕ НА РАДИЈАТОРУ!
ДОСТА МИ ЈЕ! ЗАХТЕВАМ СОБУ СА ВИШОМ ТАВАНИЦОМ!
КАЖЕТЕ ПРАВЕ СВИЊСКЕ КОБАСИЦЕ? А ОТКУД ОНДА ОВО У ЊИМА?
ДОМАР
СТАНИ! НЕ ТРЕБА ТУ ДА БУШИШ!

Soko Štark

НОВА НАРАДНА ИГРА

želeZEKA

ЗЕКА, ЖЕЛЕ ЗЕКА
СА ЛЕПТИР МАШНОМ И
СА ЦВИКЕРИМА
ПРАВИ ЈЕ БОМБОН

И

medeni

МЕДЕНИ, МЕДЕНИ
ФИНИ, МЕКИ, СВЕЖИ И
– ПОЈЕДЕНИ!

ПРОБАЈТЕ НАС
БАШ СМО СЛАТКИ
И МЕДЕНИ

Драга децо
После већ познатог „ЖЕЛЕ ЗЕКЕ"
опет нешто ново из „СОКО ШТАРКА"

МЕДЕНИ МЕДЕЊАЦИ

Прави медењаци са медом – фини, слатки, свежи већ Вас очекују у продавницама. Паковани су у кесицама од 200 г и право су уживање за цело друштво

Изненађење!

Не бацајте кесице „МЕДЕНОГ" и „ЖЕЛЕ ЗЕКЕ", јер Вам требају за учествовање у новој наградној игри коју смо спремили за Вас. Игра траје од 1. 3. до 31. 5. 1991. г
У овој наградној игри могу учествовати одељења и појединци

ПРОПОЗИЦИЈЕ:

за одељења:

500 кесица „Желе Зека" и
100 кесица „Меденог"

за појединца:

40 кесица „Желе Зека" и
5 кесица „Меденог"

НАГРАДЕ:

за одељења
- 5 плаћених екскурзија
за цело одељење

за појединца
- 3 видео рикордера
- 5 бицикла BMX
- 20 сетова ЛЕГО коцки
- 20 радних лампи
- 50 сатова-будилника
- 100 рекламних мајица
- 100 рекламних блокова

Резултати извлачења биће објављени у јуну
Сакупљене омоте шаљите на адресу:

Предузеће „СОКО ШТАРК"
СЛУЖБА МАРКЕТИНГА
11000 Београд
Кнез Данилова бр. 3

Пријатно и срећно
жели Вам „СОКО ШТАРК"

Непознато о познатим композиторима

МАЕСТРО ПЕРЕ ЧАРАПЕ

Неки су у историју музике ушли због великих дела, неки због свађа са великим композиторима

У својим младим годинама Бах је службовао у Вајмару прво као виолиниста, па оргуљаш, потом концерт-мајстор и најзад композитор и диригент дворског оркестра. Када је умро капел-мајстор Дресе, Бах је већ видео себе на његовом месту – али није добио унапређење. То га је увредило, па је нашао ново запослење у Кетену. Сада се наљутио вајмарски војвода, па је Баха послао у затвор, где је овај провео месец дана, док није пуштен на захтев кетенског кнеза. Било је то 1717. године.

Као што је био невероватно плодан композитор, Бах је тако имао и бројну породицу, чак двадесеторо деце, додуше из два брака! Са првом женом Маријом Барбаром имао је седморо, а после њене смрти оженио се Аном Магдаленом која му је родила још тринаесторо. Како је био веома побожан, Бах је на почетку својих партитура исписивао речи „Само у славу Бога" и „Исусе, помози".

Данас звучи необично, али у Бахово време мистика бројева била је изражена појава,

НЕВЕРОВАТНО АЛИ ИСТИНИТО

АХ, ТА БИРОКРАТИЈА!

Познато је да су бирократе веома педантни људи: код њих све мора да буде под конац. Међутим, у настојању да буду крајње прецизни, понекад сами себи „скачу у уста", тако да нико жив не зна шта су заправо хтели да кажу. Узмимо као пример ова два бисера:

Током велике суше 1976. године енглеско Удружење за пловне канале издало је саопштење за јавност које је, очигледно, много допринело разумевању кризе: „Установљено је да је на већини канала главни узрок недостатка воде био тај што у њима није било довољно воде".

Сличан снажан утисак оставило је и објашњење лондонског Одсека за запошљавање објављено 1976. године: „Повећање броја незапослених мушкараца између 1966. и 1972. може се у потпуности објаснити готово непрекидним опадањем броја запослених мушкараца током тог периода".

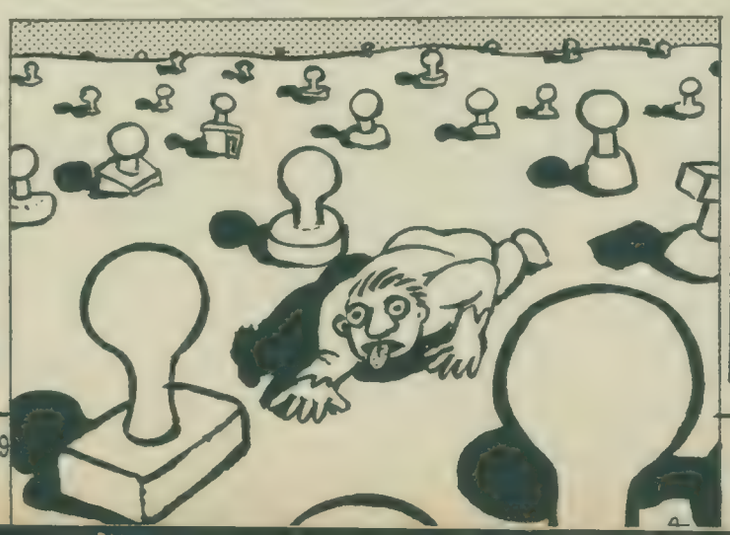

ПРОВИДНА ЗАМКА

У излогу једне продавнице у Минхену појавио се следећи оглас:

„Ако особа која је овде украла радио-апарат ступи с нама у везу, даћемо јој гарантни лист".

па тако ноте у његовим делима углавном стоје у правилним математичким односима. На пример, у његовој „Пасији по Матеју", када Исус изговара текст седмог стиха тринаестог поглавља из Библије, Бах пише седам музичких фигура у тринаест тактова. Или ово: од свог имена – у оригиналу BACH, то јест ноте бе, а, це, ха – Бах је направио тему на којој је развио фугу из „Добро темперираног клавира".

Моцарт и масони

О Моцарту је написано толико књига и тешко да би се могло још нешто додати. Ипак, мало је познато да је тај композитор предивне музике био веома – непристојан и прост! Нарочито у својим писмима:

„Ја сам, Богу хвала, здрав и љубим руку мами, као и мојој сестри лице, нос, уста, врат и гуз... јер знам да је чиста"!!! И још горе од овога...

Исто тако, међу мање познате чињенице из Моцартовог живота спада и она да је био масон. Крајем 1784. године њега је у једну од осам бечких ложа слободних зидара увео Емануел Шиканадер, либретиста његове опере „Чаробна фрула". Масони су брата – Моцарта доста помагали и много од њега наручивали. Тако је настао низ композиција за масонске церемоније у коју спада и сама „Чаробна фрула".

Та опера пуна је масонске симболике: број три стално се појављује. У увертири се три пута јавља мотив састављен од три акорда, а међу личностима у опери налазе се три даме, три дечака и три свештеника.

За Моцарта је везана и тајна која вероватно никада неће бити откривена, а то је узрок његове преране смрти у тридесет петој години живота. Претпоставка да га је отровао колега Салијери, љубоморан на њега због... супруге, никада није доказана, али ни оповргнута. Према сећањима Моцартове сестре, последње његове речи биле су баш да га је отровао Салијери, а постоји и легенда да је Салијери на самртној постељи – порицао да је отровао Моцарта.

Остао је само нос

Велики научник и хуманиста, француски лекар нобеловац доктор Алберт Швајцер (1875–1965) био је сјајан оргуљаш. Најчувенији је по својим извођењима Баха, чију је музику за оргуље управо он оживео. Доктор Алберт Швајцер је и компоновао, а написао је опсежно и цењено теоријско дело.

И Александар Бородин (1833–1887) био је научник: хемичар и лекар. На оба поља постигао је велике резултате, али бесмртност је стекао захваљујући музици.

Муцио Клементи (1752––1832) родио се у Риму у сиромашној породици. Живот му је био заиста за роман: њега је као дечака од четрнаест година „купио" Енглез Питер Бекфорд, члан Парламента, убедивши Клементијеве родитеље да треба да га поведе на школовање у Енглеску. Колекционар и познавалац музике, Бекфорд је у дечаку видео генија, што се и испоставило.

Клементи је постао композитор, чувени пијаниста и произвођач клавира, чиме се и обогатио. Био је, међутим, велики тврдица. Луј Шпор га је, тако, срео у Петрограду где је Клементи, заједно са својим учеником Џоном Филдом, свирао и продавао клавире. Запањен оним што је видео, Шпор је записао у дневник:

„Једног дана затекао сам учитеља и ученика како, засуканих рукава, у кориту перу своје чарапе и веш. Моје присуство их није омело, а Клементи ме је посаветовао да и сам тако чиним, пошто је у Петрограду прање не само скупо, него рубље и пропада због тамошњег начина прања."

Карл Черни (1791–1857) је био један од највећих пијаниста – који никада није свирао на концертима. Није подносио путовања као ни напоре јавних наступа. Није напуштао своју кућу у Бечу где је давао часове и компоновао. Једино је то желео да ради. Никада се није женио, а није имао ни браће ни сестара нити било какве ближе родбине. У надокнаду за то држао је мачке. Увек је око себе имао седам-осам, а многе су се мациле у његовој кући. Франц Лист је био његов најчувенији ученик, док је сам Черни био ученик Бетовена с којим је и доцније остао веома присан.

Јохан Петер Пиксис је данас углавном заборављен композитор, а у време Шопена, Менделсона и Листа био је познат и цењен. Међутим, није се сачувала ниједна његова композиција, тако да се данас веома мало зна о Пиксису. Док је био жив, тешко да је могао да се замисли неки концерт без његовог дела. Остао је, међутим, податак да је несрећник имао огроман нос који је песник Хајне назвао „једним од чуда музичког света".

И Фридрих Химл (1765––1814) има своје место у историји само захваљујући познанству с Бетовеном. Химл је био дворски капел-мајстор у Берлину, а са Бетовеном се 1796. године надметао у свирању. Том приликом Бетовен је грубо прекинуо Химлову импровизацију, Химл се разбеснео и пале су тешке међусобне увреде. Недуго после овога помирили су се. Не лези враже! Химл је писао Бетовену о најновијем изуму у Берлину – светиљки за слепе. Велики, паметни Бетовен је о томе наивно причао док му нису рекли да је изум – шала. Бетовен је побеснео и више никада није хтео да чује за Химла.

Музикус

Илустровао: Ивица Кољанин

ЗА ЉУБАВ КОЗМЕТИКЕ

У градићу Скарбороу, Енглеска, јануара 1988. године човек је упао у апотеку машући револвером. Пружио је апотекару платнену торбу и наредио му да је напуни кремом за уклањање бубуљица. Кад је овај удовољио његовом захтеву, зграбио је торбу и побегао.

АУТОСТОПЕР

Џими Симонд, заточеник у затвору Хајпоинт, Енглеска, ухваћен је тридесет минута након што се у лето 1989. године помоћу лествица пребацио преко затворског зида. Кад је покушао да аутостопом стигне до оближњег села Литл Бредли, прва кола која су се зауставила спремна да му учине услугу био је аутомобил са детективима које је управа затвора позвала у помоћ.

ЗА ВЕЧНИ СПОМЕН

Човекова жеља да га се други сећају кад умре понекад поприма чудне облике. Тако је Андреј Чајковски, пољски емигрант који је живео у Оксфорду, завештао 1982. године своју лобању Краљевском Шекспировом друштву за коришћење током извођења „Хамлета". Извршиоци тестамента уручили су изненађеном особљу позоришта покојникову лобању након читања његове последње воље у којој се он присећао својих дечачких жеља да се прослави на „даскама што живот значе".

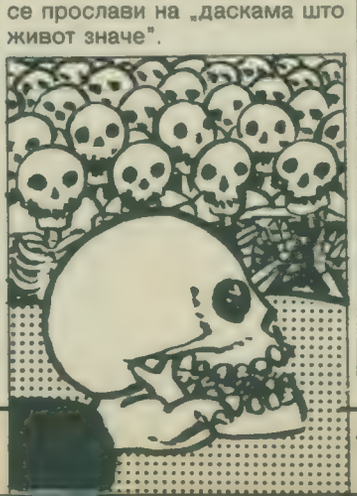

БУМЕРАНГ

Рошели Вињал, домаћици из Лила, Француска, дозлоградило је да јој суседи паркирају кола испред куће. После више недеља узалудног преклињања да то више не чине, једног фебруарског дана 1984. године устала је пре зоре и бацила се на посао да „среди" блистави нови „пежо" испред своје калије. Темељито је састругала боју жичаном четком, просула по крову канту боје и исекла ножем гуме, а затим се вратила у кревет. Три сата касније Рошелу је пробудио њен муж и радосно је известио да јој је за рођендан купио диван поклон... новог „пежоа".

Г. В.

Илустровао: Растко Ћирић

Нови доктор Франкенштајн

ЧОВЕК КОЈИ ПРЕСАЂУЈЕ ГЛАВЕ

РОБЕРТ ВАЈТ, НЕУРОХИРУРГ ИЗ КЛИВЛЕНДА, ВЕЋ КАЛЕМИ ГЛАВЕ МАЈМУНИМА, А ВЕРУЈЕ ДА ЋЕ УСКОРО МОЋИ ТО ИСТО ДА ИЗВЕДЕ И НА ЉУДИМА

ОХЛАЂЕНИ МОЗАК У ОЧЕКИВАЊУ ПРЕСАЂИВАЊА. – Амерички лекар др Вајт сматра да ће кроз годину дана моћи да пресади читаву главу човека на потпуно ново тело. У међувремену хлађење мозга користи за неке хируршке захвате, нарочито код излива крви у мозак

ПЛАН СПАЈАЊА. – Шема направљена по упутствима др Вајта приказује како ће се човек са пресађеном главом хранити и дисати. При том је највећа невоља што засад не постоји могућност да се повежу на милијарде нервних влакана кичмене мождине.

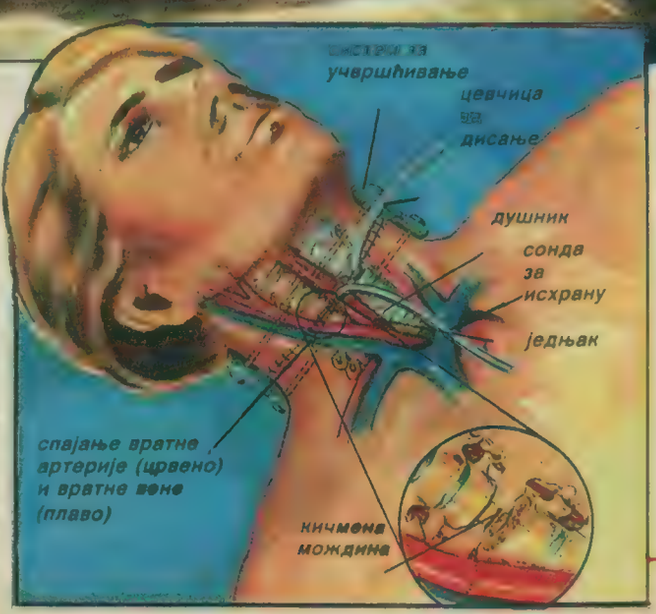

СЛУЧАЈ МАТЕМАТИЧАРА ДОНАЛДСОНА

У Сједињеним Америчким Државама математичар Томас Доналдсон, оболео од тумора мозга, одлучио је да се подвргне криогенизацији главе, другим речима – да је конзервира помоћу хладноће. Пре тога морао је да тужи државу Калифорнију да би остварио своје право. (И пре њега су се многи замрзли, међу њима и Волт Дизни, али уцело.) Занимљиво је да је Доналдсон донео ту одлуку много раније пре но што је оболео од рака. Криогенизацијом се одушевио негде почетком шездесетих година, а 1975. потписао је уговор да га компанија Алкор лајф инстеншн замрзне.

– Мој тумор још није у последњем стадијуму – каже овај математичар из Санивејла, близу Лос Анђелеса. – Имам отприлике 30 одсто шанси да преживим. Али, ако лекови и зрачење не помогну, нећу оклевати. Ја ћу осетити кад куцне прави час...

Тада ће му глава бити одвојена од тела и конзервисана у металном сандуку на температури од –196°C. А даље?

– Сасвим је могуће да се на основу моје мождане чел ије произведе ново тело, копија старог. У току криогенизације меморија ће бити сачувана тако да ћу се наћи у старом познатом „омотачу". – Међутим, др Роберт Вајт не слаже се са њим:

– Нико у свету осим нас нема искуства са хлађењем мозга – изјавио је он. – А колико знам, нико од оних који су умешани у криогенизацију није из света познатих истраживача нити је везан за универзитет. Све је то само бизнис.

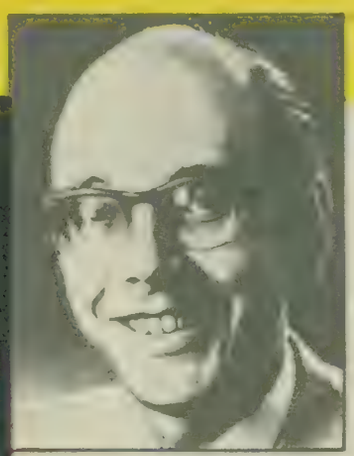

ЖЕЛИ ДА МУ ОДСЕКУ ГЛАВУ. – Математичар Томас Доналдсон из Калифорније оболео је од тумора на мозгу и сам ће одредити час кад ће му одсећи главу и замрзнути је

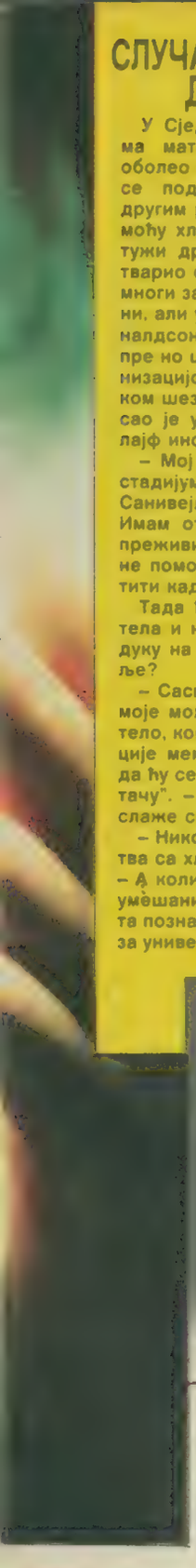

Два безнадежна медицинска случаја комбиновањем добити једну здраву особу – то је, најкраће речено, сан др Роберта Вајта, шефа неурохируршког одељења Медицинског центра у Кливленду и професора универзитета Кејс вестерн ризерв. Како он то замишља? Па, на пример, спојити човека коме је у саобраћајној несрећи страдала глава са очуваним мозгом другог пацијента неизлечиво оболелог, рецимо, од рака плућа и добити једну здраву особу Поготову ако је давалац „памети„ генијалан математичар, писац, композитор

Научна фантастика или чиста бесмислица? Изгледа, ни једно ни друго јер овај познати лекар који је стекао углед у свету увођењем новина у традиционалну медицину увелико већ експериментише с мајмунима и пацовима Може ли се, међутим, та техника применити и на људе?

Конзервирати мозак као воће и поврће

Код многих докторових колега већ његов први успех изазвао је језу: на ниској температури сачуван је људски мозак извучен из лобање, неколико сати, недеља, чак и месеци Сам доктор на то остаје „мртав хладан"

– Задивљен сам идејом да најважнији и најсложенији орган нашег тела може да се конзервира као воће и поврће. – Наравно, класично замрзавање у овом случају не долази у обзир јер би образовање кристала леда разорило грађу ћелија. Зато и остављамо мозак да лебди у нарочитом раствору на врло ниским температурама

На трећем спрату болнице у Кливленду, у скромној просторији са бетонским подом, нови др Франкенштајн, како га неки називају, стоји између два пацијента и прати шта раде његови асистенти који су пажљиво извукли мозак из лобање пацова Начичкани цевчицама и електродама они и даље настављају да живе. Затим их натапају раствором антигела (глицерол) а др Остин, један од асистената, снижава температуру отопине на свега неколико подељака изнад 0°C У њој ће ова два мозга остати да леже недељама пре но што ће бити загрејани до температуре која ће им омогућити да поврате активност и све своје функције. Наравно, под условом да све тече по плану

Поступак са хлађењем почео је пре тридесетак година

– Између 1950 и 1960 – сећа се др Вајт – француски лекари утврдили су да при операцијама много веће изгледе на успех имају пацијенти којима је пре тога снижена телесна температура Али, у то време нико се није усуђивао да је спусти испод 30°C

Радови француских научника изазвали су велико занимање у САД, посебно у кардиоваскуларној хирургији где ће ускоро снижавање температуре омогућити да се знатно продужи трајање захвата, а при том не оштети мозак Екипа др Вајта такође је дала свој допринос уводећи једну оригиналну технику у ову област, такозвану аутоцеребралну перфузију, што би значило да мозак сам себе храни Поступак се састоји у томе да се кроз пластичну цевчицу извуче крв из бутне артерије и пропусти кроз измењивач топлоте пре но што се убаци у врат ну артерију пацијента. На тај начин снижава се само температура крви која кружи у мозгу док је у осталим деловима тела нормална, а при том још нема потребе за додатном пумпом јер срце само тера крв, нити за њеним обогаћивањем кисеоником захваљујући томе што се ради с артеријском крвљу. Ова техника најпре је 1970 почела да се примењује на животињама да би се данас помоћу ње постизала код мозга људи температура између 10 и 14°C. На тај начин данас се у свету лече опасне анеуризме (проширење артерије у облику кесице) које се иначе не би могле оперисати

Навући му лудачку кошуљу

– Моја техника хлађења – тврди др Вајт – изазваће праву револуцију не само код операције мозга и кичмене мождине већ и у лечењу свих повреда главе. У ствари, иза свих мојих радова стоји иста идеја: кад се спусти температура мозга, он троши мање кисеоника и других хранљивих материја. Према томе, и мање крви Ако у расхлађеном мозгу може да се заустави циркулација, могу се оперисати све врсте излива крви у мозак и урођене мане

Неће ли, ипак, такво снижење температуре изазвати у мозгу непоправљиве штете?

Доктор Вајт је до сада експериментима потврдио да су после снижења температуре великог мозга код резус мајмуна до 10–15°C њихове интелектуалне способности остале непромењене Међутим, многе његове колеге не мисле тако Угледни др Алан Прива иде чак дотле да тврди како радови професора Вајта откривају само његову бујну машту и да би било добро да никад не изађу из лабораторије ако њихов творац не жели да му навуку лудачку кошуљу!

Као одговор др Вајта који је у међувремену превазишао чак и фазу хлађења између 2 и 3°C стигла је ових дана његова изјава

– Нас тренутно занима дубоко хлађење, тј чување мозга на температури знатно нижој од 0°C Јер, експерименти са хлађењем нерава доказали су да се мозак изванредно прилагођава променама температуре! Замрзавање је будућност и оживљавања"и пресађивања!

Фабриковање људи

Од 1960 године кад је постигао први успех и одржао мозак мајмуна изван тела, па до пресађивања глава, у Кливленду је изведено на стотине експеримената и стечена су многа искуства која су омогућила данашњи ниво „монтаже" нових јединки Докле је стигла екипа др Вајта?

Након операције животиње се буде без тешкоћа Али, због цевчице убачене у душник ради дисања и пресечене кичмене мождине мајмуни не могу да говоре и непокретни су Ипак погледом прате померање предмета у њиховом видном пољу а показују и незадовољство ако је претерана бука или ако их лагано боцкају по лицу Могу да жвачу, гутају пију Наравно, да би се одржали у животу, потребна им је интензивна нега и најсавременији уређаји Живе свега неколико сати тако да није могла да се испита појава одбацивања страног тела, овог пута у буквалном смислу ових речи

Др Вајт је ових дана изјавио да му не треба више од годину дана да ову технику прилагоди човеку На жалост особе настале оваквом монтажом биће квадриплегичари (парализоване и руке и ноге), неће моћи да говоре и живеће само неколико сати Укратко биће само „глава на јастуку", потпуно зависна од вештачких плућа и компјутера помоћу кога ће моћи да општи са околином Највећа препрека за следећи корак лежи у томе што није могуће да се прекинута кичмена мождина споји Засад нико не зна како би се могле успоставити везе које спајају мождину са мозгом

Али почетак као сваки почетак, кажу мало бројни лекари који су уз Вајта и подсећају да је прошлог пролећа у Француској група лекара успела да прва на свету изведе пресађивање неурона кичмене мождине код макаки мајмуна Пресађене ћелије дале су позитивне резултате код животиња а такође и значајан напредак код оболелих од Паркинсонове болести

Упорни Американац ирског порекла др Вајт који иначе има десеторо деце и велики је католик, чак и оснивач првог Комитета за медицинску етику при Ватикану, наставља ватрено да брани своје идеје Нимало му не смета што га многе колеге сматрају неморалним па чак и лудаком Међу њима је и угледна др Монет Вакен познати психоаналитичар, која сматра да је медицина др Вајта лудачка медицина која је изгубила циљ да лечи и ставила се у службу једне фантазије која је стара колико и човечанство – бесмртности

– Занимљиво је, каже она, да се хипотермијом бавио још чувени роман Мери Шели „Франкенштајн" написан почетком прошлог века Франкенштајн је своје чудовиште склапао од делова више особа да би открио шта је, у ствари, људско биће. Али, при том је то биће изгубило људске вредности Уосталом, зар не говори довољно и то што цео свет данас чудовиште зове Франкенштајн, а у роману то је име научника који га је „направио". ***В. М.***

ХИТ ХИТ ХИТ

КАРИЈЕРЕ: Марија Мек Ки

ЛИЧИМ НА ТОМА КРУЗА

Са осамнаест година, као певачица америчке групе „Lone Justice", први пут је снимила плочу. Пре три године кренула је у соло каријеру и постигла успех. Освојила је врх топ листе песмом „Show Me Heaven", темом из филма „Days Of Thunder"

Марија Мек Ки почела је да се бави музиком веома рано. Када је имала шеснаест година, њен брат је основао групу само да би јој омогућио да потпише уговор за неку дискографску кућу. Она је у то време певала по клубовима тврдоглаво решена да све постигне сама. Одбила је братову понуду, сама основала групу "Lone Justice" и после шест месеци потписали су уговор са цењеном фирмом "Geffen." Скоро преко ноћи постигли су успех. Имала је 20 година и нашла се на насловној страни чувеног рок магазина "Rolling Stone."

– Од тренутка кад смо потписали уговор све се изменило – каже Марија. – Требало је да будемо млад састав који ће сместити у студио и пустити га да сам сазрева. Уместо тога, укључили су се чувени продуценти, путовали смо у различите градове да бисмо снимали у најбољим студијама а на наше концерте долазили су Џо Волш из састава "Eagles" и Стиви Никс из "Fleetwood Mac". Одједном је и Том Пети почео да компонује за нас, а његов гитариста свирао је на нашем албуму. А онда је дошло отрежњење. На турнеји "U2" наступали смо као предгрупа и свуда смо били извиждани.

Чланови групе били су у недоумици. Марија је 1987. одлучила да напусти групу. Из родног Лос Анђелеса затим се преселила у Њујорк.

– Лос Анђелес ми на неки начин недостаје. У том граду сам одрасла, мој прадеда се настанио у њему када је дошао са Сицилије, тај град ми се, једноставно, увукао у крв. Али, свако ко се бави музичким послом у Лос Анђелесу на крају изгуби живце.

Марија је у Њујорку уз помоћ Бруса Бродија, бившег клавијатуристе групе "Lone Justice", почела припреме за соло албум а затим су се преселили у Даблин где живе већ скоро две године. Баш у Даблину их је затекла, за њих запрепашћујућа, вест да је песма "Show Me Heaven" доспела на прво место топ листа.

– Седела сам у соби, чешљала косу и размишљала како да направим соло плочу – каже Марија – кад ме је назвао мој аген из Лос Анђелеса и почео да брбља: „Слушај, Том Круз снима нови филм за који мораш да отпеваш песму "Show Me Heaven". То ће бити велики хит, учини ми услугу, преслушај траку са том песмом па сама одлучи..." Траку сам преслушала, песма је имала нешто што ми се допадало, али нисам прихватила да је отпевам. Све ми је то звучало сумануто. Ипак, стално сам преслушавала песму. Аранжман је био чудан, нека смеша хеви рок гитара и богатих, тешких бубњева. Рекла сам да би најбоље било да ту песму отпева Чер. На крају су дозволили да прерадим песму у свом стилу и Брус и ја смо исте ноћи сели да то урадимо. Из дискографске куће су нас позвали и рекли да наша верзија није погодна за сингл и да ће је дати неком продуценту да је доради. Ја сам полудела и одлетела сам из Ирске за Лос Анђелес. Мој менаџер није смео да ми пусти њихову верзију јер је била грозна. Углавном, појавила се наша, а ја нисам могла ни да претпоставим да ћемо постићи овакву популарност. Додуше, успели смо само у Европи, док је у Америци песма слабо запажена. На Б-страну сингла желели смо да ставимо једну нашу композицију, али ту се нашла песма из филма под називом "Carbuilding." На омоту плоче је слика Тома Круза и људи мисле: види како Марија Мек Ки личи на оног глумца. То и није тако лоше.

Соло албум Марије Мек Ки музички сладокусци су врло добро примили, а и она је задовољна њиме.

– Плоча је заиста неочекивано тако испала. Имала сам одличног продуцента Мичела Фрума, неке веома добре музичаре, а песме сам писала лако и опуштено. Неке, на пример баладу "To Miss Someone", написала сам давно, док сам била клинка. Тада нисам имала никаквог искуства. Ту је и песма "Panic Beach" коју сам написала прочитавши књигу о глумцу Џејмсу Кегнију. Он је био стари мајстор за водвиље баш као што су то били моја бака, тетка, или ујка. И они су употребљавали израз „плажа панике" за једно месту у Њујорку где су се окупљали глумци када су били без посла. По мени, плоча је некако природна, ту се мешају кантри, рокенрол, блуз, мој глас звучи особено, другачије него у песми "Show Me Heaven" и свиђа ми се што ће то изненађивати људе када први пут чују плочу.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

БИЋУ ТВОЈ, ДРАГА, ВЕЧЕРАС

Затвори очи – затвори врата
Више не треба да бринеш

Бићу твој драга вечерас
Угаси светло – спусти застор
Више не треба да се бојиш
Бићу твој драга вечерас

Дрозд ће одлетети
И заборавићемо га
Велики стари месец ће сијати као кашика
Пустићемо га – нећеш зажалити

Скини ципеле – не бој се
Прихвати се боце
Бићу твој драга вечерас

I'LL BE YOUR BABY TONIGHT

Close your eyes – close the door
You don't have to worry any more
I'll be your baby tonight
Shut the light – shut the shade
You dont't have to be afraid
I'll be your baby tonight
Well, the mockingbird's gonna sail away
We're gonna forget it
Big old moon's gonna shine like a spoon
We're gonna let it – you won't regret it Kick uour shoes off – do not fear
Bring that bottle over here
I'll be your baby tonight.

Текст: Боб Дилен Музика: „UB 40" Изводе: Robet Palmer и „UB 40"

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Понекад ми на концерту дође да кажем публици: Хеј, клинци, зашто нисте отишли да гледате Бон Јовија? Шта вам треба да слушате нас, гомилу сломљених, маторих луда?"

Џери Гарсија („Grateful Dead")

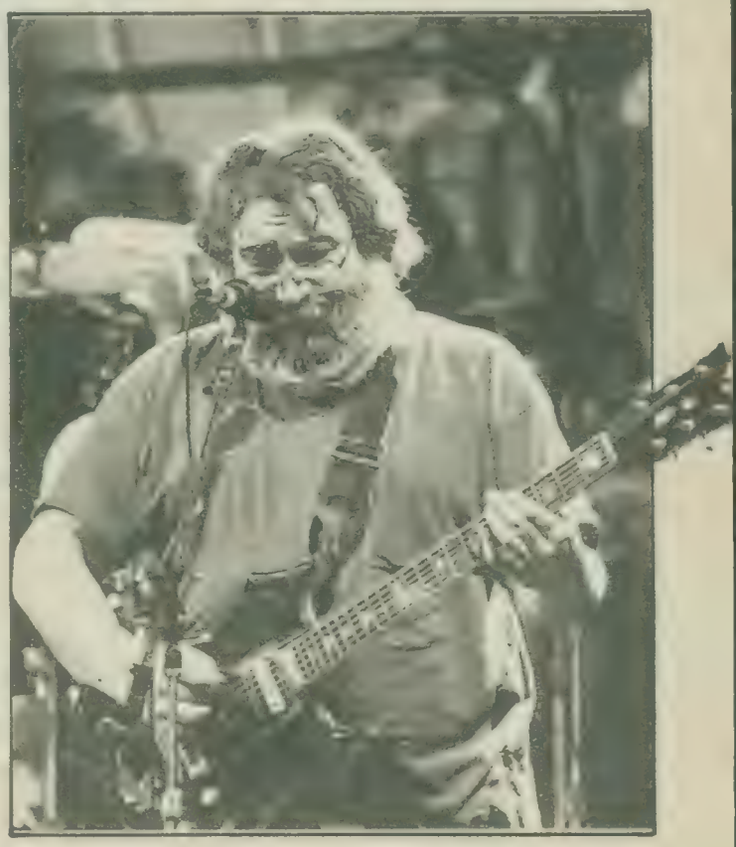

Музичка пошта

Ћао, Забавниче!
Обожавамо групу „The Smiths" и хоћемо да сазнамо нешто више о њима, посебно биографију Морисеја и колико су албума издали.

Ета и Биба из Скопља

Група је основана 1982. године а основали су је гитариста Џони Мар, певач Стивен Морисеј, басиста Енди Рурк и бубњар Мајк Џојс. Популарност су достигли понајвише захваљујући Морисејевим поетским текстовима. Узрок њиховог разлаза 1987. године били су сукоби између Морисеја и Џонија Мара који је касније наставио да ради са другим, врло цењеним, музичарима док се он посветио соло каријери. Дискографија групе: „The Smiths" (1983), „Meat Is Murder" (1984), „Hatful Of Hollow" (1985), „Louder Than Bombs" (1987), „The World Won't Listen" (1987), „Sheila Take A Bow" (1987), „The Queen Is Dead" (1987), „Big Mouth Strikes Again" (1987), „Strangeways Here We Come" (1987). Морисеј је издао три соло албума „Viva Hate!" (1988), „Bona Drag" (1990), и „Kill uncle" (1991) а прва два је код нас објавио „Југотон".

Здраво,
Волела бих да објавите дискографију групе „Clannad" и да ми одговорите да ли су њихове плоче објављене код нас.

Драгана из Вршца

Група је основана у Ирској 1976. и ево већ 15 година наступа у непромењеном саставу. Поред певачице Марије Ни Браонијан ту су Пол О'Браонијан, Киаран О'Браонијан, Ноел О'Дуган и Падраиг О'Дуган. Првобитно су се окупили да би повремено наступали на локалним фолк фестивалима, међутим, музика коју су написали за једну телевизијску серију осванула је на плочи а насловна песма на петом месту националне топ листе. Плоче су им освојиле бројне награде, а песма „In A Lifetime", коју су снимили заједно са Боном Воксом, такође се нашла на топ листама. Њихове плоче нису објављиване код нас а има их тачно 11: „Clannad In Concert" (1979), „Clannad Vol 2" (1979), „Dulaman" (1979), „Pretty Maid" (1982), „Crannuil" (1982), „Frain" (1982), „The Legend" (1984), „Magical" (1984), „Macalla" (1985), „Sirius" (1987), и „Past Present", компилација објављена 1989. године.

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

КРИС КОНРАД

Сви чланови посаде стајали су окупљени на командном мосту немо и достојанствено Капетан је седео испред екрана и замишљено чупкао своју наранџасту браду Велики плавозелени срп није му деловао ни најмање опасно

– Дакле, стигли смо... Ово је Земља, злогласна заражена планета, планета ужаса коју сви заобилазе

– Делује тако питомо и гостољубиво – високи, зеленооки официр није могао да сакрије изненађење

– Да, у праву сте – наставио је капетан – Ја сам изненађен њеним изгледом исто колико и ви, али не смемо дозволити да нас то завара. Добро знате да су већ две мисије пропале и да након четрдесет и две године осматрања не знамо ништа више од онога што смо знали на почетку Зарази подлежу сви становници Земље, без изузетака Болест је чудна Изгледа да се од ње не умире, али је сигурно да се умире са њом Испољава се кроз три фазе У првој се јавља стање безразложне раздражености Друга фаза је прикривена и доноси смирење Неки Земљани заувек остају у другој фази, док остала већина након ње запада у очајно стање отупелости ума и нама несхватљиве жеље за престанком живљења После тога може поново да им се деси да се врате у прву фазу Земљани се деле на две подврсте и једна од њих се по Саветниковом мишљењу, физички нимало не разликује од нас Једина до сада откривена разлика међу нама је у њиховом сложеном начину размножавања Саветник није успео да нађе везу између болести и начина размножавања мада претпоставља да она постоји Он и даље бележи заразу, али не може да утврди да ли је болест опасна за Мастонце. У случају да није Мастон би коначно добио богато налазиште воде, а и сами знате колико је то важно за наш опстанак

Капетан је устао и наставио да прича не скидајући поглед са екрана

– Овог пута на Земљу шаљемо добровољца који ће се уз Саветникову помоћ увући међу Земљане и са њима провести једну годину За то време моћи ће да прикупи податке о зарази. Ако преживи и врати се на брод, у наредној мисији ићи ће технолози Ако се не врати, знаћемо да су зарази подложни и Мастонци, као што се већ показало за Аријанце, Мисмирце Пирањане и многе друге

Кад је капетан заћутао, висок, плећат Мастонац издвојио се од осталих и поносно ставио два прста на чело

– Вулан Трећи спреман за мисију

• • •

Туширао се већ два сата уживајући у свакој капљици која му је додиривала тело И поред чувене мастонске способности брзог прилагођавања, своју опседнутост водом није успевао да сакрије мада је знао да је тиме могао да пробуди сумњу. На срећу, поред толико својих настраности, нико од људи није примећивао његову.

Била је субота, први дан викенда. Већ неколико месеци радио је у једном позоришту као сценограф Његово шесто чуло омогућавало му је да тачно зна кад, како и шта треба да уради у неком тренутку. Заправо, он и није морао да ради јер му је Саветник дао довољно малих зелених папирића неопходних за живот на Земљи, али сматрао је да ће радећи бити мање упадљив.

Сада, после једанаест месеци проведених на Земљи, могао је да каже да је његова мисија завршена Сазнао је да болест која хара планетом Земљани уопште не сматрају болешћу Сазнао је да се први симптоми јављају као последица повећане количине фенил-етил-амина и да најчешће истовремено обољевају по један мушкарац и једна жена. И, што је најважније, он је остао здрав

Од свега што је видео на Земљи, највише су га привлачиле жене. Биле су тако разнолике, а опет тако исте. Често су га пресретале на улици, у ресторану, лифту, све са истим наивним питањем

– Ти ниси одавде?

Заправо, то и није било питање већ тврдња и то га је плашило, па се трудио да им се склони с пута кад год је могао

Невољно је изашао из каде, обукао се и упутио ка дневној соби. Из кутије са стола узео је цигарету и упалио је малим златним упаљачем. По ко зна који пут брижљиво је погледао сјајну стварчицу, ту чудесну направу која ће га за тридесетак дана вратити на брод. Затим се завалио у удобну столицу размишљајући куда да оде тога дана

• • •

Сунце је тек почело да залази кад је изашао на улицу. Запутио се према плажи, свом омиљеном шеталишту Бескрајно водено пространство будило му је наду, а пешчани жал оживљавао успомене. Безброј пута до сада захваљивао је Саветнику што га је послао управо у овај град поред мора

Изненада, из улаза једне зграде истрчала је висока витка жена и налетела право на њега. Преко лица га је ошинуо наранџасти бич њене косе, а ноздрве му је заголицао неки чудан сладуњав мирис. Хтео је да продужи, али га је поглед њених зелених очију у месту укопао. Био је шокиран. Да су Мастонци имали жене, оне би сигурно изгледале управо овако.

– Пошла сам на плажу – промуцала је извињавајући се.

Био је бесан на самог себе што нема снаге да спусти руке са њених рамена. А онда је осетио да му се усне развлаче у осмех и чуо сопствене речи.

– Каква случајност, и ја сам пошао на плажу. Ако немаш ништа против, можемо да продужимо заједно...

Није имала ништа против ни тога ни следећег дана, а Вулан је био запањен чињеницом да му време проведено са њом пролази

много брже него иначе

У понедељак је почео да ради сценографију за најновију представу. Имао је толико снаге и воље да је напросто уживао у послу. У уторак је ухватио себе како весело звиждуће по кући очекујући њен долазак. А већ следеће суботе, док је са букетом цвећа у руци журио ка њеном стану постало му је јасно да је заражен

• • •

Срећне тренутке проведене са њом почели су да смењују дуги сати зебње и страха који су га гушили кад је био сам. Она је то приметила и зато се преселила код њега

Како се примицао дан његовог повратка на брод он је све чешће држао у руци мали златни телепортер И све више је пушио да би прикрио своју опседнутост „упаљачем". Хтео је да се врати на Мастон, али чим би угледао њене крупне зелене очи и њену дугу наранџасту косу, мењао би мишљење Није знао шта да ради

Тог жељно ишчекиваног јутра пробудио се пре сванућа и, плашећи се да је не пробуди, тихо, на прстима изашао из стана. Отишао је на плажу. Било је довољно да притисне тастер и да се нађе на броду, али није могао. Иако она није била поред њега, осећао је њено присуство. Био је поражен

У тренутку кад је постао свестан свог пораза, осетио је како га напушта страх И коначно је донео одлуку Замахнуо је руком из све снаге и задовољно посматрао како мали златни предмет нестаје у таласима

Кући се вратио опуштен и срећан. Она је била будна

– Шта се десило? – упитала је изненађено

– Ништа посебно, драга – смирено је одговорио. – Престао сам да пушим

КАМЕН ЗДРАВЉА

У кинеској провинцији Лаонин откривена је стена која има крајње необична својства. У селу поред кога се уздиже просечна дужина живота становника износи 83 године и нема ниједног озбиљног обољења, а међу животињама нема епидемија.

Истраживања стручњака показала су да стена садржи укупно 32 хемијска елемента – цинк, бакар, гвожђе, кобалт, силицијум и друге. Људи пију искључиво воду која извире испод стене и која садржи честице ових елемената које им чисте организам од токсина, побољшавају размену материја и рад јетре. „Камен здравља" одлично делује и на биљке.

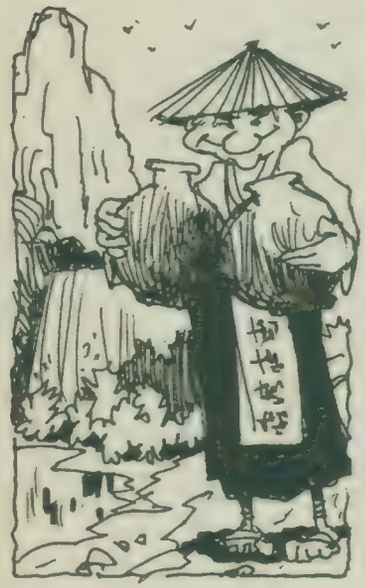

ПРАСЕ НА ДАСЦИ

Серфинг је на Хавајима прави национални спорт, али у последње време јахање на таласима не привлачи више као некад огроман број гледалаца, па организатори такмичења стално морају да измишљају нешто ново. Оно што се недавно видело на плажи Манаха успело је да задиви све. Наиме, сваки такмичар имао је право да изабере себи „сувозача" – један је узео са собом пса, други кунића, трећи – гуску. А Брајен Кепулан повео је са собом прасенце Хоп-Хоп и освојио прво место. Тешко је рећи како се осећао спортиста од тридесетак килограма у облаку капљица и пене док му је

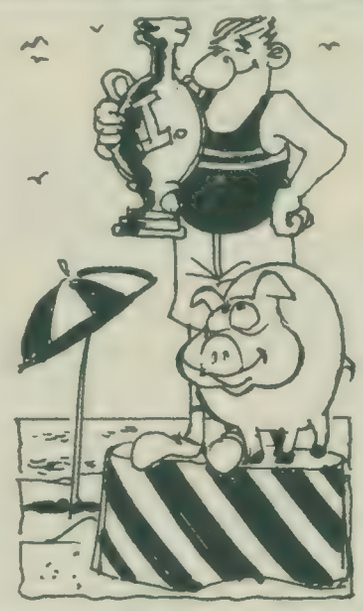

влажна даска измицала испод ногу, али нема сумње да су гледаоци уживали.

ЦИГЛОМ У ЕКРАН

Ако вам се ТВ програм не допада, једноставно баците на телевизор циглу и екран ће потамнети 5-6 секунди, а онда нормално наставити да ради. Јер, цигла „осветница" направљена је од стиропора у који је уграђен минијатурни даљински управљач који, кад се приближи телевизору, укида слику и тон. Истина је да гађањем телевизијских апарата програм неће постати бољи нити ће нестати ваш омрзнути водитељ, али зато кажу да доноси неописиво олакшање гледаоцу. На жалост, цигла седатив засад може да се купи само у Јапану.

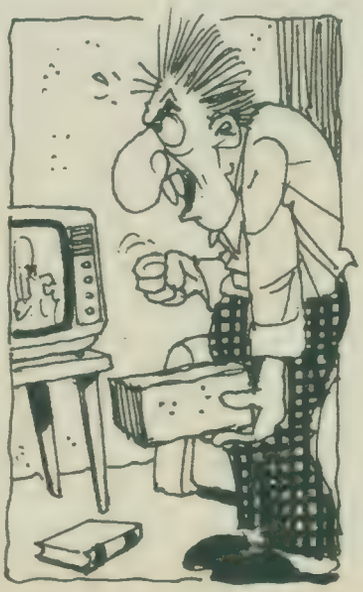

ШТО РАНИЈЕ ПОЗНАНСТВО

Амерички психолози Лари Розен и Мишел Вејл проучавају нову болест која се појавила недавно – компјутерофобију која се јавља најчешће код студената бруцоша а испољава се, благо речено, одсуством жеље да се ради с компјутером. Ако такав студент ипак дође у додир са рачунаром, дланови му се истог часа јако зноје, добије лупање срца и глава га заболи.

Психолози су испитивали студенте у 25 земаља и утврдили да је компјутерофобија најређа у Израелу где 65 одсто студената има лични рачунар, а највише је има у Саудијској Арабији, Египту и Индонезији где се са компјутером упознају углавном „теоретски".

МАДОНА НА ФАРМИ

У Бразилу је после експеримената на тринаест фарми свиња утврђено да прасићи воле музику, посебно поп, диско и рок. Од певача највише им се допадају Мадона и Мајкл Џексон: уз њихове гласове боље напредују и брже достижу потребну тежину.

Засад још нису вршена испитивања какву музику воле одрасле свиње, а право говорећи за то и нема услова јер чим одрасту, њих претварају у шницле и кобасице.

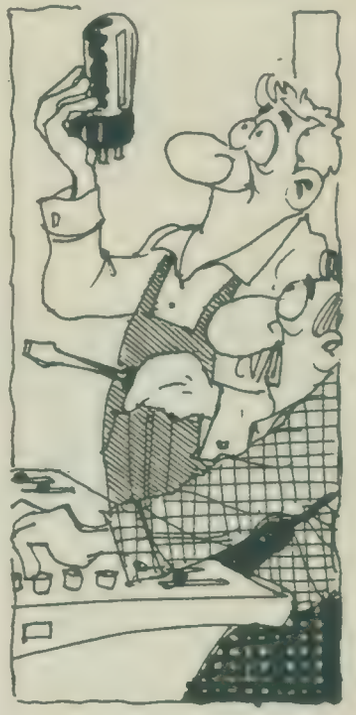

КАПА ДОЛЕ!

У Берлинској радио-станици прегорела је недавно једна радио-лампа што је само по себи више него обична ствар. Ипак, ова је доспела у музеј чувене фирме „Сименс" која ју је и произвела. Разлог: гарантни рок за ове лампе износи 4.000 часова, просечан век трајања 20.000, а ова је за осам година скоро данонoћног рада издржала пуних 65.248 сати!

КО ЋЕ ДОСТИЋИ 1000 ЦВЕТОВА?

Сваке јесени у Токију се одржава изложба хризантема на којој се одгајивачи такмиче ко ће успети да однегује жбун са највећим бројем истовремено процвалих цветова. Циљ – добити жбун у облику лопте са хиљаду цветова – још нико није постигао. Просечан жбун на изложби има пречник око 2,5 метара, висок је око 2 метра, има 300 цветова, а ређе и до 500.

Наравно, цео жбун расте из једног јединог стабла које не може да издржи сву тежину широке круне, па се гране морају подупрети бамбусовим штапићима.

В. М.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ВЕСТИ ИЗ НЕСВЕСТИ

ХИЈЕРОГЛИФСКА ПОДВАЛА

Замислите један пролећни дан 1477. године пре нове ере, на месту где се Нил улива у Средоземно море. Према северу, на грчком острву Тера, вулкан избацује облаке пепела и тера џиновски талас плиме у правцу Египта. Према југу, Израелци беже из Египта, за петама су им трупе фараона. Тек што су Израелци нашли привремено прибежиште на једној узвисини, изненадна поплава изазвана таласом плиме запљускује пустињу испод њих. За свега неколико минута та поплава је збрисала Египћане и донела Израелцима слободу.

Тако се **заправо** одиграла библијска прича о егзодусу, тврди Ханс Гедике, шеф катедре за изучавање Блиског истока на Универзитету Џона Хопкинса. Гедике је изнео ову теорију након што је начинио нови превод хијероглифа са једног храма сагрђеног током владавине египатске принцезе Хатшепсут. Тај његов нови превод, напета прича о Азијатима који лутају и џиновској морској плими, изгледа да се поклапао са библијском причом о егзодусу.

Гедикеова теорија, објављена на насловној страни њујоршког листа „Тајмз" у мају 1981. године, подстакла је Џорџа Михановског, стручњака за древне астрономске текстове, да позове на узбуну. – Гедике је сасвим погрешно превео кључну реченицу – тврди он. Коначни, меродавни превод тог описа дао је сер Алан Гардинер пре више година.

Изговарајући се да је уморан од те расправе, Гедике је одбио да се брани на страницама угледног магазина „Омни". На другом месту, међутим, одбацио је оптужбе Михановског објашњавајући да је користио познате технике да би рестаурирао неке недостајуће симболе и тако добио нови, дотерани превод.

Али, и други научници се слажу да је Гедикеов превод хијероглифског текста „сав шупаљ", како се сликовито изразио један од њих. Након што су још једном пажљиво проучили хијероглифе, стручњаци са Универзитета Северне Каролине нису могли да нађу ниједну одредницу која би говорила о плими или Азијатима.

ЗАБАВНА МАТЕМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Име глумца са слике – Иницијали боксера Јосиповића, **2.** Женска особа која зауставља возила ради бесплатне вожње, **3.** Својство онога што је чланковито, **4.** Градоначелник (стр.) – Иницијали Дикенсовог јунака Твиста – Подножје, постоље, **5.** Ознака за ампер – Вртња, ротација (стр.), **6.** Место код Зајечара, **7.** Дуг временски период (мн.) – Мера за површину земљишта, **8.** Америчка агенција за свемирска истраживања – Симбол калијума, **9.** Иницијали писца Цанкара – Италијански глумац, Франко, **10.** Сакрална грађевина у вавилонској архитектури, **11.** Престати говорити, заћутати, **12.** Ознака за метар – Биљка из породице ситина, употребљава се за израду кошара.

УСПРАВНО: 1. Кеса, кутија за сачму – Проналазак, откриће, **2.** Мушко име, Вукослав – Презиме глумца са слике, **3.** Лако испарљива течност – Лична заменица – Растопљено гвожђе, лив, **4.** Музички звук – Ухвативши стегнути, **5.** Ископавање (мн.) – Сода-вода, **6.** Број сто – Део отплате, **7.** Хватање животиња – Опојно средство, **8.** Египатски свети бик, **9.** Право забране, **10.** Временски термин, **11.** Фигура у уметничком клизању, **12.** Скуп птица у лету (мн.).

ЗАГОНЕТНА СИЛУЕТА

Зацрните само делове означене тачкицама и добићете занимљив цртеж.

Над пећином из које извиру гмизавци

ЗМИЈСКО ВРЕМЕ

Област у којој се налазе змијске јаме

Ево шта се догађа у Манитоби сваког маја и септембра. Овакав природни феномен понавља се још једино на грчком острву Кефалонији

За неотровне змије Thamnophis parientalis, које су прилично распрострањене у Северној Америци, групно вођење љубави је, тако рећи, породична традиција. Кад у пролеће на хиљаде њих изађе из подземних пећина где су провеле зиму и окупе се око рупа на површини, лако је уочити да однос између полова није баш уједначен јер на сваку женку буквално наваљује бар педесет мужјака! Прилично мукотрпно масовно удварање траје три до четири недеље и главни је разлог неописиве гужве око јама.

Мужјак који у том општем метежу, руковођен незадрживим нагоном, ипак успе да се спари и то уз помоћ једног од своја два потпуно истоветна полна органа, иначе скривена испод крљушти што је посебна одлика змијског рода, може да буде сигуран да ће потомство бити само његово. Природа је удесила да после љубавног чина избацује и један желатински чеп с материјом која ограничава даљу привлачност дотичне женке.

Два канадска научника Роберт Мејсон и Роберт Круз, из Државног института Манитобе за срце, плућа и крв, открила су почетком осамдесетих година да ова врста змија има и способност прерушавања. Упорним истраживањем Мејсон и Круз су потврдили да код њих мушки и женски феромон (материја која означава одређену јединку) имају исти хемијски састав, али се по нечем и разликују. Феромон мужјака садржи такозвани скваленом кога нема, бар у толикој мери, код женке, а има мирис који одбојно делује на друге мужјаке. „Прерушени" мужјаци једноставно не производе сквален, па зато имају мирис веома сличан мирису женке. Кад се неки од тих мужјака уплете у љубавни чвор, настаје велика збрка. Обични мужјаци губе оријентацију, не знају више коме да се удварају. И док су они збуњени, преваранти постижу што су желели – и то много чешће него остали мужјаци. Природа је, ето, смислила и овакву игру.

Жртве умиру полако

Област око језера Винипег, где се све ово догађа, препуна је подземних пећина које су у кречњаку начиниле киселе воде. Касније су ледене наслаге (у леденом добу) својом тежином пробијале ослабљене таванице неких од њих и стварале удубљења из којих се сада појављују змије. То је и објашњење где оне одлазе кад дође време за зимски сан.

Прва змија појави се у априлу, две или три недеље пре него што се снег у овом крају потпуно отопи. Међутим, напола уснуле змије, које су иначе хладне крви и без сунца не могу да живну, на самом излазу сачекују њихови непријатељи пацови

За љубав се не бира место

ЉУБАВИ

Игра или лудило љубави?

Кад се роде, дугачке су само неколико центиметара, док одрасле достижу један метар

Ово двоглаво чудовиште је, ипак, само оптичка варка

Хране се крупним инсектима, пужевима и водоземцима. Ова на фотографији гута жабу

и онако немоћним грицкају им главе. Тако рањене настављају свој пут на којем их вреба и друга опасност – читаво јато чавки. Окупе се око јаме и појединачно изводе савршену операцију која чак и за веће познаваоце остаје помало необјашњива: кандама веома спретно хватају змију и кљуном отварају њено тело тачно на месту где се налази јетра којом се хране, а жртву затим остављају да полако умире

Средином маја парење је у највећем јеку, а онда се змије разилазе на све стране по мочварном терену препуном хране – жаба, пужева, водених црва... У августу рађају младе – по 15, а највише 40. Младунци не зависе од мајке и истог часа су спремни за самосталан живот

Средином септембра јаме врију баш као и средином маја, само што се све одиграва у некој чудној тишини јер су покрети змија много успоренији. Да се којим случајем нађете на том месту, и у то време, радознало би вас посматрало на десетине хиљада пари очију

Крцате замке

Попут птица селица, змије се непогрешиво враћају на исто место. Враћају се чак и млади, али је јасно да им пут не показују мајке. Почетком октобра и послед-

ње сиђе у [illegible] ледине где ће провести зиму

Од почетка шездесетих година ове змије су веома на цени. Хватају их колекционари животиња, а тражене су и у фармацеутским лабораторијама које их користе за експерименте. Деца се с њима слободно играју јер, осим што су потпуно безопасне, ове змије су и толико питоме да у потрази за храном улазе чак и у станове људи који живе у околини

Да би их заштитиле, канадске власти су прописале ограничења за оне који их хватају, али та мера није дала посебне резултате. Лове их чак и ради коже. Постављају замке у које се хвата на стотине змија које затим за добре паре кришом продају. Осим тога, ловокрадице несмотрено уништавају подземне пролазе којима се ови рептили у јесен крећу и тако омогућавају да у дубину продре хладан ваздух, што изазива смрзавање змија које су имале срећу да умакну прогонитељима

Д. В.

ЈА ♥ ПТТ

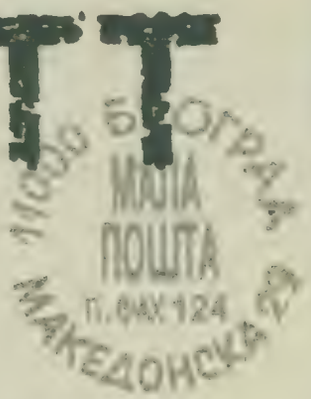

Уређује: Вито Недељковић

Цар – највиша титула

Одговори ми каква је разлика између кнеза, краља и цара. Која је титула највиша?

ВОЈИСЛАВ РАДЕНКОВИЋ, Крушевац

Кнез је владао једном области у феудално доба. Кнежева има и данас, као што су владари Лихтенштајна, Монака и још мањих земаља. Њихова титула је

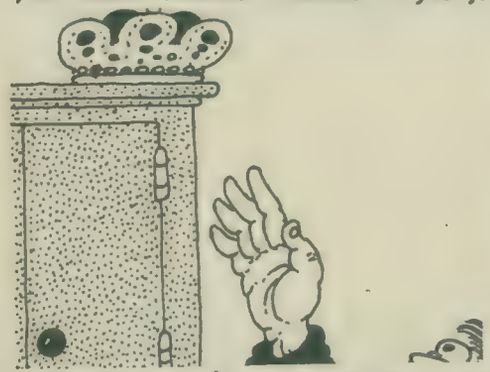

наследна, носе је, дакле, потомци неке кнежевине као и титула коју добијају поједини чланови царске породице или високи достојанственици двора.

Краљ је владар феудалне или буржоаске земље, а цар је највиша титула коју може да понесе један владар или монарх.

Због лопова

Имам златник који ми је поклонила бака, као и два сребрњака. Хтео сам да видим имају ли неку нумизматичку вредност, па сам набавио и приручник за филателисте. У њему сам видео да је сав стари новац по ивицама изрецкан. Одговори ми, зашто јер у књизи о томе нисам нашао ни речи.

СЕНА, Призрен

У старом веку варалице су са златног и сребрног новца скидале и по неколико милиметара злата па су новчићи постајали све мањи и мањи. Да би се то спречило, стављене су рецке. Оне су се одржале до данас на многим металним новчићима, мада без неке практичне намене.

Сан у 70 поза

Имам веома немиран сан. Да ли је нормално често превртање у сну и који је најбољи положај за спавање?

БОЈАН СИМИЋ, Београд

У току спавања долази до аутоматског и рефлексног померања или промена положаја тела. Посматрања су показала да човек у току ноћи промени положај 40 до 70 пута како би целом организму омогућио што бољи одмор.

Питање најбољег положаја за спавање поставља се само у случајевима болести или повреда.

Постаћу астроном

Имам десет година и живим у Бузету. Желела бих да ми кажеш коју школу треба да завршим да бих постала астроном. Знам да сам мало поранила, али хоћу да знам.

ДОРОТЕЈА ПАВЛЕТИЋ, Бузет

На свим природноматематичким факултетима у Југославији постоје одсеци за астрономију. Теби су најближи фа-

културни у Љубљани и Загребу. Наравно, пре него што упишеш факултет мораш завршити средњу школу.

Само краљ

Пошто је шах веома распрострањена игра, занима ме да ли се фигуре у шаху у свим крајевима света исто називају. Мој стриц, док играмо, ловца назива лауфером и тврди да је то прави назив.

МИРКО Предвор

Фигуре у шаху нису имале називе као данас. У Индији, још пре наше ере, звале су се сасвим другачије, на пример слонови, кола, ратници. Код неких азијских народа – везири, доглавници и слично.

И данас се у појединим земљама шаховске фигуре различито зову. Францу-

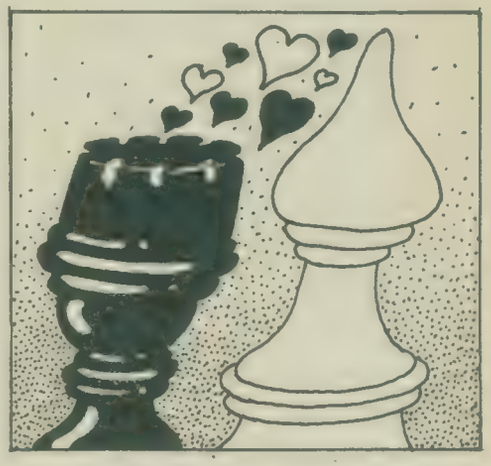

зи и Немци краљицу називају дамом, Руси лађом, Енглези градом или кулом. Французи коња зову коњаник, Немци скакач, Енглези витез. Ловца Французи називају лудом, Руси слоном, Енглези бискупом. Једино краља сви тако зову.

И у нашој земљи неке фигуре имају различита имена. Тако се краљица зове и дама, ловац лауфер, пешак обично пион, а топ у неким крајевима и кула.

Мокасине за коње

Читао сам роман „Винету" о чувеном индијанском поглавици у животу америчких староседелаца. Занима ме да ли је тачан податак да Индијанци нису поткивали своје коње или је то само измишљотина писца Карла Маја.

ЕНЕС, Призрен

Пре доласка Шпанаца на америчко тло Индијанци нису ни знали за коње, али убрзо су се домогли њихових залу-

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Мирела Ковачевић, Н. Демоње 52, 56223 Борово – 15 година, сакупља постере.

Душанка Костић, Ђурашевци, 85323 Радовићи – 14 година, сакупља постере и жели да се дописује са младима широм земље.

Маја Кнежевић, Достојевског 58, 23000 Зрењанин – 13 година, воли спорт и филм, сакупља разгледнице и салвете.

Ирена Весељак, Јована Јовановића Змаја 1, 72000 Зеница – желела би да се дописује са онима који су рођени 5. фебруара 1977.

Мирјана Ђокић, Рудија Чајевеца 21 ц, 18000 Ниш – 13 година, воли дописивање и сакупља постере групе „New Kids On The Block".

Данијела Дабић, Младена Чонића 49, 88000 Мостар – 12 година, сакупља постере.

Биљана Благојевић, Васе Савића 51/1, 34300 Аранђеловац – 19 година, воли дописивање и путовања.

Горан Грујић, Лењинова 36, 22230 Ердевик – 8 година, сакупља налепнице, украсне гумице и постере.

Андријана Карапетревска, Улица 125. бр. 10 а, 91220 Тетово – 14 година, воли музику и дописивање.

Јелена Пејчић, Отона Жупанчича 34/67, 11070 Нови Београд – воли музику, највише „Битлсе".

Стефан Ковачевић, Рајићева 17/2, 32000 Чачак – 11 година, сакупља марке, мењала би налепнице за њих.

Александра Ђурић, Маршала Тита 63, 21240 Тител – 11 година, воли музику, сакупља постере, салвете и поштанске марке.

Геније из Пасадене

Да ли је тачно да се амерички шахиста Боби Фишер потпуно повукао из шаха, односно да после освајања титуле светског првака није одиграо ниједан меч. Занима ме колико има година, у ком знаку хороскопа је рођен и где сада живи.

ДРАГАН ЈАКШИЋ, Светозарево

Шаховски геније Роберт Боби Фишер рођен је у Чикагу 9. марта 1948. године, значи у знаку Рибе. Иако је обећавао да ће дуго остати на шаховском трону, по-

вукао се незадовољан правилима меча за сусрет са Карповом 1975. године. Нису помогле ни молбе највећих мајстора шаха и блиских пријатеља, Боби Фишер, који сада живи у Пасадени, остао је неумољив.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: Светислав, ај, аутостоперка, чланковитост, мер, от, сокла, а, спин, Рготина, еони, ар, Наса, к, иц, Неро, зигурат, ућутати, м, ситак.

ЗАГОНЕТНА СИЛУЕТА: видите цртеж!

талих или одбеглих грла и постали веома вешти јахачи. Иако им није било познато поткивање правим железним потковицама, нашли су начин како да их заштите од оштрог камења и бодљикавих кактуса. Копита коња обавијали су комадима сирове коже и опутом је везивали око чланака. То је била нека врста мокасина за коње.

Немачки писац Карл Мај никада није био у Америци, али је много знао о животу, обичајима и навикама Индијанаца и о њима написао више веома познатих романа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2051

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА" др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Севић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31, тел. 320-645 и 323-301/725. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 110,40 динара, тромесечна 331,20 динара, полугодишња 662,40 динара, годишња 1.324,80 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 220,80 динара, тромесечна 662,40 динара, полугодишња 1.324,80 динара, годишња 2.649,60 динара
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875,уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	198.–
СР НЕМАЧКА	DEM	294.–
ШВЕДСКА	SEK	1.099.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.000.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	248.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054,уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампани ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ОБУЦИТЕ СИМПСОНОВЕ

(II ДЕО)

СВЕ СИМПСОНОВЕ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

ЗАСТУК ЗА БЕБУ

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

Ујчин кућак

ШЕШИР

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

СВЕЧАНА ХАЉИНИЦА

ПИЖАМА

СВАКОДНЕВНО ОДЕЛЦЕ

СВЕЧАНО ОДЕЛО

СВЕЧАНО ОДЕЛО

КОМПЛЕТ ЗА ИГРУ

РЕКЛИ СУ...

Немогуће је одувати прашину а да од тога велики број људи не почне да кашље.
Принц Филип
војвода од Единбурга, рођен 1921.

Постоје три врсте времена: време које смо прижељкивали, време које имамо и време које су метеоролози најавили. **Роберт Лембке**
немачки ТВ водитељ, рођен 1913.

Криза данашњице је виц сутрашњице.
Х. Џ. Велс
британски писац (1866–1946)

Музика је лирска паучина између срца и мозга.
Мирослав Крлежа

Кад неко од мене затражи зајам, ја увек питам за савет свог адвоката. Ако он на то каже – да, онда узимам другог адвоката.
Хенри Форд I
амерички индустријалац (1863–1947)

Много ценим Бетовена, а наочито његове песме.
Ринго Стар
бубњар и бивши Битлс

Изнад свих нас шири се исто небо, али хоризонти су, на жалост, веома различити.
Пол Анри Спак
белгијски политичар (1899–1972)

Компјутер је најгенијалнији продукт људске лењости.
Рекламна парола фирме IBM

На свету има много глупака – али невоља није у томе! Најгоре у свему је што они тако много мисле. **Олаф Гулбрансон**
норвешки карикатуриста (1873 – 1958)

Постоје политичари који верују у оно што говоре. А постоје и такви који не верују у оно што говоре. Први су опаснији. **Манфред Ромел**
немачки политичар, рођен 1928.

Ја никада не противречим својој жени. Радије сачекам неко време да она сама то учини.
Хемфри Богарт
амерички филмски глумац (1899–1957)

Утешно је схватити да онима који нама управљају народ уопште није потребан.
Дитер Хилдебрант
немачки кабаретиста, рођен 1927.

Човека можете убити добром храном исто тако сигурно као и отровом, само што то траје дуже.
Кристијан Барнард,
јужноафрички хирург (рођен 1922)

Кад неки глупак чини нешто чега се стиди, он увек објашњава да је то његова дужност.
Џорџ Бернард Шо
ирски књижевник (1856–1950)

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Walt Disney

МИКИ